

כל ישראל

מוסף שבת

כ"ג באייר תשע"ז, פרשת בהר בחוקותי

22

שואפים לפסגה

נפילתה ותחייתה
המחודשת של
ישיבת קול תורה

32

הפרוטוקולים
נחשפים50 שנה למלחמה:
מי התנגד לשחרור
ירושלים

36

מסע בעלזא

ההיסטוריה המפוארת
של החסידות באירופה
בראיון מיוחד

רועה נאמן

תלמידי ראש הישיבה הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין
זצוק"ל פותחים צוהר לעולמו של רבם הגדול שנפטר
השבוע, וסופדים לרב שהיה לאב, לדמות שעיצבה את
עולמם של מאות תלמידים ולישיבה שהייתה לחממה

רוחנית ➔ דיוקן 18

50 שנה
כלום לא השתנה

יובל למלחמת ששת הימים, נחשפים
פרוטוקולים משיבות מועצת הרבנות הראשית
הנושאים: חילולי שבת, גיוס בחורי ישיבות,
עליה להר הבית וקביעת יום חג 🕎 מרתק

26

כולל מטבח • כולל גרניט פורצלן • כולל דלתות • כולל חדר אמבטיה

כולל מע"מ / דירה עד 100 מ"ר / לא כולל את עבודת השיפוץ

דלת בייסיק

משקוף פלסטי עגול / ישר.
עמיד בנזקי מים ומזיקים.
ניתן להשיג עם צוהר.
ניתן להשיג בגדלים:
60/70/80/90 ס"מ
ניתן להשיג בגוון אגוז

₪ 649

דלת חלונות/חלון צר

משקוף פלסטי עגול / ישר.
עמיד בנזקי מים ומזיקים.
ניתן להשיג בגדלים:
70/80/90 ס"מ
אגוז, וונגא

₪ 649

דלת מבצע עד גמר המלאי

משקוף פלסטי עגול.
עמיד בנזקי מים ומזיקים.
ניתן להשיג בגדלים:
90/80/70/60 ס"מ
בגווני: מולבן, וונגא

₪ 499

דלת אפוקסי

משקוף פלסטי ישר.
עמיד בנזקי מים ומזיקים.
ניתן להשיג עם צוהר.
בגדלים: 90/80/70/60 ס"מ.
בצבעים: לבן

₪ 827

אמבטיון כנף

כנף כפול + מתלה מגבות
זכוכית מחוסמת
ניתן להשיג: זכוכית שקופה,
פפיטה, פסי רוחב
מידות: 120 ס"מ

מחיר למזומן:

₪ 499

מקלחון פינתי מרובע

דגם EL, 2 דלתות,
ניתן להשיג: זכוכית, פפיטה.
מידות: 70/80/90 ס"מ
פרופיל ניקל

מחיר ל-80 ס"מ:

₪ 542

מקלחון חזית 2 דלתות

מקלחון חזית 2 דלתות
פתיחה החוצה ופנימה
ניתן להשיג: זכוכית שקופה,
פפיטה, פסי רוחב.
מידות: רוחב עד 121 גובה: 185

₪ 721

מקלחון הזזה

פרופיל ניקל מרובע,
ניתן להשיג: זכוכית שקופה,
פפיטה, פסי רוחב.
מידות: 70/80/90 ס"מ

מחיר ל-80 ס"מ:

₪ 490

בתוקף עד 31.5.17 או עד גמר המלאי. אספקה ממלאי, מלאי קיים 3,000 מ"ר/200 יח'. על פי מפרט, בכפוף לתקנון החברה. התמונות להמחשה בלבד.

סניף בני ברק | רחוב ששת הימים 16, מול קניון איילון, טלפון: 03-5782833 שעות פתיחה. א'-ה' 09:00-20:30 ו' 09:00-14:00

סניף פתח תקוה | הרכבת 10, א.ת. סגולה, טלפון. 03-9124015, שעות פתיחה. א'-ה' 09:00-19:00 ו' 08:30-13:00

מטבח גוף סנדוויץ' עד 10 מ' (לפי תוכנית)

במחיר של
13,000 ₪
כולל פרזול BLUM כולל שיש,
כולל הובלה והתקנה

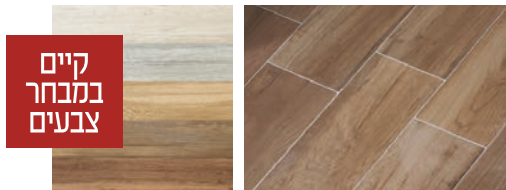
שולחן + 6 כסאות

שולחן ניקל, זכוכית לבנה, 160X90
(נפתח לגודל 240) כסאות בצבעים:
לבן, קרם, אפור, שחור

3,590 ₪

גרניט פורצלן דמוי פרקט

קיים במבחר צבעים

120X23	90X22.5	60X15
למ"ר 56.90 ₪	למ"ר 59.90 ₪	למ"ר 43.00 ₪

גרניט פורצלן

60X60, מזוגג מלוטש	80X80, אריח מלוטש	90X90, לאפטו
למ"ר 49.00 ₪	למ"ר 36.10 ₪	למ"ר 76.00 ₪
100X100, מלט	100X100, לאפטו	100X100, מלוטש מזוגג
למ"ר 78.90 ₪	למ"ר 85.40 ₪	למ"ר 85.40 ₪
60X120, מלט	60X120, לאפטו	60X120, מלוטש מזוגג
למ"ר 69.00 ₪	למ"ר 76.00 ₪	למ"ר 76.00 ₪

ברז נשלף

439 ₪

ברז קלאסי

384 ₪

ברז מטבח

117 ₪

ברז מטבח

295 ₪

ארון מרחף

2 מגירות, כולל כיור ומראה
צבעים: אפוקסי-לבן, שמנת, שחור,
אפור, פורמייקה-אלון טבעי, אלון אפור
צירים/מסילות בטריקה שקטה

100 ס"מ	60 ס"מ
1,320 ₪	940 ₪
120 ס"מ	80 ס"מ
1,700 ₪	1,225 ₪

ארון מרחף דלתות

ארון סנדוויץ' כולל כיור ומראה
צבעים: לבן, שמנת, שחור, אפור
אלון, אפור. צירים/מסילות בטריקה שקטה

100 ס"מ	60 ס"מ
854 ₪	499 ₪
120 ס"מ	80 ס"מ
1,225 ₪	789 ₪

ארון מונח אפוקסי

2 מגירות גבוהות כולל כיור ומראה
צבעים: לבן, שמנת, שחור, אפור
צירים/מסילות בטריקה שקטה

100 ס"מ	60 ס"מ
1,700 ₪	1,192 ₪
120 ס"מ	80 ס"מ
2,042 ₪	1,530 ₪

ארון במבצע מיוחד!

ארון סנדוויץ' כולל כיור ומראה
צבעים: לבן, שמנת, שחור, אפור
אלון טבעי, אלון אפור
בגדלים: 100/80/60 ס"מ
צירים בטריקה שקטה

60 ס"מ
499 ₪

חדש!

דשא סינטטי

אורך סיב 45 מ"מ	אורך סיב 38 מ"מ
למ"ר 37.80 ₪	למ"ר 29.90 ₪

* המחיר ברכישת גליל קיים ברוחב 2 או 4 מטר

קיטצ'נט

2 מ' אורך תחתון + עליון,
דלתות פורמייקה, גוף סנדוויץ'

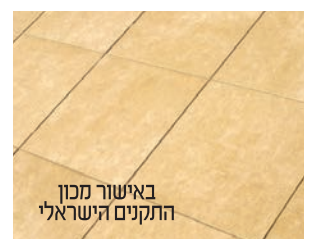
3,590 ₪

במחיר
מפתיע!

מחיר רצפה!

גרניט פורצלן

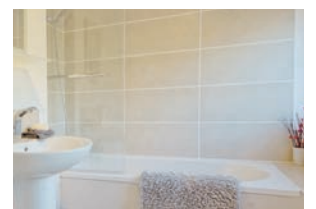
60X60 בחיתוך לייזר
* מוגבל למלאי
של עד 50,000 מטר
29.90 ₪

באישור מכון
התקנים הישראלי

אריחי חיפוי לקיר

60X30 לבן מבריק חיתוך לייזר
29.90 ₪

כיור גרניט כפול

צבע לבן, מידות: 47X82 ס"מ
873 ₪

כיור גרניט בודד

צבע לבן, מידות: 54X48 ס"מ
759 ₪

הגאון רבי אריה שטרן
רבה של ירושלים

קדושה ומלכות

50 שנה לאיחוד ירושלים הוא הזמן המתאים להתבונן מה עלינו לעשות כדי לתת תוכן של קדושה לחיי העיר ● רבה של ירושלים בטור מיוחד

חיוביים מכל הבחינות. בהקשר זה כדאי להתבונן בהלכה אחת שמקורה בירושלמי לפיה אם שליח הציבור טועה בברכת 'בונה ירושלים' מיד מסלקים אותו. לכאורה יש כאן קושיה: מדוע לא די בתיקון שמתקנים אותו כמו בשאר הברכות חוץ מברכת המינים? האם יש בכלל חשש שיש מישהו שאינו חפץ לראות בבניין ירושלים? אלא צריך לומר שבמקרה זה החשש הוא ששליח הציבור מתכוון רק לבניינה הפיזי של ירושלים ואינו מתכוון להשראת השכינה בה, לכן אמרו שמסלקים אותו מיד.

נמצא איפה, שאי אפשר רק לשבת על זרי הדפנה ליהנות מן הדברים שזכינו להם ולחכות שמעכשיו הכול ייפול מן השמים, אלא מצווים אנו לתת תוכן של קדושה לחיים אשר בירושלים וממנה לכל המדינה, וזה עיקר עניינו של "יום ירושלים".

ירושלים היא פלטרין של מלך, ובהיותה כזו, מותר לצפות להתחשבות באופייה המיוחד שיבוא לידי ביטוי בפרהסייה שיש בה שמירת שבת וצניעות. לשם כך צריך להשקיע מאמצים חינוכיים שיבואו מתוך מכנה משותף של הבנה והזדהות שיקיפו את כל מערכות החיים ואת כל חלקי האוכלוסייה כי רב בהם המשותף על המפריד. מעבר לכך יש להתור לחיזוק משמעותי של לימודי ירושלים כמקצוע יסודי במערכת החינוך וגם בתלמודי תורה, בבתי ספר כך יחוש כל תלמיד בשייכות שיש לכל ישראל עם עיר הבירה הנצחית, וכבר הזכרתי שלגבי ירושלים הכול חברים אצלה, הלימוד על ירושלים יחזק את הקשר והחיבה לעיר, עד שאכן כולם יהיו חברים אצלה. ואין לי אלא לסיים בהמשך של מה שנאמר מזמור בתהילים: "למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך, למען בית ה' אלוקינו אבקשה טוב לך".

בירושלמי במסכת חגיגה דורשים את הפסוק: "ירושלים הבנויה כעיר שחוכרה לה יחדיו" ואומרים שירושלים הכול חברים אצלה. אמנם מלכתחילה מכוונים שם הדברים לגבי הלכות טומאה וטהרה, אולם נראה שיש להם גם משמעות כללית והיא שירושלים במהותה יכולה להביא לאחדות אמיתית.

מכאן אנו למדים על כוחה הגדול של ירושלים שאינו בבחינת "ירושלמיות" במובן הצר של המילה, אלא במובן הרחב של הכרה בערכה וחשיבותה לכל העם בכל הארץ, שעל כן נאמר גם על ירושלים שלא נתחלקה לשבטים. אחד הנושאים המלווים אותי מאז ומתמיד כשאני נדרש לנושא ירושלים, הוא מה שבוודאי כולם חשים שיש מתח מסוים בין הסגולה הטבעית של העיר, לבין המעשה הנדרש מאתנו בהתייחס לסגולה זו.

בתהילים נאמר: "שאלו שלום ירושלים" וגו' ונראה שזה בא ללמדנו שיש לחקור ולשאל בעניינה, דהיינו ללמוד ולעשות. מעניין הדבר שאפילו בקשר למצווה של בנין בית המקדש יש דעות שונות. מצד אחד מוכרת הדעה שבית המקדש עתיד להבנות בידי שמים אולם, מצד שני, ישנן דעות רבות אחרות לפיהן המצווה ממשיכה להיות מוטלת עלינו, וגם בזמן הזה יש לקיימה אפילו לפני בואו של משיח בן דוד, ועל כן עלינו להעמיק בלימוד המעשי הקשור לקיומה של מצווה מיוחדת זו.

לפיכך כאשר אנו מדברים על עשייה בירושלים, אין הכוונה רק לעשייה של בנייה, שגם היא כמובן חשובה ביותר, אבל העשייה בירושלים חייבת להיות קשורה לדברים שבקדושה ולגיבוש חברתי, שמבוסס על ערכים

נמצאים אנו לפני יום ירושלים, היום שמציין מלאת חמישים שנה לשחרור ירושלים ולאחודה כעיר הבירה של מדינת ישראל.

חשוב כמובן לזכור ולהודות לה' על החסד הגדול שעשה עמנו במלחמת ששת הימים, זו הייתה מלחמת בזק שפשוט קשה להאמין שהדבר אפשרי להתגבר במשך שבוע אחד על הצבאות של שלוש מדינות - מצרים, ירדן וסוריה. אבל בהחלט ניתן לומר שהיה זה אות משמים שכביכול אומרים לנו עלו ורשו את הארץ, וזה גם כן הניסיון בו נבחן דורנו אם אנו יודעים ומסוגלים להחזיק את הארץ בידינו בדרך הנכונה והראויה.

השיא שבמלחמה היה כמובן ביום כ"ח אייר, בעת אשר זכינו שירושלים תחזור להיות כולה בידינו כולל מקום המקדש, וזו מדרגה חדשה אשר מביאה לשמחה מצד אחד אך גם מחייבת אותנו בעשייה ראויה ובהתנהגות נאותה. שגור על לשוננו הביטוי של הפייטן אשר כינה את העיר בשם "מקדש מלך עיר מלוכה", דהיינו שילוב של קדושה ומלכות, והרי ברור לנו שאין טעם למלכות בלי הקדושה ואין לקדושה מקום בלי המלכות.

כבר בשמה של ירושלים נמצאת המילה "שלמות" וזו ניתנת להשגה רק על ידי המימוש של שתי היסודות גם יחד, קדושה ומלכות, וכאשר מתקיים השילוב הנפלא הזה, ירושלים מקרינה מן האווירה הזו לכל העם אשר בכל הארץ.

מכאן, מירושלים אפשר לראות איך הכול מרומם ומקודש. משל, למי שעומד על ההר ורואה את כל אשר מתחתיו. כך אמר הנביא ישעיהו שעמד בבית המקדש ואמר: "מלוא כל הארץ כבודו", כלומר שדווקא מן המקום המקודש ניתן לראות איך הקדושה מקרינה את אורה על כל הארץ.

ליהנות מעוד
עמק
משפחת

מלאך 350

ארוחת עמק טעימה,
לבריאות!

למהדרין יש
תנובה

אל תצטיינו, תעמלו

הגישה היהודית לחינוך והישגים אינה שמה את הדגש על מידת ההצלחה בפועל גרידא, אלא על מידת ההשקעה והעמל של התלמיד

של הרבי לומד ומתנגן, ולאט לאט הקול נחלש והיה נראה שהרבי הוריד את הראש על השולחן. אחרי תנומה בת שבע דקות! הרבי קם, נטל את הידיים ושב ללמוד עם כל החיות... והשאלה מתבקשת: למה החיים היהודיים חייבים להיות קשים...? מה לא טוב ביהודי שיש לו שני שיעורים בשבוע וטוב לו עם זה? מדוע הוא חייב להוסיף ולהתקדם מעבר להרגלים שלו? ומה הבעיה עם תלמיד חכם מוכשר שהגיע מהר להישגים בלי עבודה קשה?

הרב שבתי סלבטיצקי, שליח חב"ד באנטוורפן, למד בצעירותו בישיבה ליטאית מכובדת, "קול תורה" בירושלים. פעם שם לב לאחד מחבריו, שהוא שרוי בנפילת רוח. הוא התעניין מה קורה ואחרי לחצים רבים, הבחור הסכים לפתוח את הלב. "אין צדק בעולם של הקב"ה. אני צריך ללמוד יומם ולילה בשביל להשיג הצלחה בלימוד התורה ובסוף אני משיג תוצאות בינוניות. ואילו בחור מסוים אחר, התבכר בכישרונות גאונים ואף שהוא כמעט לא לומד, הוא מצליח לצבור ידע אדיר ויהפוך בעתיד להיות 'גדול'. מה הצדק כאן?"

למרות שהם למדו בישיבה ליטאית, הרב שבתי הציע לו לכתוב את השאלה לרבי מליובאוויטש. הרבי ענה לו תשובה שהייתה בבחינת מהפכה עבור החינוך הליטאי: אין שום מצווה להיות 'גדול'. יהודי לא חייב להשיג מצוינות בלימוד התורה. המצווה המוטלת על יהודי היא להתקדם צעד אחד מעבר לכוחותיו שלו – וזה מבחינתו ההישג הגדול ביותר. התשובה של הרבי, מנוגדת כמובן לקו המחשבה המקובל היום. אנחנו רגילים לחשב כל דבר במונחים של מצוינות. אם השגת תוצאה נהדרת, אתה שווה הרבה. אם השגת תוצאה בינונית – אתה שווה מעט. אולם הקב"ה בוחן דברים בצורה אחרת לגמרי: הוא מודד מאמץ ולא מצוינות. הוא לא דורש מיהודי להיות הכי טוב, הוא דורש ממנו לפרוץ את אזור הנוחות שלו.

כך שהתורה דוחה את סגנון החינוך הסיני (שהובא לעיל). יהודי לא חייב להשיג ציון A בכל מבחן. הוא כן חייב להתקדם צעד אחד יותר מהרגילות שלו. לכן אם הילד קיבל במבחן הקודם בתנ"ך 65 וכעת הוא התקדם ל-71, מגיעות לו כל התשואות בעולם. [הבדל נוסף בין החינוך היהודי לסיני, שהחינוך היהודי בוחן את נטייתו האישית של התלמיד ומעודד להתמקד בתחום הלימוד הקרוב לליבו – משנה, הלכה או אגדה. ככתוב: "חנך לנער על פי דרכו", ו"ילמד במקום שליבו חפץ", ואכמ"ל].

כעת מובן המקור לפירושו הייחודי של רש"י. הבאנו בהתחלה את קושיית המפרשים, כיצד המילה "בחקותי" קשורה ל"עמל תורה"? הרי פירוש המילה הזו בדרך כלל הוא אחר לגמרי?

המילה "בחקותי" היא מלשון "חקיקה" והיא מבטאת חיבור שחוקק עמוק בנפש והופך להיות חלק ממהותו של היהודי. כמו חקיקה באבן, שהופכת להיות חלק בלתי נפרד מהאבן. אומר רש"י כי קשר חקיקתי כזה, מדבר בוודאי על לימוד באופן של "עמל ויגיעה". רק מאמץ כזה, הופך את הלימוד לחלק מנפשו של היהודי והופך אותו ל"תורה איד" – "יהודי תורני".

וכדברי הרבי הנפלאים בליקוטי שיחות ז' 319: ההבדל בין כתיבה לחקיקה באבן, שבחקיקה נדרש יותר כוח מאשר בכתיבה, אולם החקיקה יוצרת שינוי בגוף האבן והופכת להיות חלק בלתי נפרד ממנה. גם קיום המצוות שנקרא "חוקים", וכן לימוד התורה באופן של "עמל", דורש יגיעה רבה, אך לימוד כזה פועל שינוי בנפש, עד כדי אבנים שחקו מים, כמו המדרש הידוע על רבי עקיבא, שראה את המים חוקקים את האבן והבין שעמל התורה יכול יחזק שינוי בלב האבן שלו.

הלומד בברכות הגדולות של פרשת בחקותי. ה"עמל" המדובר הוא, שתי מילים: "יותר מרגילותו". ובעברית פשוטה: לפרוץ את אזור הנוחות וללמוד יותר ממה שבא לך בקלות. הלכה אחת יותר ממה שאתה רגיל, שיעור אחד יותר וכו'.

וכך מופיע בספר התניא טו: "אלא אם כן רוצה ללמוד יותר מרגילותו, ובזה יובן מה שכתוב בגמרא (חגיגה ט, ב), ד' עובד אלוקים" היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים ואחד ו"לא עבדו" היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים בלבד. והיינו, משום שבימיהם הייתה הרגילות לשנות כל פרק מאה פעמים... ולכן זאת הפעם המאה ואחת היתה על הרגילות שהורגל מנעוריו שקולה כנגד כולן".

רש"י יוצר בכך מהפכה בתפיסה של לימוד התורה. אנו רגילים לשים את הדגש על צבירת ידע, העיקר שאני לומד, העיקר שיש לי שיעור או שניים בשבוע. בא רש"י ומבהיר כי לא זה עיקר לימוד בתורה. מה שמזכה בברכות הוא דווקא הפריצה והניצחון על ההרגל, זה שגורם לנו להוסיף כל חודש וכל שנה עוד שיעור ועוד הלכה, מעבר למה שבא לנו בקלות. וכאן נשאלות כמובן שתי שאלות גדולות: א. מאיפה לקח רש"י (ומקורו במדרש תורת כוהנים) את הפירוש הזה למילה "בחקותי"? אדרבה, המילה הזו מתקשרת בדרך כלל עם "חוק" שאינו מובן בהיגיון ואילו "עמל תורה" הוא בדיוק הפוך: מאמץ להבין ולהעמיק בדברי התורה? וכדברי אור החיים על הפסוק: [ו]מהו ה[טעם] שקרא הכתוב עמל תורה בלשון חוקה?

ב. השאלה השנייה והיא העיקר: מה הצדק בהנחה הזו, שדווקא עמל התורה הוא זה שמזכה את הלומד בברכות נעלות? הרי עיקר עניינו של לימוד הוא לדעת את המעשה אשר יעשו ומה משנה איך הגיע האדם לכך – בקלות או בקושי, עם כישרון או עם ייחוס? העיקר שהוא בקי בחומר! וכי יש סעיף בבגרות במתמטיקה שבוודק כמה מאמץ הושקע בהכנה לבחינה?!

השאלה גדולה הרבה יותר. משום שזאת לא המצאה של רש"י. חז"ל אומרים דבר הרבה יותר חריף. הגמרא מדיגישה כי התנאי היחיד לזכות להצלחה בלימוד הוא יגיעה ועמל. בעוד שהצלחת הפרנסה תלויה במזל, ולכן יתכן שאדם יעבוד מעט ויגיע להישגים יפים, בלימוד התורה זה לעולם לא עובד. הקב"ה לא נותן את עצמו למי שלומד רק בתנאי נוחות.

מגילה ו: אם יאמר לך אדם יגעתי ולא מצאתי – אל תאמין. לא יגעתי ומצאתי – אל תאמין. יגעתי ומצאתי תאמין. והני מילי בדברי תורה, אבל משא ומתן תלוי בסיוע מהשמים ויכול להצליח בלי יגיעה.

והנה דבריו החריפים של הרמב"ם תלמוד תורה ג: אין דברי תורה מתקיימים... באלו שלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה אלא במי שממית עצמו עליהן ומצער גופו תמיד ולא ייתן שנת לעיניו, לעפעפיו תנומה. אמרו חכמים דרך רמז: זאת התורה אדם כי ימות באהל – אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו באוהלי חכמה.

מספר הגאון הרב יוסף צבי סגל שליט"א ראש כולל "צמח צדק" בעיר העתיקה בירושלים: הוא שהה אצל הרבי בחודש תשרי תשכ"א. ראש השנה חל אז בימים חמישי ושישי – והרבי לא נהג לישון בראש השנה. אחר כך הגיעה השבת ובליל שבת, הרבי לא היה ישן באופן קבוע. בימים ראשון ושני בלילה, התקיימה יחידות לאורחים לאורך כל הלילה, וכך הבחורים הבינו פתאום, שהרבי לא ישן כבר כמעט שבוע ימים.

כמה בחורים החליטו לעשות משמרת ולעקוב מתי הרבי ישן. היה שם חלון, ממנו היו יכולים להשקיף על החדר של הרבי ולראות רק את הראש. הוא הביט בחלון ושמע את קולו

הט"ז, רבי דוד סגל, היה בצעירותו רב בעיירה קטנה בגליציה בשם פרויז'נא. תושבי העיירה היו עניים מרודים ולא שילמו לרב פרוטה, אך הוא המשיך ושקד על תלמודו ביום ובלילה. פעם למד באמצע הלילה ולפתע חש כאבים עזים בשן. כיון שלא הייתה בביתו טיפת וודקה, צעד אל בית המרוח וביקש כוסית קטנה. המוזג היהודי ביקש תשלום מינימאלי של קופיקה אחת, אך הרב התנצל כי הוא שרוי בעוני ואין לו אפילו מטבע קטן. הרב ביקש לרשום בהקפה ובעתיד ישלם. המוזג לא היה אדם חכם במיוחד וכתב על הלוח מאחוריו: הרב מרא דאתרא – קופיקה אחת.

בבוקר הגיעו העגלונים להרטיב את הגרון והם נדהמים לראות על הלוח: וסילי 12, ניקיטה 15, הרב שליט"א 1. "זה מה שעושה הרב שלנו באמצע הלילה?!! במקום ללמוד תורה, הוא שותה עם האיכרים הגויים". הלשון הרע התפשט ועד הערב, הרב כבר פוטר ממשרתו. הוא נאלץ לעזוב את העיר מחמת הבושה, אך לא אמר נואש: הוא המשיך ללמוד בעוני, ובהמשך הפך לרב העיר החשובה לבוב ולאחד מגדולי הפוסקים בכל הדורות.

כאן אנחנו נכנסים לסוגיה מרתקת, לפני חמש שנים, פרצה סערה בעניין בקהילה החינוכית בארצות הברית. פרופסור באוניברסיטת העילית "ייל" בקונטיקט בשם איימי צ'ואה, מהגרת מסין, כתבה ספר ובו היא מתארת בחדות את סגנון ההורות הסיני לעומת ההורות האמריקאית. הספר, "המנון הקרב של אימא נמרה" (הוצאת מודן בעברית), מתאר כיצד הסינים מחנכים את ילדיהם בנוקשות להתקדם ולהשיג מצוינות. הם לא מתייעצים את הילדים מה הם אוהבים ללמוד וכמה דמי כיס הם דורשים, הילדים עוברים מסלול גידול קשוח ובו הם חייבים להשיג ציון A בכל בחינה.

היא מספרת על הבת שלה, בת השש, שלא אהבה את לימודי הפסנתר ורצתה לנטוש אותם, אך היא, האימא, הפכה את הבית לאזור מלחמה. הילדה לא הורשתה לקום מהכיסא עד שתבצע את היצירה בהצלחה. כשהסנקציה לא עזרה, היא איימה שתשרוף את בית הבובות שלה. בסוף, הילדה הצליחה לבצע את המשימה ומאז לא הפסיקה לנגן. המסקנה היא: הורים מערביים טועים כשהם מכבדים את ההתנגדות של הילדים להתאמץ ולפרוץ את אזור הנוחות.

הספר עורר סערה כמובן, על רקע החינוך הליבראלי בו הילד בוחר בעצמו את דרכו, ובעצם לא חייב לעשות שום דבר שאינו חפץ בו. אך אי אפשר להתכחש לכך, שהעוועד האמריקאי, קשור גם ליבולת הכואבת של האמריקאים על כך, שהסינים עוקפים אותם – וגם אותנו – בכל מדד אפשרי והיא מציגה נתונים: במבחן פיז"ה בשנת יציאת הספר, תלמידי שנחאי ראשונים בקריאה, בעוד שהאמריקאים במקום 17 והישראלים במקום 37. השנחאים ראשונים במתמטיקה, בעוד שארה"ב במקום 31 וישראל במקום 42. וגם במדעים, שנחאי במקום הראשון, ארה"ב במקום 23 ואנחנו במקום 42. ובכן, מה עמדת התורה בסוגיה החשובה? האם יהודי צריך לחנך את עצמו ואת ילדיו לפרוץ את ההרגלים שלו ולהתקדם לשיאים חדשים? רש"י הראשון בפרשת בחקותי, מעניק תשובה ברורה בנושא. רש"י אינו מדבר על חינוך הילדים, אלא על חינוך המבוגרים וכולנו צריכים ללמוד מכך: "אם בחקותי תלכו יכול זה קיום המצוות? כשהוא אומר: 'ואת מצוותי תשמרו', הרי קיום המצוות אמור ומה אני מקיים 'אם בחקותי תלכו'? שתהיו עמלים בתורה".

רש"י כותב חידוש גדול: המילה "בחקותי" כאן, אינה מתפרשת בפירוש הרגיל שלה – קיום קבוצת המצוות שאינן מובנות בשכל אנושי ומכונות בשם "חוקים", אלא למצוות לימוד התורה האינטלקטואלי – ובזה גופא, לסוג מאוד מסוים של לימוד. כזה שיש בו עמל ויגיעה. רק הוא מזכה את

קיץ משתלם

בטרקלין חשמל כהלכה

**קונים מזגן
במחיר חסכוני**

תפוקת קירור - BTU-H 9,240 - COP - 3.91 | תפוקת חימום - BTU-H 8,881 | דירוג אנרגטי A

**ומקבלים משקפי שמש
במתנה***

מקולקציית 2017 ברשת אופטיקה הלפרין ממגוון מותגי הבית

GOSSIP

Micella

X22

JACOBS

Xerra

Intrata

המותגים המשתתפים במבצע:

* ניתן להמרה למסגרת ראיה

TCL

טורנדו
מזגן איכותי לחיים

Family

TADIRAN

אלקטרה
המזגן של ישראל

המבצע חל על מגוון המזגנים של
המותגים המשתתפים במבצע:

טרקלין חשמל כהלכה
משלמים פחות

הלפרין

אשדוד

הפלמ"ח 40, כיכר
אלתא בין רובע ג' - ז'
073-7219-219

אלעד

שמעון בן שטח 8,
מרכז רימון
0737-218-218

בני ברק

רבי עקיבא 55
0737-217-217

ירושלים

כנפי נשרים 68
02-5871-168

שימו לב
למיקומים
החדשים

*תוקף המבצע 31.5.17, כל משקפי השמש ומסגרות הראיה של המותגים המשתתפים במבצע שמחירים לצרכן במועד המימוש אינו עולה על 550 ש"ח (מחיר מחירון תקף ללא הנחות מבצעים) ניתן להשתמש בקופון אחד בלבד למשקף, תוקף המימוש עד 30.9.17, ניתן לממש בכל סניפי אופטיקה הלפרין. מינימום פריטים במלאי 50 יח' לסניף. אין כפל מבצעים או הנחות.

הרב בן ציון נורדמן

פסיפס יהודי בהר מירון

כפי שהבטיח בשבוע שעבר, נסע הרב נורדמן לציין הרשב"י והזכיר את השמות שנשלחו על ידי קוראי 'כל ישראל' • השבוע הוא מסכם את החוויה ומציף כמה נקודות חשובות

צילום: משה גולדשטיין, באדיבות 'הכנסת אורחים רשב"י'

ואם כבר אז כבר. שוטרי יס"מ רגילים להגיע להפגנות של קיצוניים חרדים ולהתעמת עם המפגינים, אבל השבוע נדהם שוטר יס"מ להבחין באב חרדי שמגיע יחד עם בנו לבקש שיגזור לו שיער בטקס החלאקה.

"אבא אני רוצה שגם השוטר יגזור את שיערי", אמר הילד בן ה-3 לאביו שהגיעו יחד לחגוג את ל"ג בעומר בקבר שמעון הצדיק בירושלים. השוטר, התרגש מפניית הילד ואביו, לקח את המספריים וגזר קבוצת שיער משיערו ראשו של הילד ובירכו שיהיה לו את כל הטוב שבעולם. אביו של הילד הודה לשוטר ואמר "בעיניי ישנה חשיבות יתרה לברכה של שוטר שמחרף נפשו לשמור על האזרחים", והודה לו על עבודת הקודש שהוא וחבריו עושים.

אותי זה מרגש. ביום ההילולא של רשב"י שיכול לפטור את כל העולם מהדין, לקרב אחים, לאהוב את הזולת – אין לך מקרב את הגאולה יותר מזה. ובמיוחד ביום זה, ל"ג בעומר, בו פסקו תלמידי רבי עקיבא למות, משום שלא נהגו כבוד זה בזה – נכבד איש את רעהו באהבת חינוס.

●●●

רוב ימי הספירה כבר מאחורינו. "בהוציאך את העם ממצרים", לימד הקב"ה את משה רבינו (שמות ג, יב), "תעבדון את האלוקים על ההר הזה". תכלית יציאת מצרים היא קבלת התורה בחרד השלישי, ביום השישי. ואם אמרו חז"ל "וביום חתונתו זה מתן תורה", ניתן גם לרמז על כך שיחד עם מתן תורה מגיעה גם עונת החתונות. מי ייתן ונזכה לקבל את התורה בשמחה ובחדווה וגם להיות שותף בהקמת בתים נאמנים בישראל לתפארת ולנחת.

שבת שלום וחודש מבורך

הרב בן ציון (ננצי) נורדמן
לתגובות nordman@jss.org.il

מסייעים אותו, ומי לא בא ליטהר בדרכו להילולת הרשב"י, כפי שלימד רבו רבי עקיבא, וזהו השיר הכי מזוהה עם ל"ג בעומר (אחרי בר יוחאי, כמובן): "אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים".

האווירה בהר מירון מחשמלת. מאות אלפי אנשים נקבצו יחדיו למקום אחד להעלות תפילתם השמימה במקום המסוגל וביום המסוגל. אך הדוחק והמחנק מסוכנים ולא מקובלים באף חברה בעולם.

בנס לא הסתיים העניין בקיפוח חיים, אבל האם על זה כדאי לבזבז את זכותו של רבי שמעון לישועות? האם מותר בכלל לסמוך על הנס?

אני לא בא כאן, במסגרת הטור, להעניק פתרונות, אבל חובה על מדינה וחברה מתוקנת למצוא פתרונות, לפעול ולעשות כל מה שאפשרי בנידון.

מעבר לכך שזה לא מכובד שנערים דוחקים זקנים וגברים נדחפים בנשים, הוא גם לא הלכתי ולא חוקי. מדובר בסכנת נפשות ממש. כל מי שיכול ומסוגל חייב לפעול עבור כך, כבר מאתמול. לא לחכות לקריסה חלילה. כי אנחנו כבר שם.

●●●

ובכל זאת בתוך הכאוס הזה, חייבים לתת מילה טובה דווקא למשטרה ולשוטרים. כל השוטרים שנתקלתי בהם במעלה ההר היו גם מקצוענים וגם אנשים. בסופו של יום, כולנו אחים, וכולנו עם אותה מטרה, להגיע לקבר הרשב"י במינימום עד אפס תקלות. עם כל הלחץ בצמתים - בחניונים ובשטח עצמו - הם היו המבוגר האחראי, ענו לעניין ובהזדהות מוחלטת עם האוויר והאווירה. ועל כך מגיע להם תודה.

אציין במיוחד את איש המג"ב יוסוף שפיקד על חניון חלפתא, ולמרות הלחץ והאין ספור מטלות – הוא היה אדיב במיוחד, ועשה ככל יכולתו לסייע בשטח.

לפעמים אתה כותב דבר ומרגיש שקלעת למטרה. כזה היה טורי בשבוע האחרון. אפשר לומר בבטחה שמאז התחלתי בכתבת טור לפני כארבע שנים לא קיבלתי כה הרבה משוב ופידבק כמו בטורי האחרון.

קודם כל, פנו רבים וטובים בבקשה לאזכור שמם במירון. שמחתי לשמש שליח ציבור ולהעביר את השמות והבקשות לציין הרשב"י ביום הנעלה והמסוגל של ל"ג בעומר. ויהי רצון והתפילות יעשו פירות לכל אחד בכל מה שצריך להיושע.

בנוסף, היו רבים שהעירו והאירו על הדברים שנכתבו. אלו צידדו בעד ואלו נגד הבעד. כללו של דבר, עם ישראל חי וקיים, שומר על אידיאולוגיה ומסורת בית אבותיו, מי בעד ההשתתחות על קברים ומי נגד, אבל הכול בדרכי נועם ובהשקפה נכונה של מורשת בית אבות.

בשנים האחרונות חרטתי על דגלי את המוטו של "יחד שבטי ישראל", ומשתדל לחבר ולאחד בין הפלגים, להיות אוזן קשבת בין הניגודים והקייטובים ובוודאי ללמוד לשמוע שני צדדים. נהניתי לראות, לקרוא ולשמוע את המצדדים לכאן ולכאן, שבעים פנים לתורה ומנהג ישראל תורה היא.

מצויד ברשימת השמות והמשאלות יצאתי מיד עם צאת השבת לכיוון אתרא קדישא מירון, בידיעה כי מובטח לי אישור כניסה עד לחניון שמעל קבר הרשב"י סמוך ונראה להדלקה המסורתית ולתל תלפיות שכל עיני ישראל נשואות אליו.

עוד בתחנה הראשונה, בחניון, החלו לצוץ העיכובים והמניעות. אומנם מספר הרכב היה רשום במורשי המעבר עד לחניון בורמה, אבל באפליקציה המשטרתית משום מה הוא לא הופיע. אם כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק, בוודאי שלבוא להתפלל אצלו זהו בגדר שניתן לסמוך עליו. עם כמה טלפונים לאנשים הנכונים יצאנו בליווי משטרי עד ליעד הנכסף.

למדתי מכאן כי לא משנה כמה קשרים יש לך, אם אתה נחוש ודבק במטרה לשם שמיים, יעזרו לך לצלוח גם את השעות הקשות ביותר ואת המקומות המורכבים ביותר. הבא ליטהר

MAKE YOURSELF AT HOME

אמבטיה אקרילית לבנה

₪ 490

או 160X70
170X70

ארון תלוי 100 ס"מ

₪ 1,490

עץ סנדביץ'

ניאגרה סמויה ואסלה תלויה

₪ 790

תוצרת איטליה,
כולל מושב מזהודר

גרניט פורצלן

₪ 49 למטר

60X60 מלוטש נאנו

לידור

OZ CERAMICA
עוז קרמיקה
Make yourself at home

*9877

WWW.OZ-CERAMICA.CO.IL

א.ת. תלפיות, האומן 40
שד' המלאכה 1, ישפרו סנטר
רח' מזל אליעזר 5 (ליד קניון הזהב)
רח' בן ציון גאליס 26, א.ת. סגולה
א.ת. רחובות, משה יתום 28
א.ת. מישור אדומים, החרובית 24

סניף ירושלים:
סניף מודיעין:
סניף ראשל"צ:
סניף פתח תקווה:
סניף רחובות:
מחסן לוגסטי:

על כולנו להצביע שלי

פרשת השבוע מלמדת אותנו עד כמה חשובה הדאגה לכבודו ולטובתו של כל יהודי, אפילו עבד • הבחירות להסתדרות מזמנות לנו הזדמנות פז שעלינו לנצלה

האם תנאי העסקתו של העובד הדתי, החרדי, והמסורתי אינם מעניינינו? היכולת לקיים תפילה בזמנה, שיעורי תורה, פעילויות תרבות המתאימות לצרכיו לא חשובות לנו?

יש כאלו שיאמרו, עזוב, יש לנו מחויבות למנהל מרחב זו או אחר, קיבלתי ממנו כל מה שרציתי, לנו לא הייתה בעיה אף פעם עם שבת, ואכן שמעתי זאת מכמה יו"ר וועדי עובדים, אך מה נענה לאותם עובדים שאינם גרים בערים חרדיות? מה נענה לאותו עובד העובד במפעל או בתעשייה כלשהי שהוועד המייצג אותו מתנער מהשבת או מהזכות שלו להתפלל בזמן אם בכלל? ומדובר במאות אלפי עובדים שחלקם הגדול הוא דתי ומסורתי, מה עם הארוחות המוגשות לו במקום העבודה?

יש לנו פחות משבוע ימים להתנער מהאדישות שרובצת עלינו, לשנס מתנים, ואיש את אחיו יעזור ולאחיו יאמר חזק, והגיע הזמן שהעובד הדתי/חרדי ואף המסורתי לא יהיה עבד נרצע לגחמותיו של יו"ר כזה או אחר ויקבל את זכויותיו הבסיסיות בזכות ולא בחסד, ושלא יהיה חלילה עבדם של הטייקונים, אם תורתנו הקדושה צוותה את האדון שלא להיות עריץ כלפי העבד שלו, "לא תעבוד בו עבודת עבד", כוונת התורה בזה שלא ירדה בו בפרך בימות החול, אך על השבת ו/שמירת המצוות מאן דכר שמה.

השבת ושמירת המצוות של העובד הדתי נמצאים פה על כף המאזניים וזה מחייב את כולנו ללא יוצא מן הכלל, ואשרי המדבר על אוזן שומעת, ושלא נהיה חלילה בבחינת "אוזן זו שלא שמעה בהר סיני...תירצע"

בברכת שבת שלום ומבורך

צוראל

היא אינה כוס התה של הציבור החרדי, והשקפת עולמה רחוקה כמטחוי קשת מהשקפתנו ולכאורה מה לנו ולה. מסתבר שהחיים למדו אותנו לא פעם לנצל הזדמנויות הנקרות בדרכינו, ולפנינו הזדמנות נוספת ומי יודע אם תחזור שוב, עומדת לה המועמדת ומצהירה בריש גלי כי השבת מבחינתה היא יומם החופשי של כלל העובדים, אכן, היא לא מצהירה זאת משום שהחלה לשמור שבת או לקיים דיבר מעשרת הדברות, היא אמנם עושה זאת מטעמים סוציאליים, אך הערכות ההדדית שלנו כיהודים שומרי תורה ומצוות מחייבת אותנו לדאוג לרווחת הרוחנית של העובדים בישראל איך ניתן להיות אדיש למתרחש בעוד היא מתחייבת שלא יהיה ניתן לכפות על אף עובד יהודי לעבוד ביום השבת.

האם זו לא מספיק סיבה טובה שנצא מגדרנו ולו רק עבור השבת החביבה, "מתנה טובה יש לי בבית גנזי לך ואמור להם לישראל", מדוע איננו שומעים את ראשי הציבור החרדי על כל גווניו יוצר בקול רם, חד וברור שקוראים לכלל הציבור לקום ולסייע לעובדים לשמור שבת, מדוע רק תנועת שס לבדה היא זו שצריכה לצאת מגדרה ולהצטרף למאבק הזה? האם זה לא אחריות של כלל ציבור יראי השם? מה גם שהיא מאשרת בפה מלא על כך שהיא מעוניינת להתחלק בהנהגת ההסתדרות באופן שוויוני ומכובד יחסית בכל דבר ועניין עם כל מי שיצטרף למאבקה ויסייע בידה.

ההסתדרות הכללית היא אינה רק זו שקובעת מתי תתקיים שביתה במשק או לא, היא זו שמטפלת ברווחתם של כלל העובדים ואמורה להגן על האינטרס האישי של כל עובד ועובד, האם אנו לא חוטאים לאמת ביושבנו מן הצד ונותנים לשיירה לעבור כאילו אין הנושא קשור אלינו כלל וכלל, האם השבת לבדה אינה טריגר משמעותי שעוברה נתגייס כולנו לסייע למערכה הזו?

"לא תעבוד בו עבודת עבד" (כה, לט) בזמן שכל ישראל היו שרויים על אדמתם, היו נהוגות הלכות עבד עברי, דהיינו שיהודי היה מוכר את עצמו לעבד כעבד.

ואמרה תורה (דברים טו, טז) "כי טוב לו עמך", חייב האדון להשוות את תנאי חייו של העבד אל עצמו בכל דבר, אם האדון אוכל פת נקיה ויין ישן, וישן ע"ג מיטת מוכין, כך צריך לנהוג גם עם עבדו, להאכיל אותו מעדנים, ולתת לו מיטה ומצעים לא פחות נוחים משלו.

וכך לעניין העבודה שהוא עובד, "לא תעבוד בו עבודת עבד", אסור להעבירו במלאכות בזויות, כגון לחלוץ לו מנעליו או שאר עבודות שיש בזיון ורגילים להעביד בהן את העבדים.

מציוויים אלו נוכל ללמוד כמה הלכות חשובות הנוגעות בין אדם לחברו.

שכן, המצוות הללו, אף שהן מיוחדות לעבד עברי מפני החשש שיבוא להשפילו יותר מידוי, מ"מ למדנו מהן עד כמה חששה התורה לכבודו של כל יהודי ואפילו כשנופל למצב שפל שנוזק למכור את עצמו לעבד.

מכאן נלמד עד כמה צריכים אנו לדאוג לכבודו ולטובתו של כל איש מישראל, כל יהודי הוא בן מלך וצריך לכבדו כמו שמכבדים נסיך.

כאשר משה רבנו הכריז "כה אמר ה' בני בכורי ישראל", הייתה זו הכרזה לא רק לפרעה מלך מצרים, אלא לכל אחד ואחד מאתנו לדעת איך להתייחס לכל בר ישראל, הרחוקים וגם הקרובים, ואפילו הקרובים ביותר, כגון האישה והבנים בבית.

וכך כותב רבנו יונה בשערי תשובה (שער ג) על הפסוק "ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך", שבא להזהיר כל יהודי "שלא ישתעבד אדם בחבריו, ואם אימתו עליהם או שהם בושים להחל דברו, לא יצווה אותם לעשות קטנה או גדולה אלא לרצונם ולתועלתם, ואפילו להחם צפחת מים או בשליחות אל רחוב העיר לקנות עד ככר לחם".

קורה הרבה שנכשלים בזה, לדוגמא, כאשר מבקשים מהילד של השכן לבצע איזו שליחות, אם הילד עושה זאת באמת מרצונו הטוב – ניאח, אבל לפעמים באמת אינו רוצה, ורק מחמת הבושה אינו יכול לסרב, או לחילופין, מעסיק הדורש מאדם העובד תחתיו לבצע פעולה כלשהיא עבורו, פעולה שאינה בתחום עיסוקו או אחריותו, ואותו עובד לא באמת מוכן לבצע זאת אלא שאין לו ברירה וחושש לסרב פן יבולע לו, יוצא שניצלנו את בניו אהוביו של הקב"ה.

כמו כן עלינו לחוש לכבודו ולטובתו של כל יהודי הנמצא בצרה או שמנצלים אותו לרעה, ולדאוג ולרחם עליו, וכל המרחם מרחמים עליו מן השמים, כדכתיב (דברים יג, יח) "ונתן לך רחמים ורחמך והרבך".

רבות נכתב ונאמר בחדשים האחרונים על מעמדו של העובד בישראל, זכויותיו ושכרו, והמאבק הניטש בין שני המועמדים לראשות הסתדרות העובדים האמור להיות מוכרע בשבוע הבא לטוב או למוטב תלוי בעיני המתמודדים, לכאורה, אותנו כציבור חרדי לא אמור לעניין מאבק זה ומי שינצח בסופו של דבר הוא זה שישב על השלטון של המדינה.

אך כמדומני שהפעם אנו נרדמים בשמירה ומחמיצים הזדמנות פז שנקרית בדרכנו, אכן הגב' שלי יחמוביץ'

מיוחד
לתלמידות
י"ב

יום ייעוץ אישי והכנה למבחני תיל

יום רביעי
(24 במאי)

כ"ח
אייר

ניתן ורצוי לבוא בליווי ההורים
ההשתתפות במפגש אינה כרוכה בתשלום
ומותנית בתאום טלפוני מראש

**בנוס למשתתפות:
הנחה בדמי רישום**

מידע על תחומי לימוד שונים,
אפשרויות התעסוקה וההשמה במקומות העבודה.

שאלון נטיות תעסוקתיות ממוחשב
עם פרופיל הנטיות האישי

ייעוץ אישי עם פסיכולוגית תעסוקתית,
יועצות לימודים ותעסוקה

סדנת הכנה למבחני תיל מותאמים ללוסטיג

- B.Sc. בהנדסת תוכנה
- B.Sc. במדעי המחשב
- B.A. בחשבונאות ומערכות מידע
- B.A. במנהל עסקים

עזרה במציאת
עבודה מתאימה

שכר לימוד
מוזל ומלגות

תואר מוכר
ומבוקש בשוק

מסגרת חרדית
עם לימודי קודש

אל תתפוס טראמפ

משנה: הנשיא האמריקאי מגיע לישראל בשפל חסר תקדים, והוא עוד עשוי להתפתות להפעיל לחץ על נתניהו כדי לרשום הישג מדיני ○ והאשמים? פוליטיקאים חסרי אחריות שמכפופים עצמם לדעת

הרגע המכונן מגיע: בשבוע הבא עלינו לטובה ינחת בשדה התעופה על שם בן גוריון, מטוס "איייר פורס מספר 1" ובתוכו כבוד הנשיא האמריקאי דונאלד טראמפ ומשפחתו הקרובה. ביציאתו הראשונה מחוץ לגבולות ארה"ב לביקור נשיאותי, בחר הנשיא האמריקאי לבקר דווקא בישראל. הצהרה משמעותית.

יהיו חיבוקים, טפיחות על השכם, המון מילים וכנראה גם הצהרות בומבסטיות. השגרירות האמריקאית לא עוברת לירושלים. לא בקרוב ולא למעשה.

היציאה מחוץ לגבולות ארה"ב, תספק לנשיא פסק זמן, רוגע ומנוחה לנפש, מהקלחת הוויינגטוני הרתחת ומאיימת. השבוע הוא חזר והאשים את התקשורת והמדיה, בקבלת פנים סופר עוינת לנשיאותו, כפי שלא נעשה לאף נשיא לפניו. בזה הוא צודק. רק שטראמפ והתנהלותו האישית תורמים לכך תרומה מכרעת.

הנפילה התורנית של השבוע האחרון, שמלהיטה את האווירה ומגחכת את נשיאותו של טראמפ, היא הדלפה מפיו לנשיא הרוסי פוטין, על מרגל השתול בתוככי דאע"ש שחשף כוונה להפיל מטוס נוסעים בטיסה לארה"ב, באמצעות מטען חבלה שיוסתר בלפטופ.

זו כבר לא סתם מעידה או התרברבות חסרת ניסיון. זו הפרה בוטה של עקרון מקודש, הראשון במעלה, שמחייב כל נשיא מכהן וגם את טראמפ. לא חושפים מקור, וודאי לא מעמידים מקור בסכנת חיים. שמירת סודיות של מידע מודיעיני המגיע ממדינה ידידותית הפעם זו ישראל, הינו צורך בטחוני וקיומי. גורמי מודיעין וביון אירופאים הזדרזו להכריז, כי יזהרו מלשתף את גופי הביון האמריקאים במידע ובידיעות!!

עיתוי הפרסום אומלל. בעיצומה של חקירה מצד ועדה בסנאט החוקרת, על קשרים לכאורה בין גורמים בכירים במטה הבחירות של הנשיא הנבחר לבין גורמי ביון רוסים. מדהים.

הביקור הנשיאותי בא לטראמפ בזמן. בסיומו של השבוע הקשה ביותר לנשיאותו, כשבארה"ב מתרבים הקולות הקוראים להדחתו. סוכנויות ההימורים מהמרות בסיכוי של 1 ל 3 שטראמפ יודע עוד השנה. 30 אחוז! ללא תקדים בהיסטוריה.

לא בטוח שבירושלים שמחים על העיתוי.

בעיות הפנים המעיקות על טראמפ בבית, בהחלט ידחפו אותו לנסות להשיג הישגים מהירים ומפתיעים במדיניות החוץ. ישראל עלולה לשלם את המחיר.

סוגיית המזרח התיכון לא יורדת מסדר היום העולמי. ישראל תמיד נדרשת לווייתורים וקרבתנות. הסיבה העיקרית, החולשה מבית והפטרטת הבלתי נסבלת של פוליטיקאים ישראלים.

מנהיגים ישראלים, חלקם נבחרים וחלקם מטעם עצמם, 'לשעברים' למיניהם וזוטרים שחולמים בהקיץ, סובבים ברחבי העולם ובוויינגטון הבירה, על חשבון ובמימון קרנות עלומות

ומסתוריות המארחות אותם בסוויטות יוקרה ומטיסות אותם במחלקות היוקרה. כשהם מוכנים להרצות לפני כל אוזן כרויה ולהסביר לכל לב שונא. מי מונע את השלום? ממשלת הימין בראשות נתניהו, כיצד לעשות שלום? להפעיל לחץ על נתניהו. כשהם היו בשלטון, לא היה שלום. הם בונים על הזיכרון הקצר

של ההמון.

לא מדובר בשמאל הרדיקאלי שונא אחיו, עמו, מדינתו וארצו. לא מדובר באותם אנשי אקדמיה, פרופסורים הזויים היונקים מעטיני המדינה ומבאשים ריחה בעולם. אוכלי קורצה, שבכל מקום אחר היו מודחים, מסולקים, מנותקים מעטיני השפע ואף מושמים מאחורי סורג ובריח.

מדובר באישים בכירים מה'מרכז' לכאורה! אישים המתחרים על הנהגת המדינה, רק שלמזלנו ולצערם, הציבור מספיק פיקח לא לבחור בס. אלו, שגנבו להם את המדינה.

נשיאותו הקורסת.

הם סוככים בעולם על חשבון ובמימון שונאי ישראל ומסבירים לכל מי שרק רוצה לשמוע, שישראל תמיד אשמה. שהפלשתינאים מסכנים, ההתנחלויות אסון! ירושלים צריכה להתחלק, הימין מחרחר מלחמה. הם רוצים להציל אותנו מעצמנו.

אתה שומע את ציפי ליבני ומתפלץ. לבוזי הרצוג יש מינימום של כבוד עצמי וממלכתיות. ליבני איבדה את הבושה והמצפן. קחו ציטוטים שלה מהעבר, כדוברת הסמן הימני שבליכוד והשוו להיום. ותתחילו להאמין ש'דיבוק' יכול להשתלט עליך ולשנות את רצונותיך, מחשבותיך והגיגך.

למתלהם החדש, שר הביטחון לשעבר עמיר-פרץ, הנאבק על תפקיד ראש השועלים בקדנציה הבאה, משרת יו"ר מפלגת המחנה-הציוני, שבמקרה הטוב, תזכה למספר מנדטים כמו שבטי ישראל, קצת פחות טוב, והמספר יהיה חד ספרתי... יש פתרונו להכול והוא יודע מי אשם - נתניהו. להביט במשקפת הוא כנראה כבר למד.

הפטטת הבלתי נלאית של ברק, ליבני, בוזי הרצוג, פרץ, אראל מרגלית, ועוד "כוכבים" מטעם עצמם, שכולם ביחד, בערך 10 אחוז מבית המחוקקים הישראלי. גורמת נזק בלתי ישוער להסברה ומדיניות החוץ הישראלית. אבן שטיפש זורק לבאר צריך 100 חכמים כדי להוציאה. פלא, שנשיא שזקוק להישגים מהירים, "יבין" על מי ניתן ללחוץ ואת ידו של מי ניתן לכופף, בסיטואציה המזרח תיכונית. פלא, שטראמפ הלחץ מבית ומאויס גם מראשי מפלגתו, זה לא אותו דונאלד טראמפ שקיוונו והכרנו?

הערבים משדרים אחידות ולכידות, הפלשתינאים, מסכנות ואנדרדוגיות. ישראל מפולגת ומשוסעת פוליטית, אך חזקה ועוצמתית. לכן ניתן לדרוש ממנה ויתורים.

דונאלד טראמפ בא לכאן כידיד אמת. משפחתו הקרובה אוהבת ומחוברת להווייה הישראלית. שרק לא יתפוס עלינו "טרמפ" להצלת כבוד

נשיאותו הקורסת. השיטה לחבוט ביהודים כדי להציל את עצמך, מוכרת לנו עד כאב. תמיד היו יהודים שהצדיקו את הסתירה והמכה, והאשימו את עצמם ועמם. להיסטוריה יש טבע לחזור על עצמה. וודאי כשמאפשרים לה.

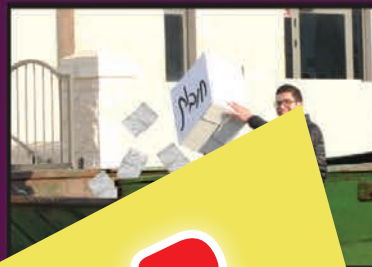
ישנם גורמים בפוליטיקה הישראלית, שמבקשים ודורשים את ההתערבות החיצונית בתוככי ישראל. "להציל את ישראל מעצמה" הם אומרים. בקלפי הבוחר הישראלי אומר להם לא! לכן הם מחפשים דרכים בחוץ. חובתנו להוקיע אותם.

קניה בחינם

ברכת צדיק

\$ 36,000 מוזמן

טיול בשמי הארץ

ממים

זהב טהור

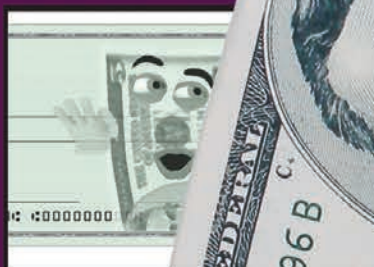

פי מאה

רכב שנת 2017

ועוד... ועוד....

פייביש

תכשיט יוקרתי

רק
20
ש"ח
לפרס

בטרומה של
100 ש"ח בלבד
תיק פייביש -
מתנה!

שימו לב:

טעות דפוס בפליירים שחולקו בדואר.
פרס מס' 12, ערך מטיל זהב הוא לא \$ 12,000.

פיצוץ של פרס

טיול משפחתי

לכל שנה

ה

ספר תורה

לקבלת קטלוג הפרסים חייגו:

03-9290699

www.oorah.co.il

מחיר כרטיס אחד בהגרלה, רק 20 ש"ח

ובאפשרותך לבחור אחד מ- 50 פרסים יוקרתיים שבהגרלה.

עורה עוסק בקירוב רחוקים זה למעלה מ-35 שנה, מקושר עם עשרות משפחות באמצעות פעילויות השונות וקוצר הצלחה רבה.

בשכרת ה-20 ש"ח שלך - ילד יהודי נוסף ילמד לומר קריאת שמע!

תאריך ההגרלה:

כ"ה באייר תשע"ז

20.5.2017

טעות מסוכנת

חוק השבת הוא טעות שתסכן את הקיום החרדי בארץ ישראל, כי ברגע שנפתחה האפשרות לכפיה – זה יחזור אלינו כבומרנג

צילום: רכבת ישראל

באים הפוליטיקאים החרדים לחזק את השבת, ובכך חוק זה הם חותרים תחת יסודות העצמאות החינוכית והדתית של החרדים בארץ ישראל. כי אם אנחנו יכולים לכפות עליהם עקרונות דתיים כמו שמירת שבת, גם הם יוכלו לכפות עלינו עקרונות חילוניים כמו למשל חינוך והשכלה.

זהו סוד קסמו של הסטטוס קוו, אני לא נוגע במה שהוסכם וגם אתה לא נוגע במה שהוסכם. הסטטוס קוו איננו משאת נפש, הוא לא אידאל, הוא סך הכול פשרה, פשרה שאיננה "טעימה" לאף אחד מהצדדים. אבל, יתרונה בכך ששני הצדדים גם חשים ביטחון מפני פגיעה נוספת בעקרונותיהם. כמו חומה, אשר מצד אחד מגינה מפני פלישה מבחוץ, אך בד בבד גם מונעת התרחבות מבפנים. מי שפורץ את החומה כדי להרחיב את העיר, פותח את הפתח לשני הצדדים. כעת, גם קל יותר לכבוש את העיר. כך גם הסטטוס קוו – אם נפרץ, אזי הוא נפרץ לשני הצדדים.

אסור להיות נאיביים ולחשוב שחוק השבת זה רק "חיזוק עמדת היהדות", צריך לזכור שהוא פריצה של חומת הסטטוס קוו, וברגע שיש פריצה שכזו אזי היא חלה לשני הצדדים. כמו רופא אשר בצער רב רואה שאין ברירה וצריך להכאיב, צריך לקטוע איבר מן הגוף, פשוט כדי לשמור על החיים, גם עלינו לדעת שצריך לשמור על החומה שלימה. כי אחרי הכול, הכוח "שלהם" גדול יותר משלנו, ובאם נסכים לפתוח את החומה, ישנו סיכוי גבוה מאוד, שזה רק יפגע בנו הרבה יותר משיביא תועלת.

עבורנו, עקרון זה תקף בכפלים. זה לא רק המאבק על איך אנחנו רוצים שהם יחיו, אלא יש בכך גם טביעת עקרון מסוכן מאוד אשר יכול לשמש כנגדנו. אם אנחנו יכולים לאכוף עליהם אורח חיים, הרי שהעיקרון שמקבל תוקף הוא שבכוחו של רוב דמוקרטי לאכוף על אחרים אורח חיים. והרוב הזה יכול גם יכול לפעול נגדנו – גם הם יכולים מעתה ואילך לכפות עלינו אורח חיים.

חקיקת חוק שבת שכל הורות ולירות זה במטרה לכפות "עליהם", על התל אביבים החילונים, את עקרונות היהדות, יוצר סכנה כפולה. מחד אנחנו כמו ידני נותנים תוקף לעיקרון שאם יש בידך כוח פוליטי, אזי זכותך לאכוף את אורח חייך על אחרים. אנחנו לא רק מסכימים לכך, אלא אנחנו אלה שעושים זאת. ועקרון, מרגע שקיבל תוקף, אזי הוא פועל לשני הצדדים. גם הם, לכשיהיה להם כוח פוליטי – וכנראה שגם יהיה – גם הם יוכלו לכפות עלינו אורח חיים. אנחנו הרי הסכמנו לכך. זו הסכנה העיקרית. נקיטת חקיקה דתית, מביאה לגיטימציה לחקיקה חילונית נגדית.

וסכנה נוספת היא הרעש התקשורתי והדם הרע שייווצר, והוא ייווצר. התקשורתית תחגוג, יאיר לפיד יצא בראיונות, בתופים ובמחולות. ואנו, כמו ידני, בעצם הולכים ומגישים לו מנדטים בבחירות הבאות.

וזה הסכנה הכפולה, כאויב החרדים יאיר לפיד יהיה לו לא רק כוח פוליטי, אלא גם את האישור העקרוני מידי החרדים עצמם לכך שהוא יכול לאכוף עליהם את דעותיו ואורח חייו. בחוק שבת זה

פסיקת בג"צ בנושא פתיחת המרכולים בשבת פתחה תיבת פנדורה בעיתונות ובפוליטיקה החרדית, וכעת המפלגות החרדיות מתכנסות, ראשיהן נפגשים עם כל המי ומי, כדי למצוא דרך לעקוף את בג"צ. התנהלות שר הפנים אריה דרעי בסוגיה הייתה רשלנית, שהרי אילו היה עושה מלאכתו ומנמק את התנגדות משרד הפנים לחוק העירוני – והיה לו הרבה מאד זמן לעשות זאת – החוק היה נדחה. אך כעת משהטעות נעשתה, יתכן בהחלט שהגענו לנקודה שגם אי אפשר לתקנה, כי מחיר התיקון גדול יהיה בהרבה מן התועלת.

את הדברים אני כותב לאחר מחשבה, ותוך הבנה שישנה פגיעה עקרונית שניאלץ לספוג. הפגיעה היא כואבת, אך אין מנוס ממנה כדי למנוע פגיעה חמורה הרבה יותר. נמצאים אנו בסיטואציה של שחקן שחמט אשר מבין שעליו להקריב צריח, כדי להציל את המלכה. ויתכן אף שיאלץ להקריב את המלכה, כדי להציל את המלך. ניסיון להציל את הכלי המשני, יכול לבוא במחיר הפסד המשחק כולו. בכל סאגת השבת, הגענו כעת למצב בו עלינו לספוג הפסד משמעותי, כדי להציל את היקר ביותר.

ברבות מהפעולות הציבוריות או ההחלטות המשפטיות יכול להיקבע תקדים, אשר יחייב את כולם לפעול מכאן והלאה על פי אותו עקרון. כך גם יתכן מצב אשר פעולה מסוימת רצויה היא, אך העיקרון שהיא טובעת מעתה ואילך יחייב לנקוט פעולות לא רצויות. כך גם בענייננו – שמירת השבת רצויה היא מאוד, אך האפשרות של מתן לגיטימציה לאכיפת אורח חיים על ידי קבוצת רוב דמוקרטית היא סכנה עצומה ליהדות החרדית.

הציבור החרדי הוא מיעוט, ומיעוט צריך לנהוג בזהירות יתירה. המיעוט תלוי לחלוטין במפלגות הכלליות הגדולות, ופעמים משחקת השעה ואפשר להשיג הישגים פוליטיים כלשון מאזנים, ופעמים הרוב החילוני עושה שימוש בעובדת היותו רוב. היה לנו כבר מזה ומזה. בכל מקרה, אסור להתנהג כשולטים וכבעלי הבית. כפי שאסור להתגרות באומות, גם אסור להתגרות במערכת החוק ובמערכת הפוליטית הישראלית, שהרי שיש בכוחם לכפות ולהכאיב. המטרה החשובה ביותר של המגזר החרדי כלפי מדינת ישראל, היא לשמור על עצמאות דתית ועצמאות חינוכית. החרדים עמדו ושמרו מכל משמר על העיקרון של "תנו לנו לחיות איך שאנחנו רוצים". אין מדובר בדבר של מה בכך, זוהי המטרה אסטרטגית החשובה ביותר, אשר אם תיפרץ מרה אחריתה תהיה. זהו הדבר אשר עלינו לשמור עליו מכל משמר. עבור עצמאות זו אנו משלמים מחירים לא מעטים, הן כציבור והן כפרטים. כך למשל בין השאר, כדי לשמור על עצמאות חינוכית מוותרים ההורים החרדים על כל תקציבי החינוך הממשלתי, ומשלמים סכומים ניכרים למוסדות פרטיים, אשר התנאים הפיסיים בהם ירודים.

אם יצליח השלטון לאכוף על המגזר החרדי תכנית חינוך מסוימת, הרי שזה פגיעה מהותית באורח החיים החרדי בישראל. למרבה הצער, ניסיון לחוקק את חוק השבת, יכול להביא בדיוק לזה.

שח לי פעם אדם בכיר מקיצוני מאה שערים ואמר לי כך: "בכל המאבקים על הזכות שלנו לחיות איך שאנחנו רוצים – ניצחנו. בכל המאבקים בהם ניסינו להכריח אותם לחיות כמו שאנחנו רוצים – נכשלנו". לדידו, זהו רק כישלון או הפסד, אין לכך השלכות רוחב, הוא מנותק ממערכות המדינה ואינו מעורב בהליכי ובחירותיה.

הקיץ בקיר טיפוס!

מנהל ישיבה? מארגן קעמפ?
מרכזת סמינר? יוצאים לקייטנה?

**מהרו
לחווית טיפוס
בלתי נשכחת!**

לקבוצות תינתן הנחה מיוחדת

מהרו להרשם - מספר המקומות מוגבל

**להזמנות מקום לקבוצות נפרדות יש לתאם מראש!
אפשרות לטיפוס לילה בתאום מראש**

קיר iclimb ירושלים

איצטדיון טדי,

יציע מזרחי

02-6482264

j.climbing@gmail.com

קירות טיפוס למתחילים
ולמתקדמים

מדריכים וציוד אבטחה
במקום

מתאים מגיל 5 ומעלה
אין צורך בידע מוקדם

פחדים מאיימים

נשהפחדים מאיימים למוטט את חיינו, כדאי שנבין איך בעצם הם מתפתחים ומה היא הדרך היעילה ביותר להתמודד עמהם

מתחיל לגרד עקיצה של יתוש. בהתחלה זה מגרד קצת ואתה מסתפק בגירוד קל, אבל ככל שתגרד ככה יגרד לך יותר, ותמשיך להתגרד עד שייווצר לך פצע מדמם שהתחיל בעצם מעקיצה קטנה של יתוש...

ככה זה עובד עם חרדה, מחשבה קטנה שאדם חושב בכדי לגרש את החרדה מעצימה עוד קצת את החרדה. ומחשבה נוספת תורמת עוד להעצמת החרדה וככה המחשבות בעניין החרדה בעצם מגבירות את החרדה, ומדבר קטן החרדה הופכת לפצע מדמם ולא נעים.

מה היא בעצם חשיפה? חשיפה היא העמדת האדם מול נושא החרדה שלו והתמודדות עם החרדה פנים אל פנים.

ישנם כמה סוגי חשיפות, כל מטפל צריך להתאים את החשיפה לאדם העומד מולו לפי הנתונים הרלוונטיים אליו. ישנה חשיפה הדרגתית שמתבצעת בשלבים וישנה חשיפה גדולה.

לכל אחד מאיתנו יש פחד שהוא נושא איתו קרוב אליו, פחד שעוצר אותנו מלהתקדם הלאה בחיים. השבוע ביקר אצלי אדם שעובד במשך עשר שנים במקום עבודה ועדיין לא היה לו את האומץ לגשת למנהל העבודה ולבקש העלאה במשכורת, דבר שמקובל בכל מקום. הטענה שלו הייתה שאם הוא יבקש העלאה יפטרו אותו וייקחו עובד אחר. שום הסבר הגיוני מדוע זכותו הלגיטימית לבקש העלאה ואם עובד מבקש העלאה לא מפטרים אותו בגלל זה לא הועיל.

עשינו תהליך יחד, בו הפחד הגדול שלו התפוצץ כבלון, לא רק שלא פטרו אותו - אף העלו לו את המשכורת בסכום מכובד מאוד.

לפחד זה דבר טבעי ובריא. אם לא היינו מפחדים היינו נוהגים שלא בזהירות, מכניסים ידיים לאש וכו'. מתי הפחד הטבעי הופך לחרדה? כשהיא משפיעה על המצב הנפשי לרעה ואנחנו לא מצליחים לשלוט בזה. זה גורם לנו לא להצליח בחיים או בעצם לעצור את החיים.

היהלומן שהוזכר בכתבה הזו בעצם הושפע מאוד מהחרדות שלו. הן גרמו לו להתנהג משונה בחברת אנשים שכיבדו והעריכו אותו, זה גרם לו לחשוד באנשים איתם עשה עסקים ובכך להפסיד כספים דבר ששינה הרבה במהלך חייו.

אל תיכנעו לפחדים שלכם, הם אלה שמונעים ממכם לחיות חיים טובים יותר - וברוב המקרים הם אפילו לא אמיתיים

Machon.rot@gmail.com לתגובות

ללא מעט סיפורי חיים, שחלק מכובד מהבעיות של אנשים מתרכז בחרדות לא הגיוניות בכלל וכאלה שאין להן תפיסה במציאות.

אחד ממטופליי, יהלומן מצליח מאוד, יש לו שני שותפים. האדם הזה מספר לי שמאז שהתחיל לסבול מחרדות - חייו אינם חיים. לדבריו, אחד השותפים שלו הוא חבר ילדות והשני הינו קרוב משפחה. שני השותפים הם אנשים הגונים וטובים שמעולם לא נתנו לו סיבה לחשוד בהם.

יום אחד הוא החל לפחד שהם מנסים לרמות אותו. לא היו לו שום אסמכתאות או הוכחות לכך, שום רמזים שמסתדרים עם ההיגיון, אבל הוא ממש היה בטוח שהם זוממים להפיל אותו.

זה התחיל מלסנן את הנאמר לידם, המשיך בהצבת מצלמות בחדרים במשרד ואז עבר להאזנות לשיחות.

"כשרגליי עמדו בפתח משרד חקירות כדי שיעקבו אחרי השותפים שלי, הבנתי שמצבי לא טוב", כך הוא מספר לי בסופו של דבר.

אך כאשר הוא ראה שגם זה לא עוזר, הוא אומר, הבנתי שזה משהו יותר חזק ממני ואני חייב עזרה מקצועית בעניין. בשלב הזה כבר הבנתי בהגיון שלי שמהו לא בסדר בחשיבה, וניגשתי לטפל בנושא.

ברוב המקרים שאדם סובל מחרדות, לא יעזור שתסביר לו בצורה רציונלית מדוע הוא טועה. לא יעזרו לו הוכחות ולא אסמכתאות. הוא הרי ניפח הכול בדמיון שלו, ולכן הוא לא מצליח להוריד את הנפח של הדברים.

נסו להסביר לאדם שסובל מחרדה ממקקים שהרי מקק הוא דבר קטן ממש (גם הזנים הגדולים שבהם) וברגע שתדרוך עליו הוא ימות ככל הנראה, וגם אם הוא יעלה עליך עדיין לא יקרה לך נזק פיזי (אנחנו מדברים על מקק, לא על נחש ארסי), אבל למי שסובל מחרדה ההסברים האלה לא ממש יעזרו. זה נשמע לו כמו שטויות. בראש שלו מקק הוא מסוכן ויכול לגרום לנזק רב, המקק אצלו זה דבר המגעיל ביותר שקיים.

לחרדה אין הסבר הגיוני. יש רק דרך אחת לפוצץ ולמגר אותה, והיא האומץ לנגוע בה ולהיחשף אליה. השיטה ההתנהגותית קוגניטיבית לטיפול בחרדות היא חשיפה לחרדה.

התאוריה היא כך: אדם הסובל מחרדה, בגלל הפחד הנורא מהחרדה עצמה האדם יעשה ככול אשר ביכולתו כדי לא להרגיש ולהיפגש עם החרדה, בין במחשבה ובין במעשה. ז"א שאדם עושה מעשים או חושב מחשבות כדי להימנע מלהרגיש את החרדה, פיזית או מחשבתית.

למה הדבר דומה? יש תופעה שנקראת אפקט הגירוד. אדם

ישבתי בהרצאה עם כמה מטפלים ואנשי חינוך, נעמד מולנו מרצה, נראה אדם מסודר מכל הבחינות ומתחיל לספר מה הוא עבר בחייו. הוא היה איש עסקים מצליח, מנכ"ל של חברת הייטק בינונית, צעיר ונמרץ, מרוויח סכום יפה ומפתח את החברה שבה הוא עובד. האיש היה עובד מוערך על ידי העובדים ועל ידי האנשים איתם עשה עסקים, בסה"כ אדם שמרוצה מחייו ויש לו סיבות טובות לכך.

יום בהיר אחד, לאחר תקופה די לחוצה בניהול החברה, הוא החל לחוות חרדות. הוא כל הזמן פחד שיש לו טיקים בעיניים והוא פוזל לצדדים. זה התחיל בקטן, ממש בקטן, כשבאמצע ישיבה חשובה בעבודה היה נראה לו שהוא פוזל ואנשים מסתכלים עליו ומגחכים. לאחר שבוע התחיל כבר לחשוב שכל האנשים סביבו מגחכים מאחורי גבו בגלל שהוא פיתח טיקים.

ביקור אצל רופא עיניים הביא אתו מבט מוזר של הרופא, ביקור נוסף אצל רופא עיניים אחר הביא אתו מבט דומה. הביקור השלישי הביא הפנייה לפסיכולוג.

הוא מספר שלקח לו זמן להבין ולהאמין שמדובר רק בחרדה ולא במשהו אמיתי או מציאותי. החרדה השתלטה לו על החיים לחלוטין. המחשבות שלו התרכזו בדבר אחד בלבד - החרדות שלו. הוא התחיל להחסיר מהעבודה, להתמוטט תחת לחץ קל ואז הבין שאכן מדובר בבעיה של הנפש ולא בעיה פיזית בכלל.

הוא בעצם סבל מחרדות.

מה היא חרדה? חרדה היא פחד מדבר מסוים או ממקרה שעלול לקרות, שאינה ריאלית או שהיא ריאלית אך מוקצנת וחסרת פרופורציות.

חרדה היא כמו אדם שרואה בלון ענקי מתקרב מולו וככל שהבלון מתקרב אליו ככה הוא נראה יותר ויותר גדול, והאדם יכול לחשוב לעצמו שעוד רגע הבלון הזה מגלגל ומסק אותה. אבל מה זה בלון? זה מלא באוויר. לא משנה כמה גדול הוא יהיה, נעיצה של משהו חד תפוצץ את כל התצוגה המרשימה שלו ויישארו רק שאריות פלסטיק מפוזרות על הרצפה.

כך בדיוק נראית החרדה, גדולה וענקית. נראית כאילו היא ממש יכולה למוטט אותך ולהרוס לך את החיים, אבל כשאתה מסתכל עליה מקרוב אתה מבין שאין בה כלום, ודקירה אחת תפוצץ את כל המצג הראוותני הזה.

רוב הפחדים שיש לאדם הם לא מציאותיים, הם רק נראים גדולים ומפחידים מאוד, אך הם בעצם בועת בלון גדולה שאפשר לפוצץ אותה בשנייה אחת.

אני מעיד כאדם שנפגש עם לא מעט אנשים ומקשיב

"כשרגליי עמדו בפתח משרד חקירות כדי שיעקבו אחרי השותפים שלי, הבנתי שמצבי לא טוב"

שמים סוף לטחורים

הפתרון היעיל והמהיר לכאבים שלכם

סדרת Soluroids - מכילה רכיבים טבעיים לטיפול
מקיף ומיידי בבעיית הטחורים

- ✓ הקלה מקומית מיידית
- ✓ חיטוי ומניעת דימום
- ✓ הגנה מפני חדירת זיהומים
- ✓ שיפור תפקוד מערכת העיכול
- ✓ איחוי והתחדשות רקמות

התקשרו עוד היום ליעוץ מקצועי
וליווי אישי של צוות המומחים
072-3922668

מוצרי החברה עוברים בדיקות איכות קפדניות ומקיפות תחת תקן של GMP ותקני ISO
מהמחמירים באירופה. המוצרים מיוצרים במפעל ברישיון משרד הבריאות שמספרו: 4/939

הרועה באמן

עם גדולי ישראל

עם הרב הראשי לישראל

הילדות הצעדים בישיבת חברון, הקרבה לרבותיו, הנדירה ממון הגרא"מ שך זצוק"ל, השקיעות בלימוד התורה וההנהגה האבהית ➔ תלמידי ראש הישיבה הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצוק"ל פותחים צוהר לעולמו של רבם הגדול שנפטר השבוע, וסופדים לרב שהיה לאב, לדמות שעיצבה את עולמם של מאות תלמידים ולישיבה שהייתה לחממה רוחנית

➔ דיוקן

ברוך ברגמן

ה

היה זה עוד יום רגיל בישיבת 'חברון גאולה' הירושלמית, בימי הנהגתו של ראש הישיבה הגרש"י בורנשטיין זצ"ל. לאחר התפילה היה מרווח זמן של מספר דקות, אותו היו מנצלים התלמידים להתייעצות עם ראש הישיבה הנערץ. באותו יום, ניגש אחד הבחורים ושאלה בפיו: הבחור היה באותה תקופה מאורס, אך מחלוקת בין הצדדים איימה לבטל את השידוך - למרות ההתאמה שהייתה בין בני הזוג.

"ראש הישיבה", שאל התלמיד. "הצד של הכלה לא עומד בהתחייבות הכספית ואנחנו שוקלים לבטל את השידוך". ראש הישיבה הביט בתלמיד ממושכות, השפיל את מבטו והרהר דקה ארוכה. לאחר מספר רגעים הרים ראש הישיבה את עינו ופרץ בבכי. "אני קיבלתי מחמי פראק בחתונה, הוא עמד בהתחייבויות, אבל אה חושב שזה עזר לי? הרי אין לי ילדים", אמר ראש הישיבה כשדמעות עוטפות את פניו. "ואם אני ככה, אתה רוצה לבטל על כסף?"

"באותם רגעים", נזכר אחד מתלמידי הישיבה שנכח במעמד. "הבחור השפיל את המבט שלו, ביקש סליחה מהרב והלך להודיע להורים שלו שהוא לא מסכים לביטול השידוך. עד היום הבחור חי באושר עם משפחתו וילדיו".

כאשר אנחנו משפשפים בהליכותיו ונהגותיו של ראש ישיבת 'קרית מלך' הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין, אנחנו מגלים רצף של עבודת ה' טהורה לצד הרבצת תורה בהיקפים נכבדים. תלמידיו, גם לאחר שחלפו עשרות שנים מתקופת לימודיהם בישיבה, חשים כבניו ממש וניתן היה לראות זאת בהלוייתו שהתקיימה השבוע - כאשר מאות מתלמידיו געו בבכי מר את לכתו.

הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל נולד בירושלים בשנת תש"ז. אביו - הרב ישכר דב - היה נצר למשפחה ירושלמית שורשית והשתייך לחסידות ראדושיץ. בילדותו התחנך בתלמוד

תורה 'יבנה' בעיר ומשם המשיך לישיבת 'תפארת צבי', שנחשבה לאחת מישיבות העילית של הציבור הליטאי. "ראש הישיבה נחשב מגיל קטן לבולט בהתמדתו ובשקיעתו העצומה בתורה", אומר הרב משה, אחד מתלמידיו. "באותם שנים בהם היה בישיבה, הוא נקשר לרבו הגאון רבי אהרן כהן ונחשב לאחר מתלמידיו המובהקים". ישיבת תפארת צבי הייתה למעשה מכינה לישיבה הגדולה חברון 'כנסת ישראל' ואך טבעי היה שלאחר סיום הישיבה הקטנה, יעבור לישיבת חברון. בשנות לימודיו בישיבה מונו לראשיה הגאונים רבי שמחה זיסל ברוידא זצוק"ל ורבי אברהם פרבשטיין זצוק"ל לצד ראשי הישיבה דאז. "הוא היה קשור אליהם בלב ובנפש", אומר ר' משה. "לא היה מפספס אף שיעור ולא היה מחסיר אף 'סדר'. זה מה שבנה אותו כאחד מבחירי הישיבה".

לצד מסכת לימודיו בישיבת חברון, הקפיד הגרש"י בורנשטיין להשתתף בשיעוריו של הגר"ח שמואלביץ זצוק"ל בישיבת מיר. "השיעורים היו עיוניים ועמוקים מאוד וראש הישיבה מאוד התחבר לדרך הלימוד, עד שכמה שנים אחר כך, זכה ראש הישיבה להוציא את הספרים של הגר"ח על מסכתות גיטין וקידושין".

בהגיעו לפרקו, נישא ראש הישיבה לרעייתו מרת שרה לבית קליינר והזוג הצעיר קבע את ירושלים כמקום מושבו. "זה היה טבעי שראש הישיבה יבחר לגור בירושלים", אומר ר' משה. "ויותר טבעי היה כאשר ראש הישיבה התחיל ללמוד בכולל של ישיבת מיר שעוד בזמן לימודיו בישיבת חברון, היה מרבה לפקוד את האזור כאשר השתתף בשיעוריו של הגר"ח שמואלביץ שבחתונתו אמר כי מאז תקופה הגאון רבי אריה מאלין, לא ראה מבקש חכמה כמותו".

בתקופת לימודו בכולל ישיבת מיר, זכה הגרש"י ללמוד בחברותא עם הגאון רבי נחום פרצוביץ' מידי יום. "באותם שנים למד ראש הישיבה מתורתו של ר' נחום וזכה ברבות הימים להוציא חידושי תורה מהגר"נ פרצוביץ'".

”

ראש הישיבה הביט בתלמיד ממושכות, השפיל את מבטו והרהר דקה ארוכה. לאחר מספר רגעים הרים ראש הישיבה את עינו ופרץ בבכי. "אני קיבלתי מחמי פראק בחתונה, הוא עמד בהתחייבויות, אבל אה חושב שזה עזר לי? הרי אין לי ילדים"

עם מרן הגר"ח קנייבסקי

הנהגה והרבצת תורה

שנים רבות נחשב הגרש"י לאחד מגדולי מרביצי התורה בעולם הישיבות. את דרכו הוא החל בישיבת 'כנסת יהודה' שנפתחה בירושלים. מנהלי הישיבה חיפשו דמות מתאימה שתנהיג את הישיבה ובחרו באב"ד הצעיר משיבת מיר ששמו הלך לפניו. במקביל, מסר הגרש"י שיעורים בישיבות נוספות עד אשר נאלץ לצאת לחו"ל למספר שנים. לאחר שובו ארצה, מונה הגרש"י ל'מיישיב' בישיבת 'נחלת דוד' בפתח תקווה. תקופה קצרה לאחר מכן, הוא מונה לר"מ בישיבה על ידי הגר"ש סלומון שהכירו עוד מתקופת בחרותו. "זו הייתה תקופה שהוא התמסר לתלמידים בצורה שאי אפשר לתאר", אומר ר' משה. "מי שלמד באותם שנים בישיבה, זוכר את זה עד היום". בשל העובדה כי מקום מגוריו היה בירושלים, היה הרב נותר ללון בפתח תקווה כאשר את בית המדרש הוא היה עוזב רק בשעות המאוחרות. "רק בשבת הוא היה מגיע לבית למרות שיכול היה לחזור כל יום".

לפני כ שלושים שנה, לאחר שכינה פאר כאחד מראשי ישיבת 'נחלת דוד', קיבל הגרש"י הצעה שלא ניתן היה לסרב לה. ראש ישיבת חברון, הגר"ח סרנא, פתח באותם ימים את ישיבת חברון גאולה וחיפש אחר דמות שתרכיז תורה בתלמידים הצעירים. בשל היכרותו עמו, הציע ראש ישיבת חברון את התפקיד לגרש"י שהופתע מהכבוד הגדול שרוחש לו הרב סרנא.

ואכן, חודשים לאחר מכן נפתחה הישיבה בשכונת גאולה

בירושלים ובראשה עמד הגרש"י. "אם ניתן להשתמש במונח 'תור הזהב', בהקשר זה, אז אפשר להגדיר את התקופה הזאת כתור הזהב של ראש הישיבה", אומר ר' משה. "עשרות תלמידי הישיבה היו ממש כמו הבנים שלו, זה היה מדהים לראות את המסירות נפש שלו בעבור התלמידים". מלבד זאת, נהג ראש הישיבה באותם שנים למסור שיעורים במקומות שונים שביקשו לייסד שיעורים בהם ילמדו מתורתו. "זה היה סחף עצום. אנשים שלא הכירו אותו עד אז, התחילו להתייעץ איתו ולהשתתף בקביעות בשיעוריו בהלכה ובאגדה".

הפרק האחרון בחייו של ראש הישיבה היה בעת עמדו בראשות ישיבת 'קרית מלך' אותה הקים הגאון הרב שלמה קנייבסקי, בנו של הגר"ח קנייבסקי. "ראש הישיבה עבר לבני ברק לפני כעשר שנים, אז גם התחיל לשמש כראש הישיבה במקום". בשנים האחרונות נחשב ראש הישיבה לגאון גם במוסר, "הוא היה מוסר שיעורים במוסר ואנשים היו מגיעים להשתתף מרחוק בשיעורים הללו".

לכל אורך שנות הרבצת תורתו, היו תלמידיו מאגדים את חידושי ומוציאים לפרקים את ספריו במה שנודע כסדרת הספרים 'וזאת ליעקב' על מסכתות התלמוד, חמישה חומשי תורה והמגילות. ספרו הראשון יצא עוד בשנת תשמ"ז וזכה להסכמתו הנלהבת של מרן הגר"מ שך וצוק"ל. בהסכמה שנחשבה לנדירה העיד הגר"מ על הגרש"י וכתב: "כל הדברים שאני אכתוב כאן הוא מיותר לגמרי, כי לא באתי להעיד על מה שידוע ומפורסם, וששמו הולך לפניו אצל כל אנשי התורה ובתוך כל הישיבות, מדברים ברגשי כבוד

על הרב הגאון המפורסם, בקי בחדרי תורה ומחדש גדול, והמשקה מתורתו לעדרים מוהר"ר שמואל יעקב בורנשטיין שליט"א".

"היה כואב את כאבם של התלמידים"

כאשר משוחחים עם חלק מתלמידיו הרבים, מגלים כי רובם ככולם מרגישים תחושה זהה כלפי רבם. "הוא היה כמו אבא שלנו", מספר י', אחד מבוגרי ישיבת 'חברון גאולה'. "אני יכול לומר שבזכותו נשארתי ללמוד בישיבה באחד הצמתים המרכזיים שלי בחיים. הרב היה היחיד שהקשיב לי, השתדל עבורי ודאג שאצליח. זאת אבדה לא רק לתלמידים, אלא לכל הדור. במיוחד בימים מבולבלים. הוא היה פשוט ענק בתורה ועדין נפש במידות".

"מרבח להזכיר את תפילותיו של מורו ורבנו ששיאם היה בימים נוראים. "גם אנשים שהיו רגילים לשמוע תפילות של חסידות או ניגונים מסורתיים", אומר י', "אחרי שהם היו בתפילה אחת עם הרב, הם נשבו בקסמיו. כל מי שהגיע אליו, לא יכול יותר לעזוב. יש אנשים שלא היו מתפללים בלעדיו. התפילה שלו מעוררת, היא הייתה נכנסת עמוק עמוק לכל התלמידים שלא יכלו לשכוח את האוהילה לקל' ו'המלך הקדוש' בימים נוראים. בבית הכנסת היו זוחלים ורועדים כאשר הוא היה מתפלל".

תלמיד נוסף מספר על מידת ההשתתפות בכאבם ובשמחתם של התלמידים. "זה היה העיקר אצלו בהנהגה, אני שומע את זה גם מאנשים בני 60 ויותר: כל אחד מהתלמידים שהיה מספר לו את צערו, הוא היה כואב אתו ביחד. היה בוכה אתו. הם הרגישו שיש להם עם מי לדבר. כל סיפור בציבור החרדי, כל טרגדיה של משהו - הוא היה ממש ממרר בככי".

"הכל היה סביב התורה", מדגיש י'. "הכל היה בשבילו תורה. הוא היה קופץ בשמחת תורה, היה שר ביידיש. הכל סביב התורה. היה ידוע שאם הראש ישיבה סנדק הילד היה יוצא מיוחד". הוא נזכר כאשר הוא וחבריו זכו להבעת תודתו של ראש הישיבה על טובות שעשו לישיבתם גם עשרות שנים קודם לכן. "הכרת הטוב שלו הייתה מיוחדת, הוא יכול היה לזכור גם אחרי 20 שנה ולשלוח מכתב תודה. הוא זכר לי אישית אחרי 15 שנה איזה טובה קטנה שעשיתי כאשר למדתי בישיבה. חשבתי שזה רק אצלי, אבל מאז הפטירה שמעתי מעוד כמה חברים על מידת 'הכרת הטוב' שלו".

תכונה נוספת אותה מרבים להזכיר תלמידיו הייתה הפשטות. "הוא יכול היה לשוחח עם עובר אורח שעה ארוכה בלי להרגיש שהוא מוריד מכבודו", מספר י'. "יום אחד אשתי ניגשה אליו ברחוב, הציגה את עצמה כאשתי ושוחחה עם הרב". למרות שעל ידו עמדו שני אברכים, נעצר הרב ושוחח עמה דקות ארוכות, הודה לה והמשיך לדרכו. "למחרת כשמעתי את זה, התנצלתי בפני הרב, אמרתי לו 'נשים דעתן קלה' וביקשתי מחילה ממנו. הרב ענה לי 'חס ושלום, סוף סוף הייתה לי הזדמנות להודות לה ולהביע הכרת הטוב'".

בסיום דברינו נזכר י' בסיפור נוסף שאירע בזמן לימודיו בישיבה. "הגעתי במוצאי פורים לרב עם בחור שאמר שהוא חייב ברכה לשידוך. הראש ישיבה שהיה בחדר למטה הקשיב לבחור שאמר כי הוא רוצה סגולה לשידוך ואז הוא עלה לקומת הכניסה, יצא אתנו לרחוב ורקד: 'אין סגולה כתורה...'

■

עם הגר"ח פוברסקי

עם ראש ישיבת חברון הגר"ד כהן

ירח טוקר

כולנו בניו

העיקר של חיינו.

למרות היותו "בעל יסורים" עצום, היה מגיע בכל יום לשיבה, לומד שעות על גבי שעות על הסטנדר, ונראה היה ששוקע בעולם אחר לחלוטין. כשניגשו אליו בחורים לשאול קושיה או שאלה, היה לעתים לוקח זמן עד שיראה שמישהו בכלל ניגש אליו, כי היה שקוע כל כך בהוויות אביו ורבא, בעומקה של תורה והלכה. ב"שמות תורה" היה ראש הישיבה רוקד כמעט עד אפיסת כוחות, ביקשנו ממנו שיירגע קצת כדי שחלילה לא יקרה דבר מה, אבל ראינו בחוש מהו "לולא תורתך שעשועי, אז אבדתי בעניי", אדם שרק התורה לנגד עיניו.

באחת השנים ראש הישיבה התמוטט באמצע התפילה כחזן, וחטף התקף לב. יחד עם תלמידים נוספים טיפלי בו, העברנו אותו לבית החולים ונותרנו לצדו. הדבר היחיד שהעסיק אותו זמן רב היה כיצד יגמול לי על עזרתי, הוא שאל בחורים והתעניין אצל אברכים בשיבה, מהו הדבר שישמח את ליבי. עד כמה שאמרתי לו שאין צורך, והיה זה הכבוד והזכות שלי לעזור לו במעט, הוא התעקש וחיפש כל דרך לגמול לי. כשהתחנתי, ביקשתי שיגיע לסדר עבורי חופה וקידושין, והוא, סיפר לי שישנה בארה"ב באותו תאריך, אך קיצר את ביקורו כדי לשוב לחתונתי. התעקשתי שאין צורך, אך לא היה מקום לוויכוח, הוא אכן קיצר את הביקור והגיע הישר משדה התעופה לחתונתי.

הוא נשאר בחתונה שלי כמעט עד הסוף. לא כי למדתי ממנו כל כך הרבה בשיעורים. אלא כי הרגיש הכרת הטוב על עזרתי. כשהגעתי לנחם אותו על פטירתה של הרבנית רסיה ע"ה, היו בסלון עשרות רבנים ותלמידים מופלגים, כשראה אותי - קרא לעברי "ירחמיאל, זכרתי לך חסד נעורייך"... אני? ראש הישיבה זוכר לי חסד נעורים? על מה? הבושה הייתה רבה, אבל אני למדתי הכרת הטוב מהי, כמה שאבתי ממנו אהבת ישראל ואכפתיות לכל בחור ובחור.

לפני כשבוע, כשהתאושש מעט מהאירוע הלבבי הקשה שחווה, והחל לחזור להכרה, זכיתי שישמע את קולי כשיספרתי על התפילה העצומה בכל רחבי עולם התורה לבריאות השלמה ולהחלמתו המהירה. הוא לא יכול היה להגיב בגלל המכשור הרפואי, אך ידע עד כמה עולם התורה כולו קשור אליו וחבוק בו.

למגינת לב רבבות תלמידיו ועולם התורה כולו, בליל ל"ג בעומר, עת מלאכי מעלה ומלאכי מטה רוקדים ושרים כאחד, ביקשו מלאכי השרת לבית עולמים את אחד מגדולי עולמנו, אליהם. בליל זה ניצחו אראלים את המצוקים, ומרן ראש הישיבה זצ"ל נלב"ע לבית עולמו. לאחר כל כך הרבה ייסורים ושנות סבל, יתאחד מורנו הגרש"י בשמי מעלה יחד עם ר' שמעון שקופ ור' עקיבא אייגר, עם גדולי עולם, אשר חי את תורתם, ויחד עמם ימשיכו ללמוד ולשקוע בתורת חיים תחת כיסא הכבוד.

ואנו, תלמידיו, רבבות בניו, אשר למדו, שמעו, ראו, חוו, וחשו את עוצמתו, ניקו ולו במעט את גדולתו, אשר למדנו בזכותו "אהבת תורה" מהי, לעולם לא נשכח את שראו עינינו. נספר לילדינו את שראינו וחווינו, כי היתה זו זכות נדירה של כל אחד מאיתנו להידבק אל אחד מגדולי עולם, שזכינו לדעת, ואיננו עוד.

לא הייתי מגדולי תלמידיו, גם לא מהקטנים שבהם. בסך הכל בחור ישיבה צעיר, אשר ראה מולו דמות של ענק. דמות עולם. כל בחור שלמד בישיבת "חברון גאולה" ולאחר מכן ב"קרית מלך", יודע כי תהא דרגתו הלימודית אשר תהא, מהלמדן הגדול ביותר בשיבה ועד הבחור החלש ביותר, כולם יעידו כי עצם דמותו של ראש הישיבה, נוכחותו ב"מזרח" הישיבה, אישיותו, והעובדה שפשוט ראינו אותו שם - לומד. מתפלל. חי. שר ברגש עצום. דורש. רוקד באהבת תורה. הם, לא רק שהחזיקו אותנו כבני תורה ותלמידי ישיבות - אלא חידדו בנו את הרצון העמוק להתחבר אליו, להתעמק מתורתו ולהתרגש מכל התקדמות וקירבה לתורה, לתפילה, בזכות עוצמתו האדירה.

כולם הרגישו בניו, גם החלשים ביותר בשיבה שלא למדו, שלא זכו להבין את גדולתו המרשימה בתורה, הרגישו כבנים יחידים. הרגישו שהם יקרים לו. 15 שנה חלפו מאז ששמעתי אותו בפעם האחרונה כ"בעל תפילה" בראש השנה ויום הכיפורים, ואני עדיין שם. זוכר כל ניגון, כל רטט, כל בכי וכל רגש, הם נכנסו לנשמה שלנו. כולנו ניסינו לחקות אותו, לבכות, להתפלל, להתרגש, להיכנס לכל מילה בתפילה עם הניגון המיוחד שקבע וטבע בעבורו. עד כדי כך מקומן של "הימים הנוראים" היה כה עוצמתי אצלנו, שאחד המשברים הגדולים של כל בחור מהישיבה שהתחתן, היה - ראש השנה, כשלא יוכל לשמוע יותר את ראש הישיבה. "ימים נוראים" בלי ראש הישיבה, היו פשוט "ימים אחרים".

עד היום, בכל שנה ושנה, כאשר אני מגיע בתפילת ראש השנה אל הקטע של "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים", אני נחרד ושומע באוזני ובמעמקי ליבי את הבכי העצום וקורע הלב של ראש הישיבה זצ"ל, יחד עם רעיותו האהובה והחשובה הרבנית רסיה בורנשטיין ע"ה, אשר לא זכו לילדים משלהם, ובכל שנה ושנה ביום הגדול והקדוש, זעקו יחדיו בבכי תמרורים לאזני כל הישיבה.

הוא, זעק כחזן מעמוד התפילה, היא הצטרפה אליו מעזרת הנשים בבכי בלתי פוסק ובקול רם, ויחדיו זעקו "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד שעשועים"... הבכי הכואב הזה קרע לא רק את שערי שמים אלא את קירות ליבי ולב כל התלמידים כולם, והחדירו בנו לכל חיינו מהי עוצמתה של התפילה, מהו מקומו של הרגש והבכי, והטמיע בנו את העומק של היום הגדול והנורא הזה של יום הכיפורים.

ראש הישיבה החדיר בנו את עוצמתה של התפילה כתפילה, את עוצמתו של הלימוד כלימוד, זה היה חלום עבור כל אחד לחכות ולהגיע ליום בו ייכנס ל"שיעור כללי" או לגשת ולשאול שאלה בגמרא, שלא לדבר על ה"ועד" המצומצם בבית שלו בליל שבת, הניגונים המיוחדים שהוא עצמו הלחין ושר לנו - מהדהדים באוזני גמ עתה, את "שובה ישראל" אני שר בשבת שובה מאז, בכל שנה, ואת "נחפשה דרכינו ונחקרה" אני שר לעתים קרובות, כי הם נכנסו לעצמות.

הוא היה בעל רגש עצום, בעל תפילה יחיד בדורו, אך מעל לכל, אחד מגדולי ראשי הישיבות בדורנו, ראש ישיבה עצום ודגול, שאני לצערי לא הצלחתי לשאוב ולינוק מעוצמתו הלימודית והתורנית, אך רבים כל כך זכו להתעמק בתורתו ובחידושי, והם, הם היו

”אני יכול לומר שבזכותו נשארתי ללמוד בישיבה באחד הצמתים המרכזיים שלי בחיים. הרב היה היחיד שהקשיב לי, השתדל עבורי ודאג שאצליח. זאת אבדה לא רק לתלמידים, אלא לכל הדור. במיוחד בימים מבולבלים. הוא היה פשוט ענק בתורה ועדין נפש במידות”

”הכל היה בשבילו תורה. הוא היה קופץ בשמחת תורה, היה שר בידיש. הכל סביב התורה. היה ידוע שאם הראש ישיבה סנדק הילד היה יוצא מיוחד”

אחרי עשרות שנים בצמרת, איבדה ישיבת 'קול תורה' את מעמדה האיתן – ונעתה היא נוקטת בצעדים דרסטיים כדי להשיבו Ⓢ 'כל ישראל' משרטט פרופיל מיוחד לישיבה היקית ולרפיון שחל בשנים האחרונות – הרישיונות, מכשירי הסלולר וחוסר המשמעת Ⓢ כיצד משפיע מינויו של ראש הישיבה החדש, האם הפוליטיקה הליטאית נותנת את אותותיה ומה סמכויותיו של המשגיח?

אבי רבינא

22 || כל ישראל || כ"ג באייר תשע"ז 19/5/17

מזרח בלי מערב

ולתפתח בקצב משלו". בד בבד הוא מיצר על כך שלא חש בישיבה קנאת סופרים. על המהפך הדרמטי אותו מנסים לחולל ב'קול תורה' נרחיב בהמשך, אך כדי להבין את הרקע למהפך, עלינו לחזור מעט לאחור, ולשוחח עם בוגרים, תלמידים ואנשי צוות על הנעשה בישיבה בעשור האחרון - ובכלל.

'קול תורה' התפארה תמיד ב'מזרח' מפואר, מה שיצר תחושה של "אנחנו והם", טקטיקת ההישרדות של הבחורים הייתה תמיד כפי שמגדירים אותה רבים: "כדי לשרוד בישיבה אל תגדיל ראש ואל תבלוט", המקנה לה שם של כבוד בעולם הישיבות. על כבודם ומעמדם הרם של צוות הישיבה אין חולק, אך על היחס והקשר בין התלמידים לראשי הישיבה והצוות הרוחני שמענו קולות שונים מבוגרי הישיבה. מ.ז. בוגר החפץ בעילום שמו, מספר: "החיסרון הגדול הוא שהמק"ק (משגיח קטן קטן. א.ר.) בישיבה מעולם לא היווה דוגמה חינוכית או דמות רוחנית אלא שימש כשוטר בלבד, במקום ליצור אצל הבחורים תחושה של שייכות וקירבה לישיבה, יצר תחושה של אנחנו והם".

והיזקרתית של עולם התורה, בין חברון ופוניבז', בין היתר באמצעות תקנון מחמיר, הטלת משטר ועוד שינויים במבנה הישיבה ובאופייה הכוללים ריענון צוות הרישום. השנה, החליטה הישיבה שלא עוד, נקטה במספר צעדים - חלקם מרחיקי לכת.

בזמן חורף האחרון עשתה 'קול תורה' מהלך ומינתה בצעד חריג את הגאון רבי שלמה שלזינגר, בנו של ראש הישיבה הגאון רבי משה יהודה שלזינגר, לכהן לצד אביו בראשות הישיבה, מהלך זה נועד להעמיק את שליטת הצוות בנעשה בישיבה, דבר אשר הלך ונחלש בשנים האחרונות.

דב רבינוביץ, גדל בשכונת בית וגן ובבחרותו למד במשך כשמונה שנים בישיבה, והוא מספר ל'קו עיתונות': "הדבר שאפיין את 'קול תורה' הוא המגוון האנושי שהרכיב את החברה בישיבה". לדבריו, בספסל אחד בבית המדרש יכולת לראות בחור ירושלמי עם כובע סאמעט ובספסל שני ראות בחור ממוצא צרפתי הלבוש כמיטב האפנה הפריזאית, ובתווך כל המגוון הליטאי - מ'צולים' (סטייל בית מדרש עליון) עד בחור המדבר ומתלבש כ'חברונער' המצוי.

כשאני שואל אותו 'מה מייחד את הישיבה?' הוא מצטט את המשגיח שאמר פעם כי "הקו של הישיבה הוא שאין קו". ומוסיף: "זה מתאר את הכול. יכולנו לעשות כל מה שרצינו, מעולם לא הורגש בישיבה מתח חברתי או מתח לימודי, כל בחור יכול היה להתקדם

בלב השכונה הירוקה בית וגן היירושלמית, באמצע רחוב הפסגה, פועם זה עשרות שנים הלב התורני המקומי - ישיבת 'קול תורה', אשר בולטת על פני השטח מתוך עשרות רבות של ישיבות. בית המדרש של ישיבת 'קול תורה' משמש מוקד תורני תוסס ופעיל גם למאות אברכי השכונה, הפוקדים את הישיבה בימות השנה ובימים הנוראים. מיקומה ההיסטורי של ישיבת 'קול תורה' מקבל מקום של כבוד בכותל המזרח של עולם הישיבות הליטאיות. אולם, כשצללנו לעומק ההיסטוריה ה'קולתוירינקית' נדהמנו לגלות את השינויים הקיצוניים שחווה הישיבה שמנסה להמציא את עצמה מחדש בימים אלו.

אם בעבר הרחוק ישיבת 'קול תורה' נמנתה על השורה הראשונה של עולם הישיבות בהנהגתם של הגרש"ז אוירבך, הגר"ג אייזמן, הגרש"מ דיסקין ודמויות הוד נוספות, הרי שבעשורים האחרונים חלה הידרדרות ניכרת במעמדה של הישיבה, כדוגמא לדבר נהוג לספר כי בחורים אשר הגיעו להסתופף בצילה של הישיבה בדרך כלל בחרו ב'קול תורה' כברירת מחדל, לאחר שניסו את מזלם בישיבת חברון ובישיבות יוקרתיות נוספות.

במהלך העשור האחרון, מדי כמה שנים מנסה הנהלת הישיבה למצב את עצמה שוב בשורה הראשונה

“קול תורה הייתה מקום שנעים להיות בו”, כך מגדירים בוגרי הישיבה. וכשאני מתעניין מה מייחד את הישיבה? הם חוזרים ומדגישים את האווירה הייחודית, הקו הפשוט והשפיע הגשמי.

עם זאת מיצרים הבוגרים על כך שלמרות שלמדו אצל רבנים דגולים במיוחד, לא נוצר הדיאלוג המתבקש בין רב לתלמיד, מה שגרם לנתק בין המקום בו עמד צוות הישיבה לבין הבחורים, או כדבריו של מ.ז. “מעולם לא הרגשתי אופן קשבת אצל אחד מרבני הישיבה”.

אחת הסיבות ש'קול תורה' הצליחה לייצר לעצמה שם טוב בעולם הישיבות היא דווקא הוותק של הישיבה והצוות המיתולוגי והמכובד שעמד בחזית. בכל יום מתאספים תלמידי שיעור א' ב' וג' להאזין לשיעורים מפי אנשי הצוות וראשי הישיבה, ביניהם ניתן למנות את ראש הישיבה הגרמ"י שלזינגר, הגאון רבי רפאל וולפין חתנו של ראש הישיבה, הגאון רבי ברוך שמואל דויטש מרבני הישיבה, הגאון רבי שלמה שלזינגר בנו של ראש הישיבה, הגאון רבי שלום פוברסקי, הגאון רבי בן ציון בורודיאנסקי, הגאון רבי יצחק דב שכטר, הגאון רבי מיכאל וינקלר והגאון רבי אברהם מאיר שטיינפלד.

כל שיעור מתפצל לשניים, צוות הישיבה מחליף מדי תקופה את הועד לו הוא מוסר את השיעור היומי (בהתאם ללחצים הפנימיים בישיבת הרבנים). ככלל, מעמדם של הר"מים הוותיקים השתנה בשנים האחרונות, הצוות הצעיר זוכה לאהדה רבה מצד התלמידים הנכנסים לשיעורים, זאת כמובן על חשבון הר"מים הוותיקים. לדברי נ' תלמיד הישיבה “בשיעורים הנמסרים מפי הר"מים הוותיקים נמצאים מספר דליל מאוד של בחורים”.

דב רבינוביץ מספר כי מעולם לא חש פחד מרבני הישיבה, מלבד מהמשגיח קטן שתפקידו היה “להפחיד” “לעקוב” ו”לדווח” על הנעשה בחדרי הישיבה, למרות ה”מעקבים” כלשונו, היה מקובל לראות קבוצות בחורים הולכים לצפות במשחקי ספורט. משחקי כדורסל נראים תדיר מול בניין הישיבה במתחם בית הספר ‘הימלפרב’, כאשר הישיבה מעלימה עין.

לדברי בוגרים, מנהגי התפילה בישיבה לא שונים מהישיבות המתחרות, אך המצב בפועל שונה. תפילת שחרית בישיבה מלאה (באברכים) אך בחורים רבים נעדרים ומוצאים את מקומם בשטיבלאך ‘אמשינוב’, שם גם ניתן למצוא פעמים רבות חלק מצוות הישיבה המתפלל במקום. המשגיח הרב בורודיאנסקי, ברצותו לעודד את התפילה בישיבה ולהדגיש את החשיבות, מגיש בחורים אשר נמצאים בקביעות בתפילה כחזנים בתפילות.

בחור אשר “חטוף” עוד שעת שינה בחדרו לא ירגיש כי עבר על איזה “פשע” עד לביקורו של המק”ק בתחילת סדר א' הקורא לו להתייצב בבית המדרש. ראוי לציין כי ישנם בחורים אשר התעוררו בשעה מוקדמת מזו המקובלת בישיבה על מנת לעמוד באתגר מבחני “דרשו” - להם נדרשת שעת לימוד קודם תפילת שחרית בישיבה. מעמדם הנישא של ראשי הישיבה שונה לחלוטין האחד מרעהו. אך לכל ידוע כי הסמכות העליונה הוא הגרמ"י שלזינגר, אך במקביל אליו קיימים רבנים אשר הם עצמם מודל לחיקוי עבור הבחורים כמו הגאון רבי אברהם ארלנגר שפרש באופן רשמי מתפקידו בישיבה, ומלבד ימי שיש, הוא כמעט ואינו נראה בתחומי הישיבה. לעומת זאת דווקא בסידור קידושין ניתן לראות בעיקר את הגאון רבי שלום פוברסקי, הנחשב אף הוא מראשי הישיבה. דב רבינוביץ מספר לנו: “אני אישית הערצתי את ר' שלום, וזכיתי שסידר לי קידושין”.

באופן כללי, בשל ריבוי הבחורים בישיבת ‘קול תורה’, הישיבה מסוגלת להכיל “יוצאים מן הכלל”, וכך, בחורים אשר אינם משתתפים כלל בתפילות וסדרי הישיבה לא יורחקו כלל מהישיבה - כל עוד לא ביצעו מעשה חריג המצריך את הרחקתם.

ראש פתוח

“הישיבה נחשבת לישיבה פתוחה?” את השאלה הזו שאלתי פעמים רבות במהלך הכנת הכתבה, והתשובות שקיבלתי היו שונות ומגוונות. ראש הישיבה הרב

נעימה, הסדר הכי עמוס וארוך בישיבה הוא דווקא סדר ב'. המשגיח הרב בורודיאנסקי המחזיק את דגל המוסר בישיבה, ניסה לא פעם לשים דגש על רמת המוסר בישיבה - אך זה לא תפס, שיחותיו נמסרות בליל שבת וביום שלישי ובחורים שמדברים בשיחה בליל שבת - נקראים לנזיפה מהמשגיח במהלך השבוע.

פוליטיקה פנימית

כאשר עוסקים בחלק הגשמי, רמת הדיור בישיבה נחשבת לטובה מהממוצע בעולם הישיבות, מספרים בוגרים ל'קו עיתונות', בחדרים הבחורים התנהלו בחופשיות יתר. נגנים, מוזיקה, נגיילות, עיתונים ואפילו האזנה לרדיו חרדי היו דבר שבשגרה. המק"ק בשנים האחרונות הוא ר' גרשון כהן, ניתן לראותו משוטט בין חדרי הפנימיה, מנהל מעקב אחרי בחורים ואף מעביר את שמועיהם למשגיח הרב בורודיאנסקי, שיחרוך את גורלם במידה וחרגו מהנוהל.

בשעה תשע ורבע, לאחר ארוחת הבוקר, מתמלא בית המדרש, “לקראת 10:30 מתחילים להרגיש את ה'ריתחא דאורייתא' שמתמשך עד לתחילת השיעורים היומיים”, אומר בחור מועד שלישי. לדבריו, ברחבי האולם פזורים ‘משיבים’ - האמורים לסייע לבחורים בשאלותיהם העיוניות. אך יש מי שקורא להם ‘שואלים’, כיוון שבפועל תפקידם בעיקר לעזור את הבחורים לעיון, לשאול את הבחורים על ההספק והאופן בו הם לומדים את הסוגיא.

בישיבה, אין חובת נוכחות בשבתות. גם בחור שיעדר באופן קבוע מן הישיבה בשבתות לא ייקרא לסדר, ככלל אין הקפדה הדוקה על כך. בעבר בגלל מוצאה ה”יקי” של הישיבה לא נהגו לנגן את הפיוט ‘לכה דודי’, (ככלל, בניגוד לחברון ופוניבז' שקנו להם מקום של כבוד בתפילות ימים הנוראים, ‘קול תורה’ בגלל ההוויה היקית שלה הקפידה על תפילה נטולת מנגינות ורגש, וכסימן לכך, המשגיח הרב בורודיאנסקי אסר על חזנים לבכות בימים נוראים) אך ברבות הימים ובתהפוכות הישיבה החלו לשיר בתפילות ולשנות את הגוונים ה”יקים” של הישיבה כדי להתאימה למנהגים הרווחים בעולם הישיבות הליטאי.

מקרב תלמידי הישיבה רבים מעורים בפוליטיקה הפנים חרדית. עד לפני חמש שנים, הפוליטיקה לא הפכה ל”נושא” בישיבה. בחורים בישיבה עוקבים אחר החדשות בעיקר באמצעות עיתון ‘יתד נאמן’ שמחולק בקפדנות (ובחוסר שוויון) בפנימיות הישיבה, מיעוט קטן אף השתייך עד לא מזמן לקבוצה שולית במגזר החרדי, אך לאחר כניסתו של הגאון רבי שלמה שלזינגר לכהן בראשות הישיבה לפני כחצי שנה, נדיר לראות בחורים אשר אינם נמנים על תומכי מפלגת ‘דגל התורה’.

גיל השידוכים בישיבה מעולם לא הפך לנושא שנוי במחלוקת, מלבד פעם אחת כאשר בחור צ'אלמער משיעור א' התארס ואז התעורר נידון אם להשאירו בישיבה, בסופו של דבר הוחלט שלא לנקוט בצעדים נגדו. לדברי בוגרים

שלזינגר, יספרו לך בוגרים, מעולם לא מתיימר להוביל קו של משטר או מעקב אחר בחורים. הוא עצמו הגיע מבית “יקה” ועם “ראש פתוח” כמו שמגדירים, כך שחוקי עולם הישיבות לא תמיד חלו עליו.

על הקו השמרני מחד, והפתוח מאידך של ראש הישיבה הגרמ"י שלזינגר, מספר לנו בנימין אייזנשטרק, מי ששימש במשך תקופה ארוכה כנהגו ועוזרו האישי: “באחת מנסיעותי הרבות עם ראש הישיבה, התקשר לפתע המק”ק ודיווח לראש הישיבה על בחור שמחזיק אייפון, הראש ישיבה שאל אותי: ‘מה זה אייפון?’ הראיתי לו את המכשיר שלי (הכשר) תלוי על השמשה הקדמית ומנווט אותנו בנסיעה, מיד שאל הראש ישיבה, ‘מה רע בזה?’ הרי זה מראה לנו איך לנסוע! השבתי לו כי יש בזה גם אינטרנט אשר יכול לשמש לדברים רעים”.

מעניין לעניין באותו עניין, מספר אייזנשטרק, “ביקשו ממני לפעול להחממת הרב שלזינגר נגד החזקת האייפונים, ראש הישיבה השיב בנחרצות: אני לא חותם כל עוד אין אלטרנטיבה אחרת לכלל הציבור”.

כששאלנו את בנימין מי הייתה דמות מודל לחיקוי עבורו, הוא משיב: “הרב אברהם מאיר שטיינפלד (ר”מ בישיבה) הייתה דמות להערצה בשבילי”. כראיה לדבר, הוא מספר: “בערב ראש השנה לפני מספר שנים, הגיע הרב שטיינפלד באורח חריג לביתו של אחד הבחורים בשכונת רמות, דופק בדלת ומבקש לשבת עם ההורים, ‘באתי לבקש סליחה’ אמר. ‘כאשר ביררו על הבן שלכם לשידוכים סיפרתי כי יש לכם בת הלוקה בתסמונת דאון, עשיתי חשבון נפש ובאתי לבקש מחילה על הלשון הרע שדיברתי על משפחתכם’. זו גדלות!” הוא מסכם.

אישיותו ודמותו הציבורית של ראש הישיבה הרב שלזינגר שיחקו תפקיד מרכזי במיתוג הישיבה אך לא השפיעו בפועל על התנהלות הבחורים ביום יום. אחת לתקופה נערכה ישיבת צוות של רבני הישיבה בה הוחלט את אלו בחורים לסלק מהישיבה. “בחור שהיה לו מזל רע עף מהישיבה, לא הייתה לכך סיבה מהותית”, אומר לנו דב רבינוביץ. לדבריו, “בחורי הישיבה קיבלו תחושה שהכול פרוץ - עד אשר נטפלים אליך, או אז ידעת שימך בישיבה ספורים. לדוגמה, רבים מהבחורים החזיקו ברישיון נהיגה, אבל אחד או שניים מכל ועד היו עפים על זה בהתאם ללחצים מצד הר”מים ולרווחים הפוליטיים של המק”ק”.

עוד הוא מוסיף: “בחדרי הפנימיה לא הייתה בעיה עם האזנה לרדיו וקריאת עיתונים - רק היה צריך להישמר ממשטר המק”ק המיתולוגי ר' נחצ'ה רוטנברג”.

בוגרים מספרים ל'קו עיתונות' כי ב'קול תורה' העניקו מרחב תמרון רחב מבלי “לשבת להם על הוורידים”. לשם דוגמא, בחור שנעדר תקופות ארוכות מתפילת שחרית, לא מיהרו לנזוף בו, כמו כן ברוב המקרים בחור לא קיבל הערה לגבי סגנון הלבוש, ואף החזקת מכשיר סלולר כשר בישיבה מותרת באופן חופשי, מלבד דיבור בסביבת בית המדרש, לדבריהם, בחור אשר ידבר בסלולרי בסמיכות לבית המדרש יילקח ממנו המכשיר.

בישיבה, אומר איציק, שנישא לא מזמן, לא שמו דגש על רמת הלימוד ועל אתוס המלמדנות, אלא על אווירה

מהשיבה, בחורים ב'קול תורה' מתארכים גם בגיל צעיר כמו ועד רביעי זמן חורף, ובישיבה לא מקפידים על כך. יצוין, כי בישיבה מעולם לא הייתה תחרות גלויה וסמויה בין הבחורים, לדברי בחורי הישיבה, האלמנט התחרותי הקיים בישיבות מובילות נעלם מעולמה של 'קול תורה'. אך יחד עם זאת מושגים ישיבתיים הקיימים ביתר הישיבות לא פסחו על 'קול תורה', כדוגמת 'ליל שישי', בלילה הזה ניתן לראות בחורים הולכים לישון בשעה מאוחרת, הן משום שהתפלפלו בשיעור ה'שמעתתא' או מפני שישבו על צלחת צ'ולנט. יצוין, כי תפילת שחרית של בוקר שישי נראית בהתאם.

בישיבה לא קיים מערך של ייעוץ והכוונה בקשר לענייני שידוכים (ובכלל) אך מצוי שהבחורים המבוגרים מתייעצים עם המשגיח, ורבים אחרים מתייעצים על כך באופן אישי עם הרב אותו 'אימצו' לעצמם ברבות השנים. בישיבה אין הקפדה על כמות החברים המשתתפים בחתונות, ובכלל בשמחות חבריהם מהישיבה.

המהפך והשלכותיו

המהפכות, השינויים והניסיונות למתג את הישיבה בשורת המזרח של עולם הישיבות לא הניבו הצלחה גדולה עד כה. בשנה האחרונה התקבלה כאמור החלטה למנות את הגאון רבי שלמה שלזינגר, בנו של ראש הישיבה הגאון רבי משה יהודה שלזינגר, לכהן בראשות הישיבה לצד אביו. היוצא מן המינוי החדש הוא ש"ש בעל הבית חדש ויחיד בישיבה", כפי שמגדיר לנו אחד מאנשי הצוות הבכירים בהנהלת 'קול תורה'. לדבריו, המינוי נועד לסיים את עידן ה'אגרכיה' ולהתחיל עידן חדש של סדר ומשמעת קפדניים. הסמכויות שפוזרו עד היום בין אנשי הצוות בישיבה הועברו כולם לגאון רבי שלמה שלזינגר, כל זה בעידוד אביו ראש הישיבה. הפתיחות והעלמת העין מהנעשה בחזרה הישיבה ואף מחוצה לה הסתיימו. לדברי בכיר בהנהלת הישיבה מהיום אין היתר להחזקת מכשירי סלולר כשרים לבני השיעורים (להבדיל מהמבוגרים שב'קייב'), ואף הפיקוח על הרישיונות התהדק, כך שבחורים מועדים גבוהים בלבד יוכלו לעשות וגם זאת בהיתר מיוחד מהרב שלזינגר עצמו.

סמכויות המשגיח הרב בורודיאנסקי נוטרלו כמעט כליל. אם עד היום היה בכוחו להרחיק בחור מהישיבה לצמיחות, כעת הכוח הוא רק בידי הרב שלמה שלזינגר. ל'קול עיתונות' נודע כי ראש הישיבה הטרי המתגורר בשכונת רמת שלמה יעבור באלול הקרוב להתגורר בבית וגן בסמיכות לישיבה על מנת לפקח מקרוב על העניינים.

בישיבה התמודדו עד לא מכבר עם המשבר שנוצר ברחוב הליטאי כאשר שלושה מרבני הישיבה - המשגיח הרב בורודיאנסקי, אחיו הרב בן ציון בורודיאנסקי והרב ברוך שמואל דויטש מראשי הישיבה משמשים כאופוזיציה חיה לצוות הישיבה. לדברי הבכיר בהנהלת הישיבה: "נעשים מאמצים לשמור על אחדותה של הישיבה, אך מעמדם והשפעתם של הרבנים בנושא הפוליטי פחת עד שאינו מורגש".

הגרבי"צ בורודיאנסקי שמסר עד לא מכבר שיעור לבני השיעורים יפסיק החל מאלול הקרוב את מסירת השיעורים, כמו כן הגרבי"ש דויטש ששיעוריו יתבססו על תקן "חבורה" בלבד. הפיקוח על הימצאות הבחורים בשעת הסדרים והתפילות יוגבר. ישיבות הצוות מנהלות על ידי הגר"ש שלזינגר עצמו, שחורף באופן סופי את גורלם של התלמידים, זאת על בסיס אינפורמציה שהוא מקבל מהמק"ק גרשון כהן.

משאבים וכסף רב הושקעו במיתוגה מחדש של הישיבה, עיקר ההשקעה היא ברישום תלמידי שיעור א' לקראת שנת הלימודים תשע"ח. לראשונה הובא לישיבה רשם שממתג את הישיבה מחדש, בפרט באזורי בני ברק ומודיעין עילית, כך שסגנון הבחורים שיפארו את הישיבה החל מאלול הקרוב יהיה בעיקר "פרומערס".

ל'קול עיתונות' נודע כי 2 מיליון שקל הושקעו בפנימייה חדשה שתבדל את תלמידי שיעור א' מיתר תלמידי הישיבה, 80 בחורים צפויים להתקבל באלול הקרוב לישיבה, כאשר כל אחד מהם יעבור את האישור הסופי אצל ראש הישיבה הטרי.

"הנתק והריחוק בין צוות הישיבה לתלמידים הסתיים". מבהירים בכירים בישיבה. לדבריהם, "רבי שלמה מעורב בכל פרט ופרט - מהנעשה בחזרה הישיבה עד תפריט האוכל בארוחת הערב, כמו כן הוא החל במסירת שיעור כללי אחת לשבועיים לצד אביו". רבי שלמה הוא תלמיד מובהק של מרן הגר"ג אדלשטיין

בחור בישיבה מספר ל'קול עיתונות' כי האוכל בישיבה השתפר בתקופה האחרונה לאין ערוך וכי הוא לא רואה צורך לצאת לקנות אוכל מחוץ לישיבה. ארבע פעמים בשבוע אוכלים בשרי, בתקופה האחרונה מונה מנהל משק חדש - "בסך הכול", הוא אומר "רמת האוכל בישיבה בהחלט נסכלת".

בוגרים אשר סיפרנו להם על השינויים אמרו שהם מקווים שהשינויים אכן יצליחו, אך עדיין הם מטילים סימן שאלה וספק רב, בפרט מאחר שהישיבה ניסתה כבר כמה פעמים להמציא את עצמה מחדש, עם זאת מציין נ' בוגר הישיבה, כי דווקא הבאתו של בעל הבית יחיד לישיבה, נותן פתח של תקווה להשבת מעמדה של ישיבת 'קול תורה' בחזית כותל המזרח של עולם הישיבות.

ראש ישיבת פוניבז', התייעצויות וספקות הנוגעות לישיבה מגיעות לפתחו של הגר"ג. תלמידי הישיבה מצווים להתייצב בלשכות הגיוס, תלמידים אשר יסרבו ימצאו את עצמם מחוץ לישיבה.

לכל שיעור הוצמד מק"ק משלו, מלבד המק"ק הקיים ר' גרשון כהן. בזמן אלול הקרוב יתמנה הגאון רבי טוביה פולק כמשגיח נוסף בישיבה. כמו כן, השאיפה היא לפצל את שיעור א' לשלושה שיעורים כך שהיחס לבחורים יהיה אישי יותר.

השינויים בישיבה הם לא רק רוחניים, לפני כשש וחצי שנים מונה מנהל חדש לישיבה - ישראל ברלין. זאת לאחר שהישיבה נקלעה לגירעונות כבדים. בתחילת הדרך ספג ברלין ביקורת עצומה על השינויים שחולל, לאחר תקופה התברר כי הוא הצליח להוציא את הישיבה מגירעונותיה.

על הישיבה

בישיבה במוצאי שבת.

רבני הישיבה כיום: הגאון רבי משה יהודה שלזינגר, הגאון רבי שלמה שלזינגר, הגאון רבי שלום פוברסקי, הגאון רבי רפאל וולפין, הגאון רבי אליעזר קונשטט, הגאון רבי יצחק ירוחם בורודיאנסקי, הגאון רבי ברוך שמואל דויטש, הגאון רבי בן ציון בורודיאנסקי, הגאון רבי אברהם מאיר שטיינפלד, הגאון רבי יצחק דב שכטר, הגאון רבי מיכאל וינקלר והגאון רבי יעקב שטיינהוז. ל'קול תורה' קיימת ישיבה קטנה הנחשבת לישיבה הטובה בירושלים. בראשות הישיבה עומד הגאון רבי אביעזר שפירא. בין השמות הבולטים בצוות הישיבה הקטנה: הרב ישראל גנס והרב ברוך שפירא.

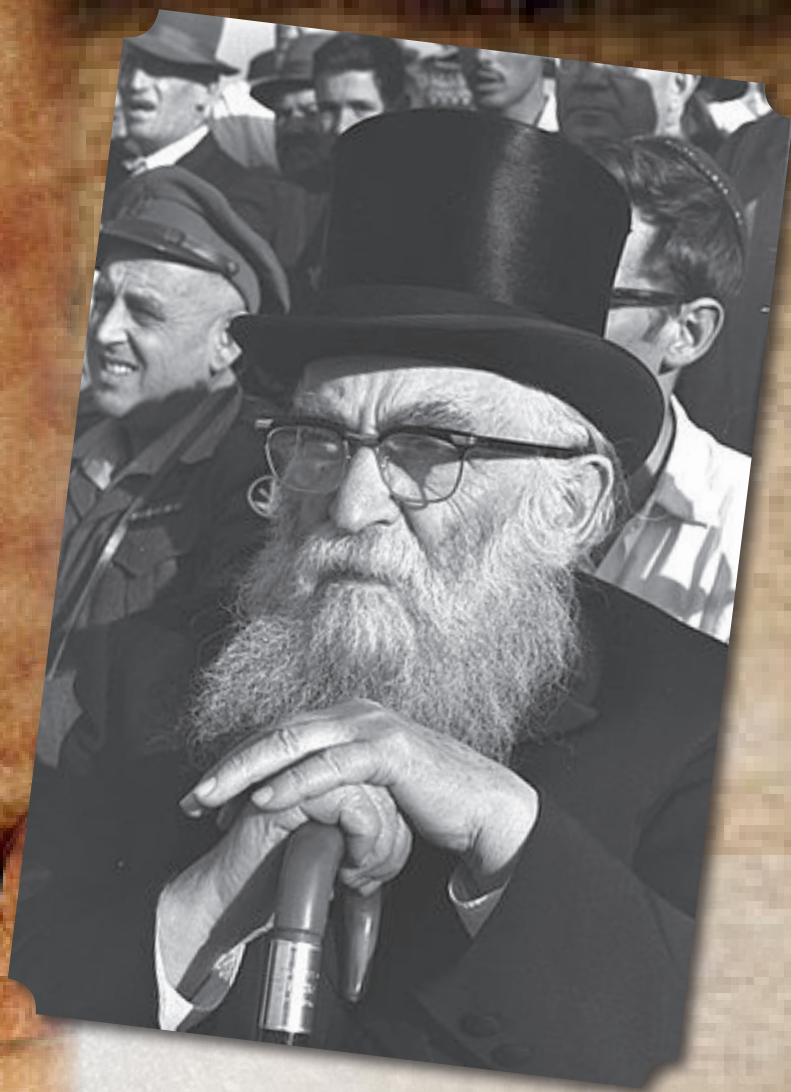
ישיבת 'קול תורה' נוסדה לפני שבעים ושמונה שנים על ידי הגאון רבי יחיאל מיכל שלזינגר והגאון רבי ברוך קונשטט זצ"ל. בשנת תש"ט נפטר ראש הישיבה הרב שלזינגר. את ראשות הישיבה קיבל הגאון שלמה זלמן אוירבך זצ"ל, תפקיד שבו שימש במשך 46 שנה. עם פטירתו של הרב אוירבך בשנת ה'תשנ"ה, עברה ראשות הישיבה לבנו של ראש הישיבה הראשון, הגאון משה יהודה שלזינגר. בשנת תשע"ז מונה בנו, הגאון שלמה שלזינגר לכהן לצדו בראשות הישיבה.

בתפקיד משגיח בישיבה הגדולה שימש הגה"צ רבי גדליה אייזמן במשך עשרות שנים עד שנחלש. החל משנת תש"ד נכנס לכהן כמשגיח הגאון רבי יצחק ירוחם בורודיאנסקי. במשך 20 שנה היה הגאון רבי שלמה וולבה מוסר שיחה שבועית

50 שנה כלום לא השתנה

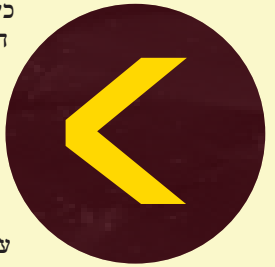

יובל למלחמת ששת הימים,
חושף ארכיון המדינה אלפי
מסמכים מאותה תקופה,
ובהם פרוטוקולים וסיכומים
מישיבות מועצת הרבנות
הראשית שֶׁ והנושאים? חילולי
שבת המוניים, גיוס בחורי
ישיבות, עליה להר הבית
וקביעת יום חג שֶׁ האחיין
הלוחם של ה'פני מנחם',
הנסיעות לכותל בשבת,
שימוש בבחורי ישיבות
כקברנים וטענות נגד כינוס
רבנים באירופה

חיים פרידלנדר

כשעוברים על מסמכי מועצת הרבנות הראשית מלפני יובל, ניתן לדמיין בקלות שהשנה היא בכלל תשע"ז. גיוס בחורי ישיבות, מאבק בעלייה להר הבית, דיונים על חילולי שבת המוניים, ילדי תימן החטופים ובג"ץ שמאשר חוק עזר עירוני שמאפשר בפועל חילולי

שבת, בכל אלה ועוד עסקה מועצת הרבנות הראשית בשנה הכי גורלית לעם ישראל, שנת תשכ"ז, וכעת, לאחר 50 שנה, מתיר ארכיון המדינה את פרסום המסמכים.

התאריך י"ב חשוון תשכ"ז, כחצי שנה לפני המלחמה הגורלית, המדינה סוערת – פרשת ילדי תימן עולה לראשונה לסדר היום הציבורי. מכתבי גיוס שנשלחים על שמות הילדים "המתים" מביאים את ההורים להעז לטעון "שיקרו עלינו". שרי הממשלה מתלבטים מה לעשות בעניין, ולבסוף מכריעים על הקמת וועדת חקירה, ועדת בהלול-מינקובסקי, שהייתה הראשונה מבין שלוש ועדות שעסקו בעניין לאורך 50 השנה האחרונות. רק השנה התירה המדינה את המסמכים לפרסום. נושא ילדי תימן עולה לדיון גם בפני מועצת הרבנות הראשית, עוד טרם החליטה על הממשלה על הקמת ועדה. הפונים לרבנות טוענים כי אם הרבנים הראשיים יטענו שצריך וועדה "יהיה לזה ערך מוסרי עצום. כמו כן, זה ישפיע גם על אנשים שונים בממשלה ובכנסת". אכן, היו אלה ימים אחרים, ימים בהם לרבנים היה כוח והשפעה.

הרבנים, בראשם הרב הראשי הספרדי, הרב יצחק נסים, מביעים את חששם, שכן הממשלה הורתה למשטרה לפתוח בחקירה. "אם נחליט אחרת זה כאילו אנו אומרים שאין ערך להחלטת הממשלה". מנגד, הרב הראשי האשכנזי, הרב איסר יהודה אונטרמן טען כי אם נחליט שיש צורך בוועדת חקירה, "הדבר לא יתפרש כאי אמון במשטרה".

בסופו של דבר קבעה מועצת הרבנות "כי יש צורך בוועדה ציבורית מוסמכת לבירור העניין". נושא נוסף שעלה בישיבה – ציון המעמד, כהן, לוי או ישראל, בתעודת נישואין, כשלבך אין מידע בעניין. המעניין הוא שרק בחודשים האחרונים, לאחר עשרות שנים של תקלות, הכניסה הרבנות את מערכת "שירת הים", מערכת ממוחשבת שאמורה להעביר מידע בין משרדי הממשלה, בתי המשפט ובתי הדין ולפטור את הנושא.

עוד חוזר הניגון

בישיבה הבאה, שנערכה בחודש טבת, הרבנים מתייחסים לכנס רבנים עולמי שנערך אותה שנה ברומא. במפתיע או שלא, השנה, חמישים שנה אחרי, נערך כנס דומה על ידי מרכז רבני אירופה. הרב אונטרמן רטן על כך שהכנס נערך ברומא וסיפר כי לרב שהזמינו לכנס השיב "בוגדים בגדו. לא מספיק שאתם נמצאים בחו"ל, אתם בוגדים בעם ובמדינת ישראל, מדוע אתם עושים זאת ברומא?"

נושאים נוספים שעלו בפני מועצת הרבנות בישיבה זו ושלאחריה, נושא הבחירות לרבני ערים ונושא התשלום למנקרים, שבמקרים רבים מגיע ישירות מהקצבים, מה שמעלה חשש לניגוד עניינים. שוב, גם נושא זה עלה השנה באופן מורחב יותר, כשנטען שמשגיחי הכשרות מקבלים משכורת ישירות מבעל העסק המושגח והרבנות הודיעה כי תפעל לרפורמה מקיפה. כמו כן, הרבנים דנו רבות בנושא המיסיון, שאז היה בשיא פריחתו. נושא נוסף, שנראה די מוזר בפרספקטיבה של 50 שנה, הוא נושא התמעטות הילודה. הרבנים דנו רבות במיעוט הילודה והתלבטו כיצד לפנות לציבור בעניין ולחזקו.

נושא נוסף שהסעיר את הארץ באותם ימים היה "ניתוחי מתים", הרבנים הביעו את מורת רוחם מהנעשה בעניין וביקשו להיפגש עם רופאים שעסקו בכך, אך הללו השיבו: "לרבנים דעה קיצונית מגובשת". אכן, גם אז הליברלים לא היו ליברלים. מעל הכול צד את עניינו סדר היום של ישיבת מועצת הרבנות מיום י"ב אדר. "עניין ההדלקה במירון בל"ג בעומר שחלק במוציא שמע י"ב אדר". נכתב בכתב הטסטטיל, אך לצערנו חלק זה לא נמצא בארכיון הוועדה. מה שבטוח, שהחלטת הרבנים לא הפכה לקביעה לדורות, יעידו על כך הפסקים השונים שיצאו השנה בעניין.

ישיבת המועצה הבאה עסקה בנושא "חוק השבת לשעת חירום". במוקד העניין עמדו העברת הסמכות להפעלת החוק משר הביטחון לשר העבודה, כשהחשש שזה יתיר לחלל שבת גם כשאין צורך ביטחוני בכך. כמו כן, עלתה לדיון הצעת החלטה, לפיה מועצת הרבנות תביע "זעזוע ומחאה נמרצת על השעורוייה שהוקמה באסיפת החברה קדישא בבני ברק, שקבוצת בחורים השתוללה בעזות מצח ופגעה בכבוד הרב הראשי לישראל הגרא"י אונטרמן. מועצת הרבנות פונה

לראשי הישיבות שיקראו לסדר לאותם הבחורים המשתוללים המסתוממים בישיבותיהם ולאחוז באמצעים נמרצים לכל ישנו ח"ו מקרים כאלה".

לפי עדותו של הרב אונטרמן מדובר היה "בבחורים שראשי הישיבות מפחדים מהם" שדפקו בדלתות וצעקו, בשל הזמנת הרב הראשי. לדבריו, "אין טעם לדבר בעניין". גם הרב נסים הביע את התנגדותו, שכן "ככה לא יודעים ואם נפרסם מחאה הבושה תהיה גדולה יותר". בסופו של דבר הצעת הגינוי נדחתה, אך 50 שנה לאחר מכן, היא נחשפת כאן לראשונה.

"לגייס בחורי ישיבות"

ביום העצמאות תשכ"ז, על רקע המתיחות הגואה בין ישראל למדינות ערב, קיימה ישראל לראשונה מצעד צבאי בירושלים. הדבר הוביל לגינויים מצד ירדן ומשקיפי האו"ם, שכן הכנסת הכוחות עמדו בניגוד להסכמי שביתת הנשק עם ירדן. במקביל, צלחו כוחות מצרים את תעלת סואץ וישראל כולה נכנסה לשלושה שבועות של לחץ וחרדה, שהסתיימו עם פרוץ מלחמת ששת הימים. ימים אלו יכוננו לימים "תקופת ההמתנה", על שם ההיערכות של ישראל למלחמה. המלחמה הייתה וודאית, השאלה הייתה רק מתי תפרוץ. באותם ימים בישראל נערכים לגרוע מכל ופארק הירקון בתל אביב מיועד להפוך לבית קברות ענקי, במקרה שנאצר יממש את איומיו.

בשיאם של אותם ימים, ביי"ד אייר תשכ"ז, התכנסה מועצת הרבנות הראשית לדון ב"קבורה בשעת חירום". הרב אונטרמן מעלה הצעה לגייס את בחורי הישיבה לסייע בקבורה. בין חברי המעצה התפתח דין ודברים מרתק, שנראה רלוונטי גם לימינו. ראשון המתנגדים הוא הרב אליעזר גולדשמידט, שמנגמק את דעתו ב"לא רצוי להתחיל בבחורי הישיבה כי יכניסו אותם בגיוס רגיל". לחשש זה הצטרף הרב הראשי הספרדי, הרב יצחק נסים, באומרו כי "כפי התקנות החדשות בחורי הישיבות יסבלו מפני אנשי מקצוע". הרב גולדשמידט, כך לפי פרוטוקול השיחה שנחשף כעת לראשונה, המשיך לחזק את התנגדותו היות ו"אחד מפקח על כל מה שנוגע לחירום בלי לשאול בכנסת".

בשלב זה נראה שהרב יצחק נסים נמלך בדעתו, בטענה כי אם בחורי הישיבות יתגייסו לקבורה הם לא יצטרכו להתגייס לדברים אחרים. הוא מוסיף כי "צריכים לבקר את הרב אברמסקי (הגר"י אברמסקי מראשי ועד הישיבות דאז ח.פ.) ולהסבירו כי זה יואיל ורצוי כדי למנוע עבודות יותר קשות". גם הרב אונטרמן מצטרף לדעתו, כשהוא אומר לחברי המועצה כי "על בני הישיבה החוב לטפל בזה כי זה דבר מצווה ומתאים להם".

מנגד, הרב שאול ישראלי מביע את חששו ש"זה יפחיד מאוד את תלמידי הישיבות". בסופו של דבר החליטה מועצת הרבנות להקים ועדה לעניין זה. באותה ישיבה היו אמורים הרבנים לדון בחוק "השבת בשעת חרום", אך הדיון נדחה בשל טענתו של שר הדתות כי "אין השעה הרוחקת מתאימה לדיון בנושא".

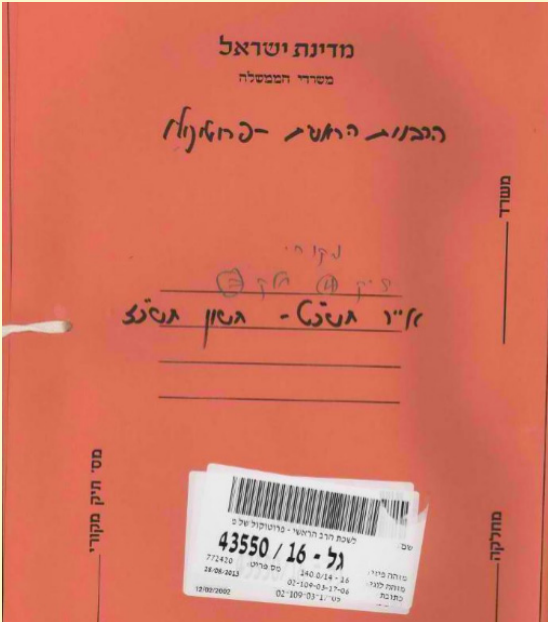
החלטה אחת כן יוצאת מאותו ישיבה, והיא קביעת יום המחרת (ט"ו באייר) ליום תפילה כללית. הרבנים קובעים כי הציבור יתחיל בפרקי תהילים "פסוק בפסוק", פרק כ', ל"ה ומ"ג. לאחר מכן תיערך תפילת מנחה, בסיומה יאמר הציבור אבינו מלכנו והרבנים יגידו דברי התעוררות קצרים לתשובה, שיפור המעשים, חיזוק התורה ופעולות צדקה וחסד.

מותר לחמור שוחות בשבת?

ערב פרוץ המלחמה, מועצת הרבנות התכנסה יחד עם חברי בית הדין הגדול; הגר"ש אלישיב והגר"ב זולטי ליישיבה שלא מן המניין. כפתח הישיבה הביע הרב אונטרמן את חששו כי שר העבודה יצל את ממשלת האחדות להעביר את "חוק עבודה בשבת בשעת חירום". במהלך הישיבה העלו הרבנים טענות שונות, מהן עולה כי בחסות החוק התבצעו חילולי שבת נוראים, תחת הטענה של פיקוח נפש.

במהלך הישיבה פרצה מחלוקת בין הרבנים, האם מותר ליהודי לנסוע מחו"ל לארץ ישראל בשבת, משום פיקוח נפש. הרב זולטי הביע את דעתו כי מדובר בשאלה עובדתית. "לדאבוני יש בלבול גדול.. כמו שנשאלתי בעניין בניית מקלטים וביצורים בשבת. אמרתי שצריכים לברר אם לא יספיקו במוציא שבת". הוא הוסיף כי "המומחים אומרים שהסכנה היא רק שצה"ל יתחיל מיד, אז זו שאלה של הגנה, ומה יהיה אם זה יתחיל בעוד שבועיים? בוודאי שאסור! זה תלוי בשיקול דעת". בסופו של דבר הכריע כי צריך להקים ועדה מרכזית שתפסוק בנושא. לדבריו הצטרף הרב גולדשמיט, שסיפר כי ניתן צו בשבת לחברה קדישא לחפור קברים, "עד שבקושי עשו בירור וביטלו את הצו".

גם הרב הראשי הספרדי הצטרף לדעת הרב זולטי וסיפר כי אירע מקרה ורב התיר לקצור בשבת. בין הסיפורים הרבים עולה, כי עלתה הצעה לגייס את תלמידי בית הספר לעבודות

חפירות וביצורים בשבת, שכן אז הם לא לומדים. לאחר דין ודברים התקבלה ההחלטה להוציא הודעה לציבור, "לשאלת רבים הננו מודיעים שמלאכות שאינן דרושות למאמץ המלכתי אין להם היתר בשבת גם בימים אלה".

"לא לעלות להר הבית"

למחרת, יום שני כ"ו באייר, ממריאים מטוסי חיל האוויר ל"מצבע מוקד", שסימן את תחילת המלחמה. כוחות האוויר הישראליים מפתיעים את כוחות האויב ומשמידים כ-450 מטוסי אויב. מיד לאחר מכן מצטרפים כוחות השריון למתקפה וטנקים ישראלים פורצים בשעטה לעבר חצי האי סיני. ירדן וסוריה מצטרפות אף הן למלחמה, אך גם הן סופגות אבדות קשות וביום כ"ח באייר פורצים כוחות הצנחנים לעיר העתיקה. כעבור יומיים, עוד בעיצומה של המלחמה, מתכנסת מועצת הרבנות ליישיבה מיוחדת.

"דברים עומדים להיעשות בהר הבית ובכותל המערבי, גם מטעמים פוליטיים וגם מטעם הקדושה אסור לנו לוותר עליהם ולעבור עליהם בשתיקה", פותח הרב יצחק נסים את הישיבה. עם זאת הוא מוסיף כי שמע ש"שר הדתות כבר מינה ועדה נוצרית, על זה האפיפיור יטען ויצדק שזו הוראה שאין לנו שום עניין וחלק בזה ושרשר וענף להיאחז בה, גם כלפי האו"ם זו סכנה, ולכן מוכרחים למנות גם יהודים לשמירת הר הבית כי זה שלנו". הרב זולטי מצטרף לדבריו, ומביע את חששו כי אין למסור את העניין למשרד הדתות, שכן מנכ"ל המשרד דאז, ד"ר שמואל זנוויל כהנא, "יעשה כהר ציון שני". מהדיון עולה כי באותם ימים הדרך לכותל המערבי עברה דרך הר הבית, שכן הדרך הישנה, שער יפו, הייתה סגורה לציבור מחשש לצלפים. הרבנים מעלים בדיון שלל הצעות,

משקפיים?! זו היסטוריה!

הסרת משקפיים עושים בבי"ח אסותא

✓ מנתחי עיניים בכירים ומנוסים
✓ אחריות ללא מגבלת זמן

✓ ללא שימוש בסכין
✓ חזרה לשגרה תוך זמן קצר

המרכז היחיד בישראל הפועל
בפיקוח ה-JCI תו התקן המחמיר
בעולם לבתי חולים

מחיר קבוצתי!

אסותא
הסרת משקפיים בלייזר
אופטיק

לבדיקת התאמה חנם חייגו:

03-7922031

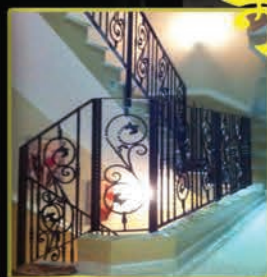

סורגדור

תעשיות מתכת

להרגיש בטוח!

Grates

ביצוע והתקנת כל סוגי הסורגים ביצוע כל עבודות המתכת למוסדות ופרטיים

חלונות | דלתות | מרפסות | מעקות
קונסטרוקציות מתכת
מבחר ומגוון של כל סוגי הסורגים

המחיר הכי זול העיר! בהתחייבות!*

מחיר מיוחד
לקבוצות רכישה
(מינימום 10 דירות)

להזמנת יעץ מיגון ללא התחייבות:

1-700-555-055

מייל: soragdoor@gmail.com

בקרר באתרנו: www.soragdoor.com

יבכפוף לתנאי החברה

ביצוע כל סוגי עבודות האלומיניום

גלאסדור

Aluminum Industries

תעשיות אלומיניום

חלון ההזדמנויות שלך!

חלונות | דלתות | סגירת מרפסות
חלונות הזזה | חלונות בלגיים
חלונות דרייקיפ | תריסים | מעקות זכוכית

מתחייבים למחיר הכי זול בעיר!*

לפגישת ייעוץ ללא התחייבות:

1-700-500-380

glasdoor73@gmail.com

בקרר באתרנו:

www.glass-door.co.il

המלצות
בשפע

יבכפוף לתנאי החברה

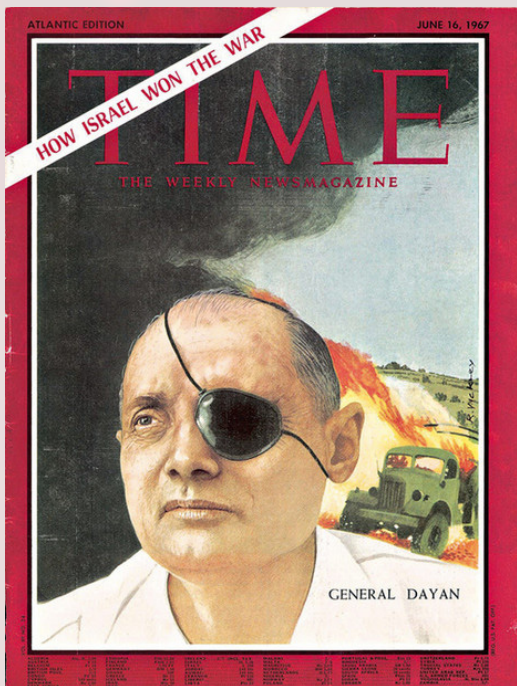
הפחות והקולים נחשפים

50 שנה למלחמת ששת הימים, הארכיונים נפתחים וחושפים מי תמך בשחרור ירושלים ומי משרי הממשלה התנגד • עדויות מהקרב רווי הקרבנות על העיר, תיאורו המפתיע של הרב הצבאי שלמה גורן ז"ל ואופן הטיפול בתקשורת הזרה ובכתביה - שסיפקו מטריה תקשורתית אוהדת למדינה מוקפת האויבים

חיים פרידלנדר

גורלה של ירושלים, מספר כהן בעדותו. הקרב החל בהפגזה קשה לעבר מוזיאון רוקפלר, שנכבש קודם לכן, שבעה חיילים נהרגו. אחד מהם היה נתן שכתר, סטודנט ישראלי שלמד רפואה באיטליה והספיק להגיע ברגע האחרון לארץ. שכתר, כמו במקרה של אפשטיין, סירב לפקודה לתפוס מחסה, ניצל את ניסיונו הרפואי לטיפול בנפגעים ונהרג.

"התחלנו לנוע לעבר 'שער האריות'. לא הרחק מאתנו נעה פמליית הרב גורן, ברגע שהגיע הרב הצבאי הראשי לשטח, רץ אליו אחד מלוחמי הפלוגה בעיניים דומעות, 'חבר שלי נהרג, אני לא יודע לומר קדיש, אולי תוכל אתה לעשות את זה בשבילי'. בתגובה, הבטיחו הרב כי יעשה זאת ליד הכותל. הלחימה לא הייתה קשה, אך אש צלפים וכיסי התנגדות קטנים הביאו לאבדות לא מעטות. 'סביב הכותל התגודדו מאות אזרחים, הם רקדו, שרו וליטפו את האבנים. לא הצטרפתי לשמחה, זכרתי את האבדות הגדולות, את חברי שהלכו ולא ישובו וחשתי כי מוקדם עדיין לשמות. חזרתי לפלוגה, מצאתי את חברי יושבים במרוכז בפנית אחת הסמטאות, שותקים וראשיהם מורכנים. שניים מהם בכו כילדים. דקות ספורות קודם לכן הגיעה הבשורה המרה, חנן לוין, אחד הבחורים החביבים בפלוגה, מת מפצעיו. העיניים העייפות כוסו לחלוחית", סיפר כהן, שסיים את עדותו במילים הבאות: "לא הרחק מהמקום בו בכו הצנחנים, חגג קהל של מאות את שחרור ירושלים".

דווקא במפד"ל התנגדו

חושב שזאת הפעם הראשונה והיחידה בהיסטוריה, לאחר חורבן הבית, שספר תורה ושופר היו במקום הזה", סיפר. אלא שלאכזבתו מהר מאוד הוא קיבל פקודה לצאת מהמקום. מלווה בתחושת הכישלון מהר הבית הוא מגיע למערת המכפלה ומכניס למקום ארון קודש עם ספר תורה. ראש הממשלה ושר הביטחון מורים לו להוציא את הספר, בטענה כי מדובר במסגד, אך הרב משיב להם: "על גופתי המתה". מספר ימים מאוחר יותר, ערב חג השבועות, הוא יעלה להר סיני עם ספר תורה, למעין מעמד קבלת התורה מחדש. החלטתו של הרב לקבוע עובדות בשטח חלחלה היטב לציבור הדתי לאומי, וכעבור כשנה החל מפעל ההתנחלות ביהודה ושומרון לקרום עור וגידים, למרות שהממשלה התנגדה לכך תחילה בתוקף.

ריקודים ודמעות

המלחמה הובילה את ישראל לשלש את שטחה, מזרח ירושלים, יהודה ושומרון, רצועת עזה וחצי האי סיני. השמחה ברחובות, בטח לנוכח התפיסות המשיחיות, לא הצליחה להסתיר את הכאב הגדול. מחיר המלחמה היה גבוה – 779 חיילים נהרגו וכ-2,600 נפצעו. ריקודי השמחה נמהלו בדמעות של עצב. המראה האבסורדי ביותר נראה בכותל המערבי, שתמונות החיילים חוגגים לצדו, הפכו לסמל של המלחמה. מעניין לקרוא את עדותו של אילן כהן, כתב ידיעות אחרונות שנמנה על כוחות הצנחנים שפרצו לעיר העתיקה.

העדות נפתחת בתיאור התקפת האויב על כוח הצנחנים, שהחל לנוע לכיוון העיר העתיקה מרחוב שמואל הנביא, כיום רחוב מרכזי בירושלים, אז רחוב שסימן את הגבול עם ירדן. "הרגמים של הלגיון כמו הרגישו שכל מטח שלהן פוגע 'בולי' – הגבירו את קצב האש. הפצצות נחתו בקול שריקה על הכביש, כשכל אחת מהן זורעת רסיסי מוות. אוטובוס 'אגד' ובו אנשיה של יחידת מרגמות, אשר נע בעקבות טורי הלוחמים, ספג גם הוא רסיסי פגזים שקרעו את דפנות הפח שלו ופצעו, בצורה אנושה, אחדים מהחיילים שלנו".

בשלב זה מתאר כהן אנדרלמוסיה, שהסתיימה בכינוס הפצועים לאחת מפנינות הרחוב, אלא שאז נחת פגז בין החיילים וגם אנשי הצוות הרפואי נפצעו אנושות. "הפצועים, שנשארו שרועים על הכביש, המשיכו להאנק, גם לוחמי פלוגות אחרות, שנכנסו אל תוך האש כדי לחלץ פצועים, מצאו עצמם במלכודת אש. לא אחת ראה פצוע את מצילו, כשהוא כבר סמוך אליו ביותר, ואז, כשנדמה היה לו, כי הנה יחולץ מן התופת – נשמעה שוב אותה שריקה אימתנית והלוחם שרץ לחלץ, נפל על האספלט השחור ללא רוח חיים".

בסופו של דבר, לפי כהן, הגיעו אמבולנסים של מגן דוד אדום לפנות את הפצועים, אך דווקא אז, למרבה הזוועה, הופצץ האמבולנס על ידי חיילי הלגיון. נהג האמבולנס נהרג והמכונית החלה להידרדר במרכז הכביש, תוך שהיא דורסת פצועים שהיו שרועים על האספלט. "אולם אז גילו שנים מהפצועים קור-רוח למות. מרדכי אוחיון, שהיה פצוע קשה בבטנו, הטיל עצמו אל מתחת לגלגלי הרכב המתדרדר, כדי לעצור. גופו של אוחיון בלם במקצת את תנופת ההתדרדרות. את רגע זה ניצל הקצין דן פלוקובסקי, שקפץ לתא הנהג השתלט על ההגה ובלם את המכונית". במקביל, פצועים נוספים החלו לגרור את הפצועים וההרוגים אל מאחורי גדר אבן, ורק כעבור שש שעות, התאפשר פינויים.

אחד מסיפורי הגבורה, היה סיפורו של החובש שלמה אפשטיין. "הצעקות חובש, חובש! הריצוהו במהירות לתוך האש. הפצוע הראשון בו נתקל היה יוסף הגואל. אפשטיין, שזיהה במהרה את מקור שטף הדם של הגואל, החל לחבושו וניסה להרגיעו. מכל הצדדים צעקו לאפשטיין כי יתפוס מחסה, אך הוא כאילו לא שמע, המשיך לרכון מעל גופו של הגואל הפצוע ולחבוש פצעיו. פגז נוסף התפוצץ. מעוצמת ההדף נזרק אפשטיין למרחק. הפגיעה הייתה קטלנית".

מתוך מחלקה של 30 חיילים, שרדו 14 בלבד, והללו חברו למחלקות נוספות שעשו את הדרך לעיר העתיקה. "דקות אחרי השעה שמונה הורו לנו להיות מוכנים לתוזה. ידענו, כי אנו נעים לקראת הקרב שיקבע את

"צפינו שבית המקדש ירד מהשמיים, לאכזבתנו זה לא קרה", תיאר בעבר אחד הרבנים החרדים את תחושת המתפללים בבוקרו של יום השבועות תשכ"ז ליד הכותל המערבי. באותו בוקר, ארבעה ימים בלבד לאחר שחרור העיר העתיקה, נהרו אלפים מכל ירושלים לתפילת החג, שהפעם הייתה חגיגת במיוחד. אם בציבור החרדי הפנימו די מהר שהגאולה השלמה עדיין לא כאן, בציבור הדתי לאומי, שנאמן לתפיסת 'האתחלתא דגאולה', החלו לפעול באמצעים שונים על מנת להביא את הגאולה. מי שהבין זאת היטב בשעת אמת, הוא הרב שלמה גורן ז"ל, הרב הצבאי הראשי דאז.

בעדותו, שהותרה לפרסום רק עתה, 50 שנה למלחמה, גולל הרב גורן את תחושותיו וסיפר על חוויותיו מיום שחרור העיר העתיקה. "ירדתי מן המכונית והחזקתי ביד אחת את השופר וביד השנייה את ספר התורה. התחלתי לרוץ לכיוון שער האריות. לא ידעתי בדיוק איזה גודר זה, זה היה גודר 28. כלומר גודר 71 הלך מאחוריו והתארגן ושרידי גודר 28, הלכו לכיוון שער האריות. כל הדרך הייתה תחת צליפות והפגזה".

בעדותו סיפר כי לא הקשיב להוראות להיצמד אל הקיר. "אמרתי שלא חשוב לי להיהרג או לא להיהרג, העיקר להגיע לירושלים העתיקה", העיד. "כשהגעתי לשער האריות התחלתי לתקוע בשופר כמצוות התורה שבזמן מלחמה צריך לתקוע או בחצוצרות או בשופר". מיד כשהגיע לשטח הר הבית, "נפלתי על הארץ והשתחויתי כשם שיש להשתחוות על מקום המקדש. החיילים שרים ירושלים של זהב. אני רץ לכותל המערבי ורואה שתולים עליו את דגל הדיו. זה היה כמו מתוך חלום - זהו הכותל. מיד נפלתי על הרצפה, קמתי וברכתי ברכת שהחיינו וברוך מנחם ציון ובונה ירושלים. לא הייתה שם נפש חיה. ראיתי כאילו שהשכינה שוכנת שם".

בעדותו סיפר הרב כיצד קרא לרבותיו, הרב הנזיר והרב צבי יהודה קוק, להגיע לכותל המערבי. באותו מעמד הכריז הרצ"ה "אל כל עם ישראל ואל כל אומות העולם: אנו עושים עכשיו חידוש היסטוריה, חידוש ימינו כקדם. ההיסטוריה הישראלית חוזרת אל תוקף נצח קדמוניותה ומעכשיו לא נזוז מכאן אף פעם".

במקביל, הרב הצבאי הראשי התיר לכל החיילים לעלות להר הבית ולהיכנס למסגד עומר. החיילים נכנסו להר כשהרב נכנס עם שופר וספר תורה למסגד. "אני

מיד כשהגעתי לשטח הר הבית, "נפלתי על הארץ והשתחויתי כשם שיש להשתחוות על מקום המקדש. החיילים שרים ירושלים של זהב. אני רץ לכותל המערבי ורואה שתולים עליו את דגל הדיו. זה היה כמו מתוך חלום - זהו הכותל. מיד נפלתי על הרצפה, קמתי וברכתי ברכת שהחיינו וברוך מנחם ציון ובונה ירושלים. לא הייתה שם נפש חיה. ראיתי כאילו שהשכינה שוכנת שם."

שלא ביודעין, הייתה התקשורת הזרה. בתקופת ההמתנה הכתבים הזרים כתבו ושידרו כתבות אוהדות בעד ישראל. הסיבה לכך הייתה פשוטה, ישראל זכתה לאהדת האנדרדוג, הכתבים הזרים חשבו שהם באים לסקר את ימיה האחרונים של ישראל. תחושת החורבן הקרב, כשבמקביל אזרחי ישראל מנסים לקיים שגרת חיים, גרמו לרוח אוהדת וסיקור חיובי. "מרביתם של הכתבים התעניינו פחות בתמונות

למרות החגיגות סביב שחרור ירושלים, חגיגות שיקבלו השנה מקום רב, בשל ציון יובל לשחרור העיר, ההחלטה על כיבוש העיר העתיקה הייתה די מקרית. בכ"ו אייר, התכנסה הממשלה במקלט הכנסת לדון בשאלת התגובה להפגזות הירדניות והאם לכבוש את העיר העתיקה. מי שהביעו הסתייגות משליטה במקומות הקדושים הם דווקא שרי המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית.

יגאל אלון הציע "לכבוש את העיר וליצור עובדה שהעיר בדינו, בלי שנתחייב מה יהיה עתידה", אך מיהר להוסיף כי "הייתי רוצה לראות אותה חלק מהעיר". כשראש הממשלה לוי אשכול שואל אותו לגבי התושבים הערבים הרבים שגרים בעיר, משיב אלון "הייתי שמח שיברחו". למעשה, נראה שרבים מהשרים האמינו שמחזות 48 יחזרו על עצמם שוב, אך נראה שהערבים שראו את מצבם של אלה שברחו במלחמת העצמאות, לעומת אלה שבחרו להישאר, הבינו שעדיף להם לחיות תחת "הכיבוש" הישראלי. בסופו של דבר, ההודעה הראשונה של האלון עוזי נרקס לממשלה לאחר כיבושה, מתייחסת לעובדה שהערבים יוצאים מהמקלטים ולא בורחים.

מנחם בגין, שהצטרף לראשונה בחייו לממשלה, הביע באותה ישיבה את תמיהתו, "הזהרנו את חוסיין, נשאיר בידי את העיר העתיקה והשטח סביב?" בהמשך טוען בגין כי הממשלה צריכה לדאוג שיעשו שימוש במילה "לשחרר" ביחס לעיר העתיקה ולא כיבוש. מנגד, שר הפנים שפירא מהמפד"ל אמר בנוגע לכיבוש כי "אני יודע שזאת תהיה גם בעיה פוליטית כאשר העיר העתיקה תהיה בדינו. אם יבואו להציע לנו להפוך אותה לעיר בינלאומית - אני אסכים לזה". על דבריו הוסיף שר החינוך זלמן ארן ממפא"י, שאמר: "אני רוצה לשאול את חברי הממשלה: נניח שהולכים לעיר העתיקה וכובשים אותה, מתי יחזירו - ולמי?" בתגובה, השיב שפירא: "לירדן לא נחזיר אותה אבל לעולם כן נחזיר אותה". בסופו של דבר החליטה הממשלה להוציא לפועל את התכנית לכיבוש העיר, לאחר שמלך ירדן סירב להפסקת האש והמשיך להפגז את השכונות היהודיות במערב ירושלים.

מיד לאחר שחרור העיר העתיקה, מחליט שר הביטחון משה דיין להחזיר את השליטה בהר הבית לידי הוואקף, בניגוד לרצונו של הרב הצבאי הראשי, שיוצא למלחמה על כך מעל גבי העיתונות וזוכה להתקפה מצד השבועון 'העולם הזה', שבעריכת שלמה אבנרי.

במקביל, בכותל מתחילות הכנות להרוס את שכונת המוגרבים הצמודה ולבנות רחבה גדולה, במקום הסמטה הצרה ששמשה עד אז כרחבת תפילה. בלי בג"ץ ובלי בצלם מפנים החיילים את תושבי השכונה לדירות חילופיות מחוץ לעיר העתיקה. במקביל, נערכות חפירות בצמוד לרחבת הכותל להעמקת הרחבה ונבנים שני מפלסים, אחד מיועד לתפילה והשני עבור תיירים שיבואו להצטלם. למרבה השמחה, הממשלה מחליטה שלא להעביר את השליטה ברחבה לידי הגנים הלאומיים, אלא להשאירה בידי משרד הדתות, מה שהוביל לכך בסדרי התפילה במקום נקבעו ע"פ ההלכה.

התקשורת הזרה

בתקופת המלחמה, לפנייה ואחריה, יצאה ישראל לקרב דיפלומטי אודות המלחמה שבפתח ולאחר מכן על עתיד השטחים ששחררו. מי שלמרבה הפלא סייע לישראל,

הפוליטיים במערכת המפלגתית הישראלית, שכנאה לא עניינו במיוחד את ציבור קוראיהם או מאזיניהם. הם עסקו הרבה בסיפורים אישיים וראינו ישראלים ממוצעים, הרבה מהם ניצולי שואה, בוגרי מלחמת העצמאות של ישראל ומלחמת סיני. התמונה שהצטיירה כלפי חוץ הייתה של אזרחים מדוכאים שחררו לגורל משפחותיהם ומדינתם נוכח בוגדנות העולם ומה שנראה כחולשת מנהיגיהם.

"הצנזורה הצבאית לא התירה להם לדווח על הכנות גנים ציבוריים בתל-אביב כמקומות קבורה זמניים לעשרות אלפי קורבנות. הצנזורה מנעה פרסום התמוטטותו בת היומיים של ראש המטה הכללי יצחק רבין, ובעיקר הטענות המרות שהטילו בראש אג"ם עזר וייצמן וראש פיקוד ההדרכה אריאל שרון", הסביר מירון מדזיני, דוברת לשעבר של מי שהייתה ראש ממשלת ישראל לאחר המלחמה, גולדה מאיר.

עם תחילת המלחמה, כשנראה היה שהמלחמה תסתיים בניצחון ישראלי, החלו להגיע לישראל כתבים רבים, גם כאלה שהוצבו בצד הירדני. העיתונאים סיפרו כי ייאוש פקד את תושבי העיר המזרחית וכי הם האמינו, יחד עם מרבית תושבי מזרח ירושלים ויו"ש, כי למחרת יהיו בתל אביב הכבושה על ידי הערבים.

מדזיני, שהוביל קבוצת כתבים בעקבות כוח הצנחנים שפרץ לעיר העתיקה, סיפר כי הכתבים הגיעו בדיוק בעת שהרב הראשי של צה"ל תקע בשופר. "ההתרגשות שאפפה את כתבי החוץ, כמה מהם שועלי קרבות ותיקים, הייתה אדירה. נראה היה כי הם נסחפו לתחושה שמול עיניהם מתרחש אירוע היסטורי. בפעם הראשונה מאז חורבן הבית השני היו שוב הר הבית והכותל המערבי בידי יהודים". לימים סיפר מייק אלקינס, כתב הבי.בי.סי וסי.בי.אס, כי בעת ששידר לניו יורק, הייתה שם שעת בוקר מוקדמת ואלפי יהודים אמריקנים יצאו מבתיהם לרחובות, צוהלים ונרגשים.

אנקדוטה מעניינת שסיפרו חלק מהכתבים, התייחסה להערות הצנזורים. מתברר כי בשל העובדה שהגיעו כמות גדולה של כתבים זרים, גייסה הצנזורה הצבאית פרופסורים לספרות אנגלית באוניברסיטה העברית כאנשי מילואים. הללו, כך סיפרו הכתבים, העירו בעיקר על התחביר, על הדקדוק ועל הסדר ההגיוני של כתבותיהם ופחות בענייני צנזורה, שכן ההוראה הייתה להקל כמה שיותר על הכתבים הזרים בנושא.

במהלך הקרבות הדיווח של כתבי החוץ היה אוהד במיוחד, בפרט של הכתבים ששהו בישראל בתקופת ההמתנה. בתקשורת הזרה סיקרו בהרחבה את הגבורה היהודית, תכנון המלחמה והתקפת המנע. משה דיין זכה לכתבת ענק בשבועון הטיים, תוך שתמונתו מעטרת את השער. שבועון 'לייף' יצא בסדרת כתבות על המלחמה, כשעל כריכת העיתון מתנוססת תמונתו של קצין צה"ל טובל במימי תעלת סואץ, תוך שהוא מניף את רובה הקלציניקוב.

מעטים יודעים כי הקצין הפר את הוראתו של שר הביטחון משה דיין - שלא להתקרב לנתיבי המים של תעלת סואץ.

הגלגל החל להתהפך אט אט, כשישראל החלה לגמגם בעניין השטחים הכבושים. הכתבים הזרים החלו להתמקד במחנות הפליטים ובשאלת עתידם. התמונה שהחלה לעלות היא שישראל יצאה למלחמה, ללא יעדים מדיניים ברורים. שאלת השטחים ממשיכה להכביד על ישראל עד היום - 50 שנה אחרי - ונראה שגם ההסברה הישראלית טרם מצאת את נוסחת הקסם לשאלה כבדה זו.

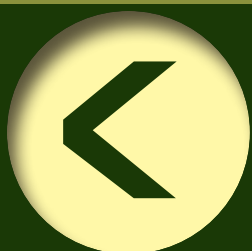

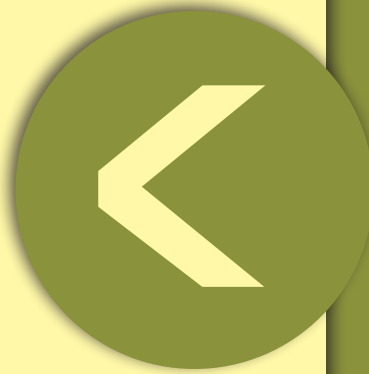
מסע בעלזא

לקראת נישואי נכדת
הרבי מבעלזא, נערך
מסע מיוחד לקברי
אבות החסידות
בהשתתפות הרבי
ואלפי חסידים ◀ כתב
'כל ישראל' התלווה
למסע המרגש, שם
פגש ושוחח עם
נציג החסידות חה"כ
ישראל אייכלר, שחשף
טפח מההיסטוריה
המפוארת של בעלזא
◀ האדמו"רים לפני
השואה, הבריחה
המפורסמת והפריחה
הגדולה אחרי
המלחמה

יצחק דוד קוריץ

אלפי חסידים ואנשי מעשה, חסידי ואוהדי בית בעלזא, נטלו חלק בשבוע שעבר במסע הקודש של מרן האדמו"ר מבעלזא לקברי אבות בעיירה בעלזא שבאוקראינה ובקברי צדיקים נוספים. המסע התקיים כהכנה לקראת השמחה הגדולה בחצר הקודש, שמחת הנישואין של נכדת האדמו"ר, בת

לבנו הרה"צ ר' אהרן מרדכי, שתיערך בע"ה בחודש סיון בקרית בעלזא בירושלים.

רכבת אווירית הביאה את המוני החסידים מארץ הקודש ומרחבי תבל לעיר לבוב הסמוכה לבעלזא, ומשם המשיכו לבעלזא, שם נערך מעמד תפילה המוני מרגש במיוחד סמוך ונראה לציונים הקדושים של אדמו"רי השושלת, צדיקי בית בעלזא. מאוחר יותר המשיכה השיירה בראשות האדמו"ר לעבר גבול פולין והגיעה לעיר ליז'ענסק, שם נערך שוב מעמד תפילה נשגב על יד ציונו של הרה"ק בעל ה"נועם אלימלך" זיע"א, וכן בעוד ציונים נוספים ברחבי פולין.

אחד מהנוסעים שזכו להשתתף במסע הקודש היה חה"כ הרב ישראל אייכלר, מחשובי חסידי בעלזא. במהלך הטיסה לעיירה ישבנו עמו לשיחה חסידית ונוסטלגית. במהלכה הוא משתף אותנו בחוויות מרגשות במיוחד מהנסיעות לעיירה בשנים קדמוניות, שאף הוא זכה להשתתף בחלק מהן, כמו כן זכינו קצת לשמוע על ההיסטוריה המפוארת סביב העיירה המפורסמת וחצר הקודש בעלזא שלפני מלחמת העולם השנייה, טעם עלה הכורת על יהדות אירופה.

מי הם אדמו"רי השושלת הטמונים בעיירה בעלזא? "בבית החיים העתיק טמונים מייסד השושלת הרה"ק רבי שלום, ה'שר שלום' מבעלזא, ה'ערשטער רוב' (הרב הראשון – בגליציה מכנים כידוע את הרבי בכינוי "רוב"), שכידוע אף בנה את בית המדרש המפורסם בבעלזא, כאשר הוא בכבודו ובעצמו משתתף במלאכת הבניה בקדושה ובטהרה, לאחר שהשקיע לפני כן ימים ולילות של תפילות ותחנונים בהם זכה אף לגילוי אליהו – הכול כהכנה לבניית בית מקדש מעט זה. בימיו נהרו אלפים מכל רחבי אירופה לעיירה בעלזא וביניהם גדולי התורה והחסידות.

"בסמוך אליו טמון בנו הרה"ק רבי יהושע זיע"א ה'פריערדיקער רוב' (הרב הקודם), שאף הוא השקיע רבות במסירות נפש לחינוך הדור לתורה ועבודת ה'. בימיו גדלה ופרחה חצר הקודש לממדים עצומים, הוא אף טרח ונדד מעיר לעיר ברחבי גליציה ומחוצה לה למען הרבות תורה וחסידות, רבים רבים הצטרפו בימיו לחסידות. בסמוך אליהם טמונים צדיקים נוספים צאצאי מרן ה'שר שלום' זיע"א, שהיו אף הם גדולי עולם קדושי עליון.

"כידוע, גם הרה"ק רבי אהרן מבעלזא, ה'רוב' זכרוננו לברכה הנהיג את העדה הקדושה בעיירה בשנים שלפני השואה, אף הוא אינו טמון שם לאחר שנאלץ לברוח יחד עם אחיו הרה"ק מבולגריי זיע"א מאימת הנאצים, והגיע לארץ הקודש, שם עמל להפריח את השממה ובנה ושיקים מחדש את חצר הקודש יחד עם אחיו שלקח על עצמו את המשימה במסירות נפש, ובסוף ימיו נטמן כידוע בהר המנוחות בירושלים עיר הקודש. אחיו הרה"ק מבולגריי נטמן בעיר טבריה סמוך ונראה למקום ציונם של תלמידי הבעל שם טוב הק' זיע"א. יצויין כי בשנים האחרונות התגלה בעיירה בעלזא אף קברה של הרבנית הצדקנית מרת מלכה ע"ה, את הרבי ה'שר שלום"

זיע"א."

בהזדמנות זו תוכל לספר על הבריחה המפורסמת של הרבי זיע"א ואחיו מהעיירה?

"היה זה", מספר הרב אייכלר, "בחג שמיני עצרת בשנת ת"ש, בעיצומה של ימי השואה הנוראה. הנאצים שכבשו בסערה גם את אזור גליציה שמעו על ה'ראבין' היהודי המפורסם שנמצא בעיירה בעלזא ומנהיג את עדתו ביד רמה. הם החלו לחפשו והפכו כל פינה בניסיון למוצאו, בגין כך נאלץ הרוב ז"ל לעזוב במהירות האפשרית את המקום, וכך בעיצומם של מעמד ההקפות בבית המדרש – החליף הרבי את בגדי החג לבגדי חול גלות קליידער' (בגדי גלות), ועזב את העיירה יחד עם אחיו הרה"ק מבולגריי, אביו של יבלחט"א הרבי שליט"א. פניהם היו מועדות לעבר תחנת הרכבת, משם יצאו ברכבת האחרונה שיצאה מהמקום לעבר העיירה

סקוליע.

"4 שנים נדרו האחים הקדושים בדרכים, מתוכם שנה אף בהונגריה, כאשר רצף של סיפורי ניסים ועובדות שמיימיות של השגחה עליונה מלוות אותם, עד שזכו להגיע לארץ הקודש, שם כאמור הוקמה מחדש חצר הקודש. בארץ המשיך הרבי זיע"א להנהיג את העדה עוד 13 שנה עד להסתלקותו".

וכאן משתף אותנו הרב אייכלר בנקודה מצמררת ומספר כי בעת שעזב הרבי את בית המדרש היה זה בדיוק באמצע "ניגון ההקפות" הידוע בחצר בעלזא. כמובן שכולם נותרו שבורים ורצוצים בכך שלא הספיקו אפילו להשלים את הניגון. מאז ועד היום בכל פעם שמגיעים חסידים לעיירה להשתתף על קברי הצדיקים מנגנים ברגש רב את ניגון ההקפות להשלים את מה שלא התאפשר באותו מעמד בעיירה.

אגב השיחה נציין כי גם בנסיעה זו לאחר אמירת התהלים בבית החיים ותפילת מנחה שלאחריה, החל האדמו"ר לשיר את הניגון הידוע ברגש רב כשאלפי החסידים מצטרפים לשירה אדירה ומרגשת במיוחד.

מה נותר בעיירה לאחר החורבן?

"מאוחר יותר, גם בית המדרש העתיק נחרב עד היסוד, למגינת לב החסידים ותושבי העיירה, כך העיירה שהייתה עיר ואם בישראל ומטרופולין לתורה וחסידות, אליה הגיעו חסידים מכל רחבי אירופה, לעיי חרבות ומקום שממה. וכאן המקום להזכיר את העובדה הנוראה שארעה בעיר בוקרשט שברומניה בעיצומם של ימי המלחמה. היה זה כאשר האחים הקדושים הרבי מהר"א ואחיו הרב מבולגריי זיע"א, הגיעו במהלך מנוסתם לעיר בוקרשט, שם המתינו לרכבת מיוחדת בדרכם לארץ הקודש. בעת ההמתנה הם נכנסו לנחת קמעה בביתו של שאר בשרם, כ"ק האדמו"ר רבי אלעזר טווערסקי זיע"א מפאלטישאן, שהיה נינו של הרה"ק המהר"י מבעלזא ובן בית אצל בנו הרה"ק המהרי"ד זיע"א. הרבי ר' אהרן ישב ליד השולחן אחוז שרעפים, בסמוך אליו ישב אחיו זיע"א ושווחה עם המארח על זיכרונות מהעבר המפואר. בתוך הדברים נאנח המארח הרבי מפאלטישאן ואמר בשברון לב: "ברם, היום הכול חרב, בעלזא הוא דבר שהיה פעם ואיננו עוד ח"ו..."

"כ"ק מרן המהר"א שישב בסמוך ולא נטל עד כה חלק בשיחה, ניעור לפתע משרעפיו ובירר על מה נסובה השיחה, וכששמע את הדברים שאמר מארחו, נרעד ואמר בקול: "חס ושלום, איך אתם אומרים כדבר הזה, הלא קניי ז"ל, דער ערשטער בעלזער רוב (השר שלום) הבטיח ואמר 'בעלזא וועט זיין א ווינקל פאר תורה און יראת שמים ביז משיח וועט קומען', (ובתרגום ללשון הקודש "בעלזא תהיה פינת יקרת לתורה ויראת שמים עד ביאת המשיח). משפט זה נחרט לדורות בקרב החסידים ומושר בעל אירוע ברגש רב.

"לימים כאשר סיפר מרן יבלחט"א

האדמו"ר מבעלזא

עובדה נפלאה זו – התבטא על

כך כי "מי יכול לומר דיבורים כאלו בזמן נורא כזה, הלא רק מלאך ה' צבאות שהיה למעלה מן הזמן יכול לומר כן, לא איש בשר ודם". ואכן, בזכות האמונה השלמה שהאמין הרבי זיע"א בלב שלם כי אכן ההבטחה של זקנו ה"שר שלום" תתממש. אכן רואים זאת במוחשיות עד היום הזה כאשר חצר הקודש פורחת ומשגשגת לאלפים ורבבות ברחבי העולם כי יהודים רבים שאפו והשתוקקו בשנים שלאחר המלחמה להגיע למקום להשתטח על הציונים הק' ולהתרפק על זיכרונות העבר, אך האזור נסגר לכניסת מבקרים, ובפרט אזור זה הנמצא סמוך לגבול רוסיה-פולין, וכך כמעט אף אחד לא זכה לפקוד את המקום שהפך כאמור למקום שממה.

"שנים מספר לאחר מכן זכו שני יהודים מחסידי בעלזא להגיע למקום במסירות נפש, הם היו חסידים "פון דער איים" (מהביט), הלא הם הרה"ח ר' מגדל שימל והרה"ח ר' משה נחמן, שכונה בפי כל "ר' משה נחמן מחיפה", הם הגיעו לעיירה לאחר מאמצים והשתדלויות רבות במטרה למצוא שרידים מאותה תקופה מפוארת. לאחר שהפכו כל פינה ברחבי העיירה הם הצליחו אכן למצוא ידית ("קלאמקע") ואבן אחת שנותרו מהריסות בית המדרש, פריטים קטנים אמנם,

לימים כאשר סיפר יבלחט"א מרן האדמו"ר מבעלזא עובדה נפלאה זו – התבטא על כך כי "מי יכול לומר דיבורים כאלו בזמן נורא כזה, הלא רק מלאך ה' צבאות שהיה למעלה מן הזמן יכול לומר כן, לא איש בשר ודם". ואכן, בזכות האמונה השלמה שהאמין הרבי זיע"א בלב שלם כי אכן ההבטחה של זקנו ה"שר שלום" תתממש. אכן רואים זאת במוחשיות עד היום הזה כאשר חצר הקודש פורחת ומשגשגת לאלפים ורבבות ברחבי העולם

אך בשבילים הייתה זו התרגשות מיוחדת והם שמרו על כך מכל משמר. בהמשך הם פעלו אף לשקם את בית החיים העתיק שאף הוא חושל ונהרס בשנות השואה הנוראה."

מתי הייתה הפעם הראשונה בה הגיע הרבי שליט"א להשתטח על קברי אבותיו?

"כאמור, שנים רבות השתוקקו רבים להגיע למקום ואף חדרו ביותר לגורל המקומות הקדושים בעיירה, אף ממשלת רוסיה ששלטה אף על אזור אוקראינה והסכיבה סגרה את שערי המדינה פשוטו כמשמעו. אין יוצא ואין בא. רק בחודש חשון תשמ"ט התקבלה הידיעה המרעישת בקרב המוני חסידי בעלזא בעולם כולו – כי לאחר השתדלות ומאמצים רבים יוכל הרבי שליט"א לצאת לביקור קצר בן יומיים בעיירה, כאשר אליו יתלוו פמליא מצומצמת ביותר. ואכן כך היה, הרבי יצא לאוקראינה כשאליו מצטרפים כמניין חסידים להשתטח ולבקש לישועת הכלל והפרט. המשתתפים באותו מסע לא יכולים עד היום לכלוא את רגשותיהם מאותו מעמד שלא ניתן לתארו בכתב. הרבי ניגש בבכיות עצומות לעבר הציונים הק', פנה לכל ציון בנפרד ואמר, כי הוא בא לכאן לבקש על כל קהילת חסידי בעלזא ועבור כל כלל ישראל, וביקש בתחנונים מאבותיו הק' כי ימליצו טוב בשמים עבור כלל ישראל בדבר ישועה ורחמים.

"בהמשך הגיעו הרבי והפמליא למקום בו עמד בית המדרש העתיק והמפורסם בקצה השני של העיירה, מקום ממנו עלו תפילותיהם של המוני החסידים לאורך הדורות ובו ישבו אלפים על התורה ועל העבודה שנים רבות. גם שם נערך מעמד מרגש במיוחד עד דמעות, כאשר הרבי פוצח בניגון ההקפות ורוקד זמן רב בדבקות נוראה, חוויה רוחנית עצומה עברה על קומץ משתתפי אותה נסיעה."

האם גם אתם זכיתם להגיע למקום באותה תקופה? "אכן", מספר הרב אייכלר בהתרגשות, "כשנה לאחר אותו מסע יצאה משלחת נוספת של כ-50 חסידים

בשליחות הרבי שליט"א. היה זה לקראת יום ההילולא של כ"ק מרן מהרי"ד זיע"א סבו של הרבי, גם אני זכיתי להימנות על משלחת זו, גם אז כמובן ההתרגשות הגיעה לשיאים שקשה להעלותם על הכתב."

מבין דבריו של איש שיחנו רואים אנו זאת על פניו, והוא אף מוסיף לנו מילים כדי לשבר את אוזנו, כי הוא מרגיש קנאה באותם אברכים היושבים כעת במטוס בו אנו טסים, שזוהי להם הפעם הראשונה בה הם יזכו להגיע ולהשתטח על קברי האדמו"רים בבעלזא, בכך הוא ממחיש לנו את תחושותיו וחוזר במנהרת הזמן לאותה חוויה רוחנית עילאית אותה הוא חווה בנסיעה הראשונה בשנים קדמוניות.

"אני מניח", הוא מוסיף, "כי כל מי שבא לבעלזא בפעם הראשונה, זוכה להתעלות רוחנית והשתפכות הנפש ששום מילה לא תבטא אותה על גבי הנייר."

מתי ביקר הרבי שליט"א שוב בעיירה?

"בכ' סיון תשנ"ג הגיע הרבי שוב לבעלזא לקראת שמחת נישואי בנו הרה"צ ר' אהרן מרדכי, שם שוב התרפק הרבי על המצבות הק' והזמין את זקניו הק' לשמחת הנישואין וביקש לישועת הכלל והפרט. בכ"ב חשון תש"ס, יום ההילולא של מרן המהרי"ד זיע"א, הגיע יבדלחט"א נכדי הרבי שוב ל"שטעטל", הפעם היה זה בסימן מיוחד של הזמנה לחנוכת הבית. באותה שנה הסתיימה מלאכת הבניה של בנין ה"מרכז העולמי" של חסידי בעלזא בירושלים שנבנה אף הוא בקדושה ובטהרה ובהעתק מיוחד מבית המדרש בעיירה בעלזא. "הרבי שליט"א דיבר באותו מעמד רבות בענין זה ואמר בדבריו ליד הציונים הק' כי הוא בא לבקש לעלות את כל תפילותיהם של הצדיקים שהתפללו במקום זה, שיעלו להיכל בית המדרש בירושלים, והקדושה ששרתה פה תשרה גם שם. הוא אף הדגיש כי הבנין החדש זה אמנם קירות חדשים וכו', אבל ברוחניות זה הכול המשך מהעיירה בעלזא. במשך השנים הגיע שוב הרבי שליט"א מספר פעמים למקום לפני שמחות נכדיו."

וכאן מציין לנו הרב אייכלר שזכה להשתתף במסעות אלו, כי בכל פעם ההתרגשות גובר כאילו מדובר בפעם הראשונה שנוסעים למקום.

מן הראוי להביא כאן ציטוט מדברי הרבי שליט"א שאמר בדבריו בנסיעתו בשנת תשנ"ג: "כאשר באים על מקומות הללו ומתבוננים ורואים את החורבן הגדול הנמצא כאן, בשעה שמעלים במחשבה את אשר היה כאן לפני, שבעלזא הייתה אכן פינת יקרת שמכאן יצא עמוד האש ועמוד אור לכל העולם כולו, בעיר זו עבדו הצדיקים את השי"ת בגודל קדושה וטהרה כדוגמת מלאכי השרת, בעיירה זו שנתאספו בה בשבתות ובימים טובים אלפי אלפים מבני ישראל לשמוע את התפילות הקדושות, להקשיב אל התורות הקדושים שנאמרו כאן במשך ארבעה דורות. אלפי יהודים ובמשך כל הדורות אלפי רבבות יהודים אנשים נשים וטף באו לכאן לשפוך את לבבם הנשבר לפני הצדיקים הקדושים אשר מנוחתם כבוד כאן, ואשר גור כאן ועבדו את השי"ת, אלפי אלפים מבני ישראל נושעו כאן בישועות וברפואות בגשמיות וברוחניות גם יחד, ומה קרה כאן כהיום, איך זה נראה כהיום, איזה חורבן יש כאן כהיום, איפוא הם האלפי יהודים שבאו לכאן לבעלזא לפני המלחמה, נהרגו, נשחטו ונשרפו על קידוש השם..."

והרבי סיום במילות נחמה: "אבל זו נחמתנו, כאשר הבורא כל עולמים מסבב כל הסיבות הציל את דודי הקדוש זיע"א (הרבי ר' אהרן זיע"א), אשר היה הרב האחרון פה בבעלזא לפני המלחמה ואת אדוני אבי זיע"א (המהר"מ מבולגריי), שבאו לארץ ישראל וחזרו והקימו מחדש את הפינת יקרת הזו, אשר עליה הבטיח כ"ק אדוני אבי זיע"א האדמו"ר הראשון לבית בעלזא, שהפינת יקרת של בעלזא תעמוד עד ביאת המשיח, וכל יהודי שירצה לדעת מן השי"ת יסע לבעלזא, אותה פינת יקרת קמה שוב, ויכולים אמנם לראות כי בעלזא אכן ממשיכה להיות פינת יקרת שיודעים שם משמו יתברך..."

■

בהצד הקודש לעלוב

רבי אלעזר קעניג מברסלב צפת

רבה של ירושלים, הגרש"מ עמר

צילומים:
פישל רוזנפלד

בחצרות בית השם

השבוע בחצרות גדולי ישראל

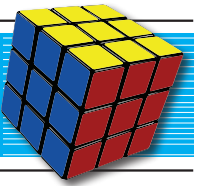

בחצר הקודש סאטמר

בחצר הקודש תולדות אברהם יצחק

ספינו

את זה למישהו אחר עם מבט עקום. ג'ף החבר שלי, התחיל לקרוא הרבה ספרים, הוא בעיקר התעניין בפסיכולוגיה, אני צפיתי בו ממקומי על המדף כשהוא מסיים ספר אחרי ספר ומניד את ראשו לשלילה באנחה קלה ועצובה. לפעמים ג'ף דיבר לעצמו כי הוא חשב שאף אחד לא שומע (לא ידעתי אם להיעלב או להבליג), הוא העסיק את עצמו הרבה בתגובות החברתיות המוזרות של בני האדם כאשר הם, הוא חשב שאין לו סיכוי לעולם להשתלב עם "הרגילים", כי לפעמים הוא פשוט לא הבין את ההתנהגות המגוחכת שלהם וזה גרם לו להרגיש זר ביניהם, הוא היה מתוסכל מזה. ניסיתי לומר לו שהוא בחברה טובה ושהוא הנורמלי פה, אבל אני הייתי רק ספינו, אמנם אבטיפוס אבל עדיין לא כזה שבאמת מסוגל לדבר.

מהדברים החכמים שג'ף אמר לעצמו, הבנתי שהוא פשוט לומד את השפה של "הרגילים" בשביל להתנהג כמותם גם במקרים שבהם הוא לא מבין את ההיגיון שמאחורי ההתנהגות שלהם, אני חושב שהוא קרא לזה "מוסכמות חברתיות" או משהו כזה, זה היה כלל הנראה הדבר שהיה חסר לג'ף, התכונה שהוא נולד בלעדיה. הוא גם הזכיר תופעה חברתית המכונה "ספינו", שבה הרבה אנשים עושים או חושבים בצורה מסוימת רק משום שזו "האווירה" מסביבם, בדומה למזג אוויר קר שבגללו כולם לובשים מעילים, אז זה אותו-דבר, רק במחשבות ומעשים שבעצם אין מאחוריהם כלום.

כשהוא אמר את המילה הזו "ספינו", גיחכתי לעצמי במרירות, הבנתי לפתע למה מכנים אותי ואת בני-דודי "ספינים", זה נגזר מאותו שורש, כולם מסובכים אותונו רק משום שכולם מסובכים אותונו, לא המצאה ולא בטיח, רק כמה ילדים עם מבט עקום.

ואז ג'ף התחיל לסובב אותי ביחד עם כל "הרגילים", הוא עשה זאת משום שרצה להשתלב, אבל רק אני שמתי לב לעובדה שהוא לא עשה את זה עם מבט עקום, זה לא היה אמיתי, הוא לא באמת עשה את זה מתוך דחף.

אני מחבב אותו את ג'ף, הוא בחור טוב, אני מקווה בשבילי שיצליח להשתלב איכשהו בתוך התנועה הסואנת הזו שנקראת החברה האנושית, אני רק מקווה שהספינו הזה שלנו יחזיק מספיק זמן כדי שיוכל לקלוט את הניואנסים הקטנים לפני שכולם יעברו לספינו הבא עם המבט העקום שלהם וישאירו אותו מאחור. אם תשאלו אותי (ומשום מה אף אחד לא שואל), אני חושב שכולם שם צריכים פסיכיאטר.

ולהתקדם יפה, המבט שלו כבר לא היה כזה עקום, מה שאני אפשר לומר על המבט של שאר הילדים "הרגילים" כמו שאני וג'ף כינינו אותם בסתר, הם התחילו להסתובב (אהה) עם חבר'ה כמוני, רק קצת פחות חכמים (טוב אתה לא באמת מצפה ממישהו לחשוב בהיגיון כשמסובכים אותו כל כך הרבה פעמים ברצף), הם לא היו נפרדים מהם לשנייה, בשיעורים, בהפסקות, בבית

או בחוץ הם היו בוהים בהם מסתובבים והמבט שלהם התעקם קצת כאילו שהם לא באמת נמצאים שם.

ג'ף עצמו נתן לי מנוחה ולפעמים מלמל לעצמו בשקט שהוא לא מבין את העולם המוזר הזה, אהבתי את קו המחשבה הזו, אני עצמי לא הבנתי את העולם המוזר הזה שנהנה לסובב דברים ללא תכלית, אם כי רציתי לפעמים שקצת יסובבו אותי, אחרי הכול צריך קצת לשחרר את הקפיצים לא?

ביחד עם תופעת "הספינים" (ככה הם קראו לנו בלי להתבייש) שצצו בכל פינה, כל אחד ידע לספר גם על "זאת שהמציאה את זה", וש"לא היה לה כסף לשלם על הפטנט", הם לא הפסיקו ללהג על כך ש"היום אין לה שקל ומישהו אחר הפך להיות מיליונר", לאחר שהם סיפרו את זה אחד לשני (תוך כדי הסיבוב הכפיייתי של בן-הדוד התורן) הם שקעו בתוך הדרמה הזו שאולי הייתה אמיתית ואולי לא, ואז מייד המשיכו הלאה בריצה אולי לספר

הילד הסתכל עלי במבט מוזר.

"על מה אתה מסתכל ילד?" אמרתי בזעף ללא קול, "אף פעם לא ראית פלסטיק מסתובב?"

הילד כמובן לא שמע אותי ורק המשיך לבהות בי עוד כמה שניות בשעה שהסתובבתי על אצבעה של הפסיכיאטריה.

"אתה רואה ג'ף?" אמרה לו הפסיכיאטריה בהתרגשות, "זה

יעזור לך למקד את המחשבות שלך..."

הילד לא הראה התלהבות מיוחדת הוא רק לקח אותי בידו וניסה לתת סיבוב.

כצפוי הוא לא הצליח בפעם הראשונה.

"היי זה כל מה שיש לך?" צעקתי, "תן

סיבוב אחד חזק ילד!"

הילד עצר והחזיר אותי לידה של הפסיכיאטריה, הוא היה נראה קצת לא בסדר אם לומר את האמת, המבט שלו היה עקום והוא כל הזמן הכניס והוציא את היד מהכיס.

הפסיכיאטריה הייתה נראית קצת מאוכזבת.

את האמת אני לא מאשים אותה, אני הייתי שם כשהיא המציאה אותי וחשבה שזו המצאת המיליון שתועיל לאנושות כולה, והילד הקצת-מוזר הזה אפילו לא מפרגן חיוך, לך תגדל ילדים.

הילד הישיר לפתע את מבטו ואמר, "בשביל מה זה?"

הפסיכיאטריה הרימה את מבטה בבהלה, "מה... מה אמרת ג'ף?"

"זה רק מסתובב כל הזמן, מסתובב ומסתובב..." אמר הילד, ואני חשבתי לעצמי שהוא אמר את המילה "מסתובב" פעם אחת יותר מדי.

"אני לא מאמינה", לחשה הפסיכיאטריה, "אתה באמת דיברת אלי עכשיו?"

הילד המכונה ג'ף הרכין שוב את מבטו,

והפסיכיאטריה קמה מכיסאה ויצאה מהחדר במהירות, "מה היא מתרגשת?" חשבתי לעצמי, "ביג-דיל, אם היה לי פה גם אני הייתי מדבר..."

אבל כנראה שהג'ף הזה אמר משפט מאד חכם בגלל שמיד לאחר מכן החדר היה מוצף באנשי מקצוע כדוגמת הפסיכיאטריה שהמציאה אותי, הם התחילו להעביר אותי מיד ליד ולסובב ולסובב ולסובב... אם לומר את האמת ברגעים הללו אני וג'ף הסתכלנו על כולם כמו חבורה של אוטיסטים שאיבדו את זה לגמרי, לא תיארתי לעצמי שזה מה שעומד לקרות לאנושות כולה.

אז אני הייתי האבטיפוס, אחרי הגיעו עוד הרבה אחים ובני-דודים שיצאו מגבולות המרפאה הקטנה וחצו את הים הגדול בדרכם אל המוני ידיים עסקניות ומסובבות על כל הראש. אני עצמי ניתנתי במתנה לג'ף שהתחיל ללכת לבית-הספר

רבי שמעון, ההר והביטול

רגע אחד אחרי כינוס הילדים שערך בני השליח בקרית גת, עמדתי מול הררי הפסולת והבנתי לפתע שהשקט שאחרי והרעש שלפני הם שני חלקים של אותו השלם • וגם, כיצד מגיעים נשים לשלמות

עליהם? אל דאגה הם כבר נאספו בשלום אל אבותיהם במכולה הירוקה שבשולי המתחם. ולי הם הזכירו את "בהר-בחוקותי". את ההר הגבוה (סיני) ואת השפל (ביטול) המשלימים זה את זה. בהר – מסמל גדלות, גבהות, צמיחה, מציאות חשובה. לעומת זאת בחוקותי – מלשון "חוקה חקתי ואין לך רשות להרהר אחריה", מסמל ביטול בתכלית. שאגות הילדים בכינוס והשקט שאחריהם הם שני חלקים של אותו שלם.

אמהות – קריירה נשית

בוודאי גם אתם הבחנתם בזה. בשנים האחרונות נשים רבות שאינן שומרות תורה ומצוות (עדיין) חוזרות אחורה. חוזרות לאימהות. מגיעות הביתה מוקדם ומותירות על קריירה. בסופו של דבר המימוש העצמי הכי משמעותי של הנשיות – של האישה – הוא באימהות ככל שתבנה לעצמה קריירה. לא, הן לא רואות עצמן כאחיותיהן חובשות הפאה והחצאית של לוחמות הפמיניזם. הן גם ממש לא ממשיות דרכן של סימון דה בובואר או וירג'יניה וולף, והן אף מאמינות כי הפמיניזם גרם נזק חמור לנשים, מאחר שהוא ביטל את ערכם של התפקידים הנשיים והעמיד כמודל אידיאלי יחיד את התפקידים הגבריים.

ובמילותיו של הרבי מליובאוויטש: "מה יכול להיות משפיל יותר ממצב בו אומרים לאדם שאסור לו להיות על-פי טבעו ובהתאם לאישיותו ולתכונותיו המיוחדות, אלא שלמותו תתבטא רק בכך שיעשה את כל המאמצים ויאבק כדי לחקות משהו אחר ולהידמות אליו? שיטה זו ביטלה לחלוטין את חשיבותה של האישה כאישה ואת ערכם של תפקידיה המיוחדים".

הכותבת היא בעלת "הבחירה שלי", מנחת אירועים, מרצה ושדרנית רדיו |
http://www.miri-mychoice.co.il

העפתי מבט מיואש על הרחבה שמולי, הרצפה הייתה זרועה ריבועי נייר בצהוב וכתום ממוספרים אותם החזיקו לפני רגע קט ילדים נלהבים בכף ידם הקטנה בציפייה לשמוע את הכרוז אומר את המספר הרשום בנייר שבידם.

על השולחנות הפזורים בשטח שנראה לפתע נטוש באחת מהמון הילדים שגדשו אותו, עמדו מבווישים מכשיר הפופקורן השמנוני ומכשיר הסוכר הדביק ומסביב אריזות "שלוקים" ריקות וחסרות אוויר בדיוק כמו המבט על פניו של בןי השליח שרק דקות ספורות קודם עמד כולו אנרגיה, אש ולהבה וקרא בשמותיהם של הילדים הזוכים בספינרים.

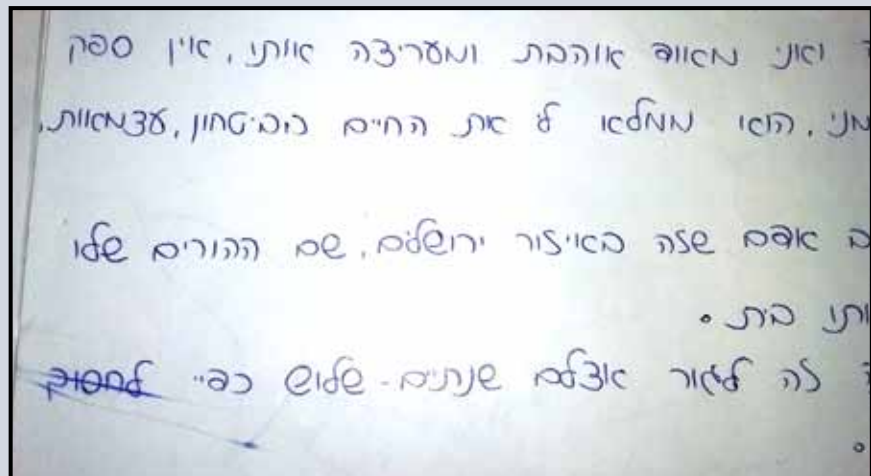
עוד עיני סוקרות את הרחבה ומישהי מאי שם הואילה להביא לנו מטאטא כביש. לפתע קלטתי שנשארו לבד להתמודד עם ארץ זרועה מוקשים, סליחה, לכלוכים. רק אנחנו, אימא ובנה, והתופים שעמדו מבווישים בזירת האירוע.

תודה לאלוקים על שקיות האשפה הענקיות ועל מכולת הזבל שעמדה בצד. תודה לאלוקים ששלח אלינו אבא ובן אמנם חסרי כיפה אבל עם רצון עז לתפוס בזנבו של כינוס הילדים לכבודו של רבי שמעון. הם אכן התאכזבו לגלות שהגיעו מאוחר מדי. אבל... אף פעם לא מאוחר כאשר מדובר ברבי שמעון. השניים אמרו פסוקים ועזבו את המקום לא לפני שגירדנו להם ממתק או שניים ששרדו איכשהו את המוני הילדים שמילאו את השטח שמולנו.

אה. אז ככה זה נראה. כך נראה השקט שאחרי הסערה. אבל האמת היא שמחאות הכפים של הילדים וקול אמירת הפסוקים לא נדם. אין לי ספק שעוד ימים, חודשים ושנים, יזכרו ילדי השכונה את הכינוס בו שילבנו גם טקס חלאקה מרגש לשלושה מילדי השכונה, כולל הנכד שלי, בנו של השליח. אני בטוחה שקול הפסוקים ימשיך להדהד בליבם של הקטנים שרק לפני רגע שאגו בעוז שמע ישראל, ויזכירו להם בני איזה עם הם.

והלכלוך והפסולת שנשארו, מה יהא

סודות הכתב

אזור האמצע

פעם הקודמת עסקנו באזור העליון של הכתב שמאפיין את העלייה כלפי מעלה, עולם הרוח וההשכלה או לחילופין הדמיון והעופפות. הפעם נדבר על האזור האמצעי אליו שייכות בעיקר אותיות ב,ה,ח,כ,מ,ס,ר,ת. אזור זה בכתב שייך לתפקוד היומיומי ודרכו אפשר ללמוד על הרגשות שלנו, ההרגלים והפן החברתי.

האיוון מתבטא בכך שלכל חלק באישיות ישנו מענה מסוים גם אם אזור מסוים יותר מפותח מהשני, חשוב להביא לידי ביטוי את יתר המשאבים שקיימים בנו. גם רופא מנתח שצריך להפעיל בקרה וקור רוח בזמן ניתוח צריך לגלות אמפטיה לחולה בזמן ההתאוששות, ומצד שני גם אדם רגשני צריך לדעת לשלוט על עצמו כשמשוה מוציא אותו מהכלים. מאד שכיח למצוא אצל ילדים כתיבה שאזור האמצע מודגש בבירור, זה מאפיין את התקופה הזאת שהילד בעיקר עסוק בעצמו ובעולמו הרגשי הרבה יותר מאשר בעולם הרוח והחשיבה. אצל האדם הבוגר ישנה ציפייה שהוא ינצל יותר מרכיבים מתוכו ומחוץ לו. וככל שישתמש ביותר משאבים כך יעשיר ויפתח את עולמו הפנימי והחיצוני. ידוע שהמלאכים נקראים עומדים ואילו הנשמות נקראות מהלכים.

כאן האזור האמצעי מבטא התעסקות יתר עם עצמה שתבוא לידי ביטוי בהשקעה מוגזמת בלבוש, איפור ושאר סממנים חיצוניים, ואילו הרגש והחשיבה יהיו שטחיים חסרי התפתחות עד כדי תלותיות וחוסר פיתוח עצמי מתוך פינוק יתר בילדות.

טיפוסים אלו זקוקים לתעסוקה נוחה שאין בה אחריות רבה, אך רצוי שתהיה מתגמלת באישורים חברתיים, לעיתים קרובות נשים בטיפוס הנ"ל יעסקו בתחום היופי והטיפוח מצד אחד יש להן אהבה לאסתטיקה וסבלנות לפרטים קטנים ומצד שני הן מקבלות מחמאות על כישורן.

טעים

לזניה גבינה עם תרד וברוסקטה

מתכונים חלביים לשבועות, לזניה גבינה עם תרד וברוסקטה וקיש בטטה וגבינה, טעימות ומתאימות לאירוח ולחג השבועות, מהשף של חברת 'מבושלת', שלום בוסקילה.

אביזרים - תבנית פיירקס מלבנית בינונית
חומרים
 12 יח"י עלי לזניה, מבושלים למחצה במי מלח
 2 כוסות רוטב עגבניות ביתי או קנוי
 2 גבינת קוטג' 9%
 1 גבינה לבנה 5% של 500 גר'
 גבינת פטינה מגורדת 150 ג'
 גבינה צהובה מגורדת 150 ג'
 מלח / פלפל לבן - לטעם
 אגוז מוסקט טחון 2 קורט
 ביצים 3 יח"י L
 קמח 4 כפות
 שמנת מתוקה 1/4 כוס
 בזיליקום טרי, פרוס דק לרצועות 1/2 כוס
 תרד טרי, חלוט במי מלח ומצונן, סחוט היטב 2 כוסות
 עגבניות שרי, חצויות 10 יח'

קיש בטטה וגבינה

150 ג' גבינת פטינה מגורדת
 500 ג' גבינה לבנה
 150 ג' גבינת צהובה מגורדת
 4 כפות שמנת מתוקה
 1/2 כוס אגוזי מלך קלויים וקצוצים
 3 יח"י L ביצים
 4 כפות קמח
 מלח / פלפל לבן לטעם
 1/8 כפית אגוז מוסקט טחון
 1/4 כוס בזיליקום פרוס דק

אופן הכנה:
 ● לחמם תנור ל 170 מעלות.
 ● לערבב את כל חומרי המלית היטב. לטעום. לצקת על בצק הקיש. ניתן לרדד ולסדר פסי בצק פריך שתי וערב מעל.
 ● לאפות כ 40 דקות עד להתייצבות.

חברת 'מבושלת' הינה מהחברות הגדולות בישראל לארוחות מוכנות ולשירותי הסעדה, למסודות חינוך, חברות, ארגונים ובתי דיור מוגן בכל רחבי הארץ.

אביזרים - תבנית פאי בקוטר 28
רכיבים (ל כ-15 קציצות)
 בצק קיש/פאי: (ניתן גם לקנות מוכן)
 1/3 כוס קמח
 200 ג חמאה קרה, קוביות
 1 חלמון
 3 כפות מים
 1/2 כפית מלח
אופן ההכנה:
 ● בקערת מיקסר, להקציף בו גיטרה את החמאה לקרמיות. להוסיף חלמון ומים עד שנספג.
 ● להוסיף קמח מנופה ולערבל עד שנטמע. לצנן 30 דק' במקרר.
 ● לשמן ולקמח תבנית פאי. לרדד בצק מעל ולחתוך בהתאם. לחזור תחתית בעזרת מזלג למניעת תפיחה. לשים בפריזר ל 30 דק'. שאריות ניתן לשמור לקישוט עליון.
 ● להכניס לתנור שחומם מראש ל 180 מעלות. לאפות 10 דק', להוציא ולצנן.

מלית לקיש:
 בטטה חתוכה לקוביות, צלויות בתנור עד לרכות 2 גדולות

נשאר במשפחה ← הניה גולדברג

אני תקועה! מה עושים?

בנות רבות שהשדיוך שלהן מתעכב משום מה שואלות את עצמן מה עושים? ניסיתי הכל. נפגשתי עם מספר רב של בחורים. נעניתי כמעט לכל שידוך. פניתי לשדכניות. השידוך אינו מגיע. איך אני מתקדמת מכאן? צריך להבין שבכל דרך שתעלה, הבסיס ההתחלתי שווה בכולן.

אם את חושבת להיעזר, ולא משנה אם זו עזרה של ידידים, או מקצועית, עליך לשאול את עצמך שני דברים:

האם אני נותנת אמון במה שיאמרו לי, או שאני ספקנית ללא תקנה?

האם יש לי מוטיבציה אמיתית להשתדך?

אם התשובה בשניהם חיובית, כדאי לך לבקש עזרה. זה יעזור לך מאד. ובכל מקרה, כדאי לך לדבר עם הסובבים אותך (הורים או חברות) באשר לאופי העזרה שאת מבקשת. לפעמים עצם הדיבור עם אחרים הוא כבר התחלת העזרה, כי "תשועה ברוב יועץ".

אך אם את יוצאת מתוך הנחה של "אני מבקשת כרגע סתם לדבר, אם לא יועיל, לא יזיק" יש להניח שלא יועיל, כי את רק רוצה לדבר (ולא נורא אם זה מה שאת מחפשת – פשוט לדבר). לפעמים משהו אומר לך משפט כמו "בשביל מה לך, כל מה שתעשי במילא לא יעזור", או, "לא כדאי לך לעשות כלום כי כלום לא עוזר" וגורם לך לא לחפש עזרה, הוא הצליח להטיל לך ספק בעצם הרצון להיעזר. לא בטוח שכדאי לך להישמע לו.

במקום שאין אמון, אין אפשרות לבנות שידוך. יש כאן תהליכים מקבילים. אמון נדרש לשידוך ואמון נדרש לבקשת עזרה (ואגב כל עזרה, לא רק בענייני שידוכים). במקום שיש חשדנות, שם אין סיכוי שמהו יעזור.

כך גם עם המוטיבציה. אם מישהי מבקשת עזרה, כי "שלחו אותי" או כי "אמא שלי רוצה שאבקש", לא ברור שהיא תגיע לשידוך גם אם יראה שנכון לחפש עזרה.

לא תמיד מי שאומרת שהיא רוצה להשתדך, אכן באמת רוצה. לפעמים היא רוצה בדיבורים, אך משדרת במעשים את ההפך. כמו מישהי שאומרת בשיא הלהט "ברור שאני רוצה מאד להשתדך" אך בפועל מטילה דופי בכל בחור שמציעים. ואם אומרים לה "את מורידה את כולם", היא עונה "מה אני אשמה שכולם לא מתאימים לי. הבעיה כלל לא בי, אלא בזה שעוד לא מצאתי את שלי?". ובכן, יש הגיון בדברים, אך השאלה אם הבעיה בזה שהיא עוד לא מצאה את שלה, או אולי שהיא עוד לא החליטה בכלל אם היא רוצה...

להגיד "רוצה", קל מאד, לפעול "רוצה" הרבה יותר קשה. אלו שני הדברים אמון בסיסי ומוטיבציה. אם התשובה היא, יש לי אותם, אפשר לחשוב על עזרה. אם לא, חייבים קודם כל לבדוק את החלק הזה של הדברים לפני שמתחילים.

בת 35 היתה בתסכול מתמשך וחיפשה עזרה, כי "כולן מתחתנות ואני נשארת אחרונה בעולם". אחרי תקופה, ובמאמצים רבים, היא הגיעה לשידוך (עם אדם נהדר). במבט לאחור כשהיא התחילה לחשוב מה גרם לה בע"ה למצוא שידוך אחרי שנים ארוכות של חיפושים, היא נזכרה במשפט שהיא עצמה אמרה בהתחלת הדרך: "אני אומרת לך בשיא הרצינות, השנה אני נשואה, ויהי מה", השאלה שהיא נשאלה היתה "עם מי?" תשובתה היתה "זה לא משנה. מה שברור שאני השנה מתחתנת".

ובכן לאף אחד אין חוזה עם הקב"ה, אך אם יש מוטיבציה חזקה, והבת מאד מעוניינת, ופועלת נכון ומתוך אמון, האם יתכן שיקרה הנס והקב"ה יזמן לה את שלה?

הכותבת היא פסיכותרפיסטית לענייני משפחה ושידוכים. להרצאות, או לפגישה אישית: 026424049 yeutztov@gmail.com

פריכה: הלה פאלה

במתבח

שרה פכטר → אמא מחליפה

"לאן אתם נוסעים באמצע הלילה?" רותי התעוררה משנתה ובחצי עין פקוחה העלתה את השאלה.

"אה, לסבתא שלי. לכו לישון אנחנו חוזרים מהר", השבתי לה בטון מרגיע.

חצות ליל. עשרים דקות קודם לכן קיבלתי שיחת טלפון מסבתא שלי שנמצאת בארץ לרגל חתונת אחד הנכדים שלה. היא התקשרה אלי רגע לפני שדידיתי למיטה.

"אם תבואי עכשיו אספר לך", היא הבטיחה לי. הצצתי בשעון, שלחתי מבט אל הבעל, וידענו.

אנחנו טסים אליה. עכשיו.

זה שנים שאני מנסה לדובב את סבתא שלי ששרדה את אימי השואה, את גיהנום המחנות, את אושוויץ ומחנות נוספים. היא היחידה שנותרה ממשפחתה הענפה, אישה יפה ומרשימה שהקימה משפחה מרשימה לא פחות. רק הדוק הרטוב שמדי פעם שוטף את עיניה מעיד על עברה.

"ספרי סבתא", התחננתי בפניה אלפי פעמים. ורק מדי פעם היא הייתה משחררת סיפור, אבל מעולם לא קרה שישבה ודיברה וסיפרה באמת מה עבר עליה שם, מה עבר על ילדה בת שתיים עשרה שראתה את הוריה ואחיה ואחיותיה נרצחים מול עיניה והיא עוברת דרך ייסורים מחרידה עד גיל שש עשרה, מנסה לשרוד את הפחד, את המוות, את האימה.

והנה באישון לילה, היא מתקשרת ואומרת לי: בואי, אני רוצה לספר לך. למרות העייפות הגדולה ידעתי שאנחנו יוצאים לדרך.

והיא חיכתה לי. ישבתי עם מכשיר הקלטה ביד, שתיעד את כל הסיפור. היא ספרה על החייל הצ'כי שריחם עליה ונתן לה עגבנייה. והיא לא ההינה לאכול ממנו לברה, אלא חתכה את העגבנייה לעשרות חתיכות והתחלקה עם שאר הבנות, היא גם ספרה לי על האח הקטן והחמוד שלה, ילדון מתוק מדבש, שהיה רק בן שלוש, והיא חולמת שהוא עדיין חי אי שם ברוסיה, אולי. היא סיפרה על ההשפלות, על הפחד, על האימה, ואחר כך על ההשלמה.

חזרתי הביתה בשעה מאוחרת מאוד, כשאור שחר כמעט ובקע. את ההקלטה החבאתי עמוק במדף, ואני מתכוונת להקשיב לה ולהעלות על הכתב שעות ארוכות של שיחת נפש אמתית, השתפכות בלתי מתוכננת של סיפור חיים שחובה עלינו לתעד. זו הפעם הראשונה שהיא דברה באמת.

"אימא?"

הבת שלי קטעה את ההתרגשות שלי, טרם חזרתי למציאות, עדיין הייתי לצידה שם...

"מה מתוקה?"

למה נסעת לסבתא מאמריקה בשעה כל כך מאוחרת?" מימי בת השבע שלי תלתה בי זוג עיניים תמהות.

"עוד מעט היא טסה לארצות הברית ורק רציתי להגיד לה שלום", מצאתי את עצמי מורחת אמת אחרת על מציאות אחרת לגמרי.

ובפעם הראשונה הבנתי כי נפל דבר בישראל. למה אני לא משתפת אותה בסיבה האמתית שבשלה הלכתי לסבתא שלי? אני צריכה להודות ביני לבין לעצמי. אנחנו מכחישים את השואה מול הילדים שלנו ולא בגלל רצון להכחיש, אלא בגלל הנטייה שלנו לגונן עליהם.

אני מפחדת לספר לה את האמת, אני מפחדת להתעמת עם מה שהיה שם. אני רוצה לגונן על הבת שלי. אני נהגת בדיוק כמו שסבתא שלי נהגה במשך שנים. היא גוננה עלינו לאורך כל הזמן, לא רצתה לספר, כי לא רצתה לצער אותנו, דאגה שלא יהיה לנו קשה רגשית... כל בוגר דור שני לשואה יעיד, שזהו עידן שהביא לחינוך את הידיעה שאסור לנו לשכוח ואסור לנו לסלוח, ומצד שני, מקנן בנו הרצון להעניק לילדים שלנו אושר ולשחק, ובתווך מעצים את הידיעה שכל נכד שנולד הוא הוכחה ניצחת כי העם היהודי לנצח יישאר.

רק שאז הפכנו להורים בעצמנו, וההורים של היום הלכו מספר צעדים קדימה, ואנחנו רוצים לגונן על הילדים שלנו.

והנה מול מימי בת השבע שלי, אני מפחדת אפילו לספר לה כי הייתה שואה, וכל המשפחה של סבתא שלי נרצחה בה. הטיעון שעולה לי בראש: היא מצעירה מדי, היא קטנה מכדי לחשוף אותה למה שקרה שם, היא לא תוכל להבין ולהכיל, ואם כך, מדוע לעורר בה פחדים בגיל כה צעיר?

ואני נזכרת בבת העשר שלי, שלפני מספר שבועות, מול זוועה בה נמחקה משפחה שלימה בטרגדיה האיומה של השריפה, היא ישבה ובכתה לילה שלם, ויום למחרת, במשך יום תמים בהתה מבעד לחלון וסירבה לשתף אותנו מה עובר עליה, עד שנשברה ואמרה שחברה סיפרה לה על מה שקרה ולכן היא הרוסה מצער. הגוף שלה רעד, והעיניים שלה דמעו. עמדנו מולה במשך מספר דקות חסרי אונים, רק מלטפים ומרגיעים במילים שבלוניות. מצאתי את עצמי מחייגת לפרופסור ורלידר (הוא לא היה זמין...) ובסוף רק המשכנו לחבק אותה והסברנו לה שבחיים קורים דברים, ביניהם אסונות וטרגדיות ואין לנו תשובה על כך, רק להתפלל ולקוות שהיא לא יקרה שוב לאיש, ולנסות לנקוט בצעדים שימנעו טרגדיות, ככל שידנו מגעת. ניסינו לדבר על לידה שעליה להדוף את הפחד פן יעצור אותה מלהתקדם.

לתגובות: saratikshoret@gmail.com

עוגיות שיבולת שועל

עוגיות שמשלבות מגוון מרכיבים בריאים כמו קמח חיטה מלא אורגני העשיר בסיבים תזונתיים, וויטמינים ומינרלים, שמן קוקוס אורגני בכבישה קרה - בעל יתרונות בריאותיים רבים בהם - חיזוק מערכת החיסון, ושיבולת שועל אורגנית עשירה בחלבון, ברזל, מגנזיום, סידן, סיבים תזונתיים ועוד • חברת "תבואות", מציעה מתכון נהדר להכנת עוגיות שיבולת שועל - טעימות, קלות להכנה ועשירות בערכים בריאותיים

מצרכים ל-10 שיפודים:

- 2 כוסות קמח חיטה מלא אורגני
- 2 כוסות שיבולת שועל
- 1 כוס סוכר דמררה אורגני
- 2 כפיות אבקת אפיה
- 1/4 כוס יין
- 1/2 כוס שמן קוקוס אורגני בכבישה קרה
- 1 כוס רסק תפוחי עץ (אפשר מוכן מצמצנת)

1/2 כוס שברי אגוזים או שקדים

אופן ההכנה:

- מערבבים את כל המרכיבים בקערה גדולה. מוסיפים בסוף את אבקת האפייה. (אם התערובת מתפוררת ולא מספיק דביקה אפשר להוסיף מעט מים).
- יוצרים עוגיות ומניחים אותן על תבנית אפייה במרחק זו מזו (כי הן מתרחבות באפיה). אופים בתנור חם - 180 מעלות כ-15 דקות.

עוגת "גבינה" ופטל טבעונית

עוגה נפלאה לאירוח והגשה, שתפתיע גם את האוכלי גבינות מן החי, לצד שתיה חמה או קרה • חברת "מן", יצרנית הופלים והעוגיות, מגישה מתכון מיוחד לעוגת "גבינה" טבעונית, עם קרם בסגנון גבינה על גבי תחתית עוגיות "עינוגיות" פריכות ובתוכה הפתעות פטל מתוקות

מצרכים (לעוגה בקוטר 22 ס"מ):

- לתחתית הפריכה:
- 300 גר' בסקווים "עינוגיות"
- 100 גר' שקדים טחונים
- 3 כפות שמן קוקוס
- 1 כפית תחליף ביצה "וגאנץ"
- לשכבת קרם בסגנון גבינה:
- 500 גר' טופו רך איכותי
- 1 חבילה ממרח טופוטי בסגנון גבינה
- 1 כוס סוכר
- 1 כוס חלב סויה לא ממותק או חלב צמחי אחר
- 1 כפית שטוחה של מחית וניל איכותית
- 2 כפות מיץ לימון
- קליפת לימון מגורדת מלימון אחד
- 3 כפות קורנפלור
- 1/2 כפית תחליף ביצה "וגאנץ"
- 1/2 כוס ריבת פטל איכותית
- לשכבת הציפוי:
- 3 גביעי מעדן בסגנון יוגורט סויה
- 1/2 כפית וניל
- 1 כף מיץ לימון
- 1/4 כוס א. סוכר
- חופן פטל טרי לקישוט

אופן ההכנה:

- מחממים תנור ל 200 מעלות. כאשר התנור חם מכניסים לתוכו קערית עם מים רותחים (פעולה השומרת על לחות העוגה).
- מכינים את הבסיס הפריך: טוחנים במעבד מזון את כל

אנטריקוט ביין אדום

אם החלטתם לנצל את מזג האוויר והמרפסת, קבלו מתכון מעולה ל'על האש' שתשמחו להגיש למינים בבשר • שף קובי קטני ממסעדת הגריל הבשרית 'כינור בכיר' ירושלים במתכון לאנטריקוט 300 גרם ברוטב יין אדום

מצרכים:

- ציר בקר
- קילו עצמות בקר
- גזר 1
- בצל 1
- כרישה 1
- מקל סלרי
- גבעול טימין
- גבעול פטרוזיליה
- עלה דפנה
- 4 פלפל אנגלי

רוטב יין אדום

- סוכר חום
- בקבוק יין אדום

סטייק אנטרקוט

- 300 גר' סטייק אנטרקוט טרי
- ראש שום

אופן ההכנה:

- להכניס את כל המצרכים של ציר הבקר לסיר ולכסות במים.
- לבשל על להבה נמוכה כ-5 שעות. לאחר הבישול לסנן את הציר במסננת בחזרה לתוך סיר
- להוסיף בקבוק יין אדום ו-2 כפות סוכר חום.
- לבשל על חום נמוך עד

לומדים לצייר דבורה בנדיקט

בואו נלמד-

לצייר את אותה הדמות
בכמה זוויות.
מבט בפרופיל - נצייר רק
צד אחד מהפנים והגוף,
כי החלק השני מוסתר

טיפ

כאוגו בסים של הדמות כפ
הזוויות גופא להשגת אדוויות
אחרות שגצו בעצמכם.
sk קדימה לעבודה!

ילד מכל הזוויות

7 מחקו את קווי העדר הכתומים אלו הקווים המיותרים בציור	6 נוסיף את הפרטים הקטנים	5 נסיים עם הכובע והנעליים נצייר את הצוואר והמכנס	4 נוסיף את פרטי הלבוש	3 כעת לכפות הידיים והרגליים	2 נצייר את האוזניים ובסיס הידיים והרגליים	1 נתחיל בציור בסיס הראש ומרכז הגוף	
8 מחקו את קווי העדר הכתומים אלו הקווים המיותרים בציור	7 נוסיף את הפרטים האחרונים	6 נסיים עם הכובע נצייר את החולצה רגליים ודוגמא לנעליים	5 נסיים עם תווי הפנים ונצייר את המכנס	4 נצייר את תווי הפנים הצווארון ובסיס הכובע	3 כעת לכפות הידיים והרגליים והצוואר	2 נצייר את האוזניים ובסיס הידיים והרגליים	1 נתחיל בציור בסיס הראש ומרכז הגוף
8 מחקו את קווי העדר הכתומים אלו הקווים המיותרים בציור	7 נוסיף את הפרטים האחרונים	6 נצייר את החולצה והמכנס	5 נסיים עם תווי הפנים	4 נצייר את תווי הפנים והצווארון	3 נסיים עם הכובע נוסיף צוואר וכף יד ורגל	2 נצייר את הלסת היד הרגל ובסיס לכובע	1 נתחיל בציור בסיס הראש ומרכז הגוף

ממבחר ספרי דבורה בנדיקט:

חדש!

הבירה
בנדיקט

"אני רוצה חבר"

הספר שילמד כל ילד
וילדה כיצד לרכוש חברים
ולתמוזד נכון בחברה!

ארגז כלים לאינטלגנציה
רגשית - חברתית

להשיג בחנויות הספרים
המובחרות

או בטל: 052-4033344

כל הזמן

חדשות הציבור החרדי מסביב לשעון

מקצועי

חדשני

מעודכן

מרתק

מגוון

מעניין

www.kolhazman.co.il

חדש על המדף

שמנת מתוקה לקצפת
בטעם שוקולד 32%
250 מ"ל

מיוחד לשבועות

שמנת מפוסטרת
לקצפת 38%
250 מ"ל

חדש על המדף

גבינה למאפים 9%
500 גרם

חגיגת מוצרי תנובה

חג שבועות שמן

מיוחד לשבועות

קרם פרש 30%
200 גרם

מארז שלישיית
קוטג' 5%
250 גרם x 3 יח'

מיוחד לשבועות

שקית גבינה
לבנה 5%
1 ק"ג

מארז שלישיית
קצפת צמחית 20%
250 מ"ל x 3 יח'

למהדרין יש תנובה

עד גמר המלאי. בחנויות הנבחרות בלבד. ט.ל.ח. ההנחות או המבצעים הסופיים ייקבעו בנקודת המכירה על ידי הקמעונאי.